

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
INTERNATIONAL STANDARD ON AUDITING 315 IDENTIFYING AND ASSESSING THE RISKS OF MATERIAL MISSTATEMENT THROUGH UNDERSTANDING THE ENTITY AND ITS ENVIRONMENT	INTERNATIONALE CONTROLESTANDAARD 315 HET ONDERKENNEN EN INSCHATTEN VAN DE RISICO'S VAN EEN AFWIJKING VAN MATERIEEL BELANG DOOR MIDDEL VAN HET VERWERVEN VAN INZICHT IN DE ENTITEIT EN HAAR OMGEVING
(Effective for audits of financial statements for periods beginning on or after December 15, 2009)	(Van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden beginnend op of na 15 december 2009)
CONTENTS	INHOUDSOPGAVE
Paragraph	Paragraaf
Introduction	Inleiding
Scope of this ISA 1	Reikwijdte van deze ISA 1
Effective Date 2	Ingangsdatum..... 2
Objective 3	Doelstelling 3
Definitions 4	Definities 4
Requirements	Vereisten
Risk Assessment Procedures and Related Activities 5-10	Risico-inschattingswerkzaamheden en daarmee verband houdende werkzaamheden..... 5-10
The Required Understanding of the Entity and Its Environment, Including the Entity's Internal Control..... 11-24	Het vereiste inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing..... 11-24
Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement ... 25-31	Het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang..... 25-31
Documentation..... 32	Documentatie 32
Application and Other Explanatory Material	Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten
Risk Assessment Procedures and Related Activities..... A1-A16	Werkzaamheden met betrekking tot risico-inschatting en daarmee verband houdende werkzaamheden..... A1-A16
The Required Understanding of the Entity and Its Environment, Including the Entity's Internal Control..... A17-A104	Het vereiste inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing..... A17-A104
Identifying and Assessing the Risks of Material MisstatementA105-A130	Het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang..... A105-A130
Documentation..... A131-A134	Documentatie A131-A134
Appendix 1: Internal Control Components	Bijlage 1: Componenten van de interne beheersing
Appendix 2: Conditions and Events That May Indicate Risks of Material Misstatement	Bijlage 2: Omstandigheden en gebeurtenissen die kunnen duiden op risico's van een afwijking van materieel belang
International Standard on Auditing (ISA) 315, "Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement through Understanding the Entity and Its Environment" should be read in conjunction with ISA 200, "Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing."	Internationale controlestandaard (<i>International Standard on Auditing</i> , ISA) 315, 'Het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang door middel van het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving' dient te worden gelezen in samenhang met ISA 200, 'Algemene doelstellingen van de onafhankelijke auditor, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig Internationale Controlestandaarden'.
Introduction	Inleiding
Scope of this ISA	Reikwijdte van deze ISA

Engels	Vertaling Nederlands
1. This International Standard on Auditing (ISA) deals with the auditor's responsibility to identify and assess the risks of material misstatement in the financial statements, through understanding the entity and its environment, including the entity's internal control.	1. Deze Internationale Controlestandaard (<i>International Standard on Auditing</i> , ISA) behandelt de verantwoordelijkheid van de auditor voor het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten door middel van het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing.
Effective Date	Ingangsdatum
2. This ISA is effective for audits of financial statements for periods beginning on or after December 15, 2009	2. Deze ISA is van toepassing op de controles van financiële overzichten over verslagperiode beginnend op of na 15 december 2009
Objective	Doelstelling
3. The objective of the auditor is to identify and assess the risks of material misstatement, whether due to fraud or error, at the financial statement and assertion levels, through understanding the entity and its environment, including the entity's internal control, thereby providing a basis for designing and implementing responses to the assessed risks of material misstatement.	3. De doelstelling van de auditor is het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang, die het gevolg is van fraude of van fouten, op het niveau van het financieel overzicht en op het niveau van beweringen door middel van het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing, zodat een basis wordt verkregen voor het opzetten en implementeren van wijzen van inspelen op de ingeschatte risico's van een afwijking van materieel belang.
Definitions	Definities
4. For purposes of the ISAs, the following terms have the meanings attributed below: (a) Assertions – Representations by management, explicit or otherwise, that are embodied in the financial statements, as used by the auditor to consider the different types of potential misstatements that may occur. (b) Business risk – A risk resulting from significant conditions, events, circumstances, actions or inactions that could adversely affect an entity's ability to achieve its objectives and execute its strategies, or from the setting of inappropriate objectives and strategies. (c) Internal control – The process designed, implemented and maintained by those charged with governance, management and other personnel to provide reasonable assurance about the achievement of an entity's objectives with regard to reliability of financial reporting, effectiveness and efficiency of operations, and compliance with applicable laws and regulations. The term "controls" refers to any aspects of one or more of the components of internal control. (d) Risk assessment procedures – The audit procedures performed to obtain an understanding of the entity and its environment, including the entity's internal control, to identify and assess the risks of material misstatement, whether due to fraud or error, at the financial statement and assertion levels. (e) Significant risk – An identified and assessed risk of material misstatement that, in the auditor's judgment, requires special audit consideration.	4. Voor het doel van de ISA's hebben de volgende termen de hierna weergegeven betekenis: (a) beweringen – verklaringen van het management, al dan niet expliciet, die opgenomen zijn in de financiële overzichten en door de auditor worden gebruikt bij overweging van de verschillende vormen van afwijkingen die kunnen voorkomen; (b) <i>business risk</i> – risico voortkomend uit significante voorwaarden, gebeurtenissen, omstandigheden, handelingen of het achterwege laten van handelingen, die een negatief effect kunnen hebben op het vermogen van de entiteit om haar doelstellingen te bereiken en haar strategieën uit te voeren, dan wel uit het bepalen van ongeschikte doelstellingen en strategieën; (c) interne beheersing – het proces dat is opgezet en wordt geïmplementeerd en onderhouden door degenen belast met governance, het management en andere personeelsleden met als doel een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat de doelstellingen van de entiteit met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de effectiviteit en efficiëntie van de uitoefening van de activiteiten alsmede het naleven van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving worden bereikt. De term 'interne beheersingsmaatregelen' kan slaan op alle aspecten van één of meer componenten van de interne beheersing; (d) Risico-inschattingswerkzaamheden – de controlewerkzaamheden die worden uitgevoerd gericht op het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing, voor het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten, op het niveau van het financieel overzicht en op het niveau van beweringen; (e) significant risico – een onderkend en ingeschat risico van een afwijking van materieel belang, waaraan, naar het oordeel van de auditor, tijdens de controle speciale aandacht moet worden besteed.

Engels	Vertaling Nederlands
Requirements	Vereisten
Risk Assessment Procedures and Related Activities	Risico-inschattingswerkzaamheden en daarmee verband houdende werkzaamheden
5. The auditor shall perform risk assessment procedures to provide a basis for the identification and assessment of risks of material misstatement at the financial statement and assertion levels. Risk assessment procedures by themselves, however, do not provide sufficient appropriate audit evidence on which to base the audit opinion. (Ref: Para. A1-A5)	5. De auditor dient risico-inschattingswerkzaamheden uit te voeren om een redelijke basis te verkrijgen voor het onderkennen en inschatten van risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van het financieel overzicht en op het niveau van beweringen. De risico-inschattingswerkzaamheden op zich verschaffen echter geen voldoende en geschikte controle-informatie waarop het oordeel van de auditor kan worden gebaseerd. (Zie: Par. A1-A5)
6. The risk assessment procedures shall include the following: (a) Inquiries of management, and of others within the entity who in the auditor's judgment may have information that is likely to assist in identifying risks of material misstatement due to fraud or error. (Ref: Para. A6) (b) Analytical procedures. (Ref: Para. A7-A10) (c) Observation and inspection. (Ref: Para. A11)	6. De risico-inschattingswerkzaamheden dienen het volgende te omvatten: (a) het verzoeken om inlichtingen bij het management en bij anderen binnen de entiteit die naar het oordeel van de auditor beschikken over informatie die waarschijnlijk een hulpmiddel kan zijn bij het onderkennen van risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten; (Zie: Par. A6) (b) cijferanalyses; (Zie: Par. A7-A10) (c) observatie en inspectie. (Zie: Par. A11)
7. The auditor shall consider whether information obtained from the auditor's client acceptance or continuance process is relevant to identifying risks of material misstatement.	7. De auditor dient te overwegen of de informatie die hij heeft verkregen uit het proces van aanvaarding of continuering van de controleopdracht relevant is voor het onderkennen van risico's van een afwijking van materieel belang.
8. If the engagement partner has performed other engagements for the entity, the engagement partner shall consider whether information obtained is relevant to identifying risks of material misstatement.	8. Indien de voor de opdracht verantwoordelijke partner andere opdrachten voor de entiteit heeft uitgevoerd, dient hij te overwegen of de informatie die hij heeft verkregen relevant is voor het onderkennen van risico's van een afwijking van materieel belang.
9. Where the auditor intends to use information obtained from the auditor's previous experience with the entity and from audit procedures performed in previous audits, the auditor shall determine whether changes have occurred since the previous audit that may affect its relevance to the current audit. (Ref: Para. A12-A13)	9. In het geval de auditor voornemens is informatie te gebruiken uit vroegere ervaringen met de entiteit of resulterend uit controlewerkzaamheden van eerdere controles, dient hij vast te stellen of zich veranderingen hebben voorgedaan na de laatste controle die een effect kunnen hebben op de relevantie van deze informatie voor de huidige controle. (Zie: Par. A12-A13)
10. The engagement partner and other key engagement team members shall discuss the susceptibility of the entity's financial statements to material misstatement, and the application of the applicable financial reporting framework to the entity's facts and circumstances. The engagement partner shall determine which matters are to be communicated to engagement team members not involved in the discussion. (Ref: Para. A14-A16)	10. De voor de opdracht verantwoordelijke partner en de andere kernleden van het opdrachtteam dienen te overleggen over de vatbaarheid van de financiële overzichten voor een afwijking van materieel belang, en over het hanteren van het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving in het licht van de feiten en omstandigheden waarmee de entiteit te maken heeft. De voor de opdracht verantwoordelijke partner dient te bepalen welke aangelegenheden moeten worden gecommuniceerd aan de leden van het opdrachtteam die niet aan dit overleg hebben deelgenomen. (Zie: Par. A14-A16)
The Required Understanding of the Entity and its Environment, Including the Entity's Internal Control	Het vereiste inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing
<i>The Entity and Its Environment</i>	<i>De entiteit en haar omgeving</i>
11. The auditor shall obtain an understanding of the following: (a) Relevant industry, regulatory, and other external factors including the applicable financial reporting framework. (Ref: Para. A17-A22)	11. De auditor dient inzicht te verwerven in: (a) de relevante sectorspecifieke factoren, regelgeving en andere externe factoren met inbegrip van het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving; (Zie: Par. A17-A22)

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(b) The nature of the entity, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Its operations; (ii) Its ownership and governance structures; (iii) the types of investments that the entity is making and plans to make, including investments in special-purpose entities; and (iv) the way that the entity is structured and how it is financed; to enable the auditor to understand the classes of transactions, account balances, and disclosures to be expected in the financial statements. (Ref: Para. A23-A27) <p>(c) The entity's selection and application of accounting policies, including the reasons for changes thereto. The auditor shall evaluate whether the entity's accounting policies are appropriate for its business and consistent with the applicable financial reporting framework and accounting policies used in the relevant industry. (Ref: Para. A28)</p> <p>(d) The entity's objectives and strategies, and those related business risks that may result in risks of material misstatement. (Ref: Para. A29-A35)</p> <p>(e) The measurement and review of the entity's financial performance. (Ref: Para. A36-A41)</p>	<p>(b) de aard van de entiteit, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) haar activiteiten; (ii) haar structuur inzake eigendom en governance (iii) het soort investeringen dat zij doet en voornemens is te doen, met inbegrip van investeringen in <i>special purpose</i> entiteiten; (iv) de wijze waarop de entiteit wordt gestructureerd en hoe ze wordt gefinancierd; teneinde de auditor in staat te stellen inzicht te verwerven in de transactiestromen, rekeningsaldi en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die naar verwachting zullen worden aangetroffen; (Zie: Par. A23-A27) <p>c) de keuze en toepassing door de entiteit van grondslagen voor financiële verslaggeving, alsmede de redenen voor veranderingen daarin. De auditor dient te evalueren of de grondslagen voor financiële verslaggeving geschikt zijn voor haar activiteiten en in overeenstemming zijn met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving en met de grondslagen voor financiële verslaggeving die in de desbetreffende branche worden gebruikt; (Zie: Par. A28)</p> <p>d) de doelstellingen en strategieën van de entiteit en de daarmee verband houdende <i>business risks</i> die kunnen leiden tot risico's van een afwijking van materieel belang; (Zie: Par. A29-A35)</p> <p>e) de wijze waarop de entiteit haar financiële prestaties meet en reviewt (Zie: Par. A36-A41)</p>
<i>The Entity's Internal Control</i>	<i>De interne beheersing van de entiteit</i>
12. The auditor shall obtain an understanding of internal control relevant to the audit. Although most controls relevant to the audit are likely to relate to financial reporting, not all controls that relate to financial reporting are relevant to the audit. It is a matter of the auditor's professional judgment whether a control, individually or in combination with others, is relevant to the audit. (Ref: Para. A42-A65)	12. De auditor dient inzicht te verwerven in de interne beheersing die relevant is voor de controle. Hoewel de meeste voor een controle relevante interne beheersingsmaatregelen waarschijnlijk betrekking hebben op de financiële verslaggeving, zijn niet alle interne beheersingsmaatregelen die betrekking hebben op de financiële verslaggeving relevant voor de controle. Het is een kwestie van door de auditor gehanteerd <i>professional judgment</i> of een interne beheersingsmaatregel, alleen of tezamen met andere interne beheersingsmaatregelen, relevant is voor de controle. (Zie: Par. A42-A65)
Nature and Extent of the Understanding of Relevant Controls	Aard en omvang van het inzicht in de voor de controle relevante interne beheersingsmaatregelen
13. When obtaining an understanding of controls that are relevant to the audit, the auditor shall evaluate the design of those controls and determine whether they have been implemented, by performing procedures in addition to inquiry of the entity's personnel. (Ref: Para. A66-A68)	13. Tijdens het verwerven van inzicht in de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle dient de auditor de opzet van deze beheersingsmaatregelen te evalueren en vast te stellen of ze zijn geïmplementeerd, door het uitvoeren van werkzaamheden in aanvulling op het verzoeken om inlichtingen bij personeelsleden van de entiteit. (Zie: Par. A66-A68)
Components of Internal Control	Componenten van de interne beheersing
Control environment	Interne beheersingsomgeving
14. The auditor shall obtain an understanding of the control environment. As part of obtaining this understanding, the auditor shall evaluate whether: <ul style="list-style-type: none"> (a) Management, with the oversight of those charged with governance, has created and maintained a culture of honesty and ethical behavior; and (b) The strengths in the control environment elements collectively provide an appropriate foundation for the other components of internal control, and whether those other components are not undermined by deficiencies in the control environment. (Ref: Para. A69- A78) 	14. De auditor dient inzicht te verwerven in de interne beheersingsomgeving. Als onderdeel van het verwerven van dit inzicht dient de auditor te evalueren of: <ul style="list-style-type: none"> (a) het management, onder het toezicht van degenen belast met governance, een cultuur van eerlijkheid en ethisch gedrag heeft gecreëerd en gehandhaafd; en (b) de sterke punten in de elementen van de interne beheersingsomgeving samen voldoende basis vormen voor de andere componenten van de interne beheersing en of deze andere componenten niet worden aangetast door tekortkomingen in de interne beheersingsomgeving. (Zie: Par. A69-A78)
The entity's risk assessment process	Het risico-inschattingsproces van de entiteit

Engels	Vertaling Nederlands
<p>15. The auditor shall obtain an understanding of whether the entity has a process for:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Identifying business risks relevant to financial reporting objectives; (b) Estimating the significance of the risks; (c) Assessing the likelihood of their occurrence; and (d) Deciding about actions to address those risks. (Ref: Para. A79) 	<p>15. De auditor dient inzicht te verwerven of er binnen de entiteit een proces bestaat voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) het onderkennen van <i>business risks</i> die relevant zijn voor de doelstellingen van de financiële verslaggeving; (b) het inschatten van de significantie van deze risico's; (c) het inschatten van de waarschijnlijkheid dat zij voorkomen; en (d) het beslissen tot het ondernemen van acties gericht op het inspelen op deze risico's. (Zie: Par. A79)
<p>16. If the entity has established such a process (referred to hereafter as the 'entity's risk assessment process'), the auditor shall obtain an understanding of it, and the results thereof. If the auditor identifies risks of material misstatement that management failed to identify, the auditor shall evaluate whether there was an underlying risk of a kind that the auditor expects would have been identified by the entity's risk assessment process. If there is such a risk, the auditor shall obtain an understanding of why that process failed to identify it, and evaluate whether the process is appropriate to its circumstances or determine if there is a significant deficiency in internal control with regards to the entity's risk assessment process.</p>	<p>16. Indien de entiteit een dergelijk proces heeft vastgesteld (hierna aangeduid als "het risico-inschattingproces van de entiteit") dient de auditor daarover en in de resultaten daarvan inzicht te verwerven. Indien de auditor risico's van een afwijking van materieel belang onderkent die door het management niet zijn onderkend dient de auditor te evalueren of er een hieraan ten grondslag liggend risico bestond waarvan de auditor verwacht dat het door het risico-inschattingproces van de entiteit aan het licht is gebracht. Indien een dergelijk risico bestaat dient de auditor inzicht te verwerven in de reden waarom het risico-inschattingproces hierin tekortschoot en dient hij te evalueren of het proces toereikend is in de gegeven omstandigheden dan wel te bepalen of er een significante tekortkoming bestaat met betrekking tot het risico-inschattingproces van de entiteit.</p>
<p>17. If the entity has not established such a process or has an ad hoc process, the auditor shall discuss with management whether business risks relevant to financial reporting objectives have been identified and how they have been addressed. The auditor shall evaluate whether the absence of a documented risk assessment process is appropriate in the circumstances, or determine whether it represents a significant deficiency in internal control. (Ref: Para. A80)</p>	<p>17. Indien de entiteit een dergelijk proces niet heeft vastgesteld of over een <i>ad hoc</i> proces beschikt, dient de auditor met het management te bespreken of er <i>business risks</i> met betrekking tot financiële verslaggeving zijn onderkend, alsmede hoe daarop is ingespeeld. De auditor dient te evalueren of de aanwezigheid of het ontbreken van een gedocumenteerd risico-inschattingproces passend is in de gegeven omstandigheden, dan wel een significante tekortkoming in de interne beheersing van de entiteit vormt. (Zie: Par. A80)</p>
<p>The information system, including the related business processes, relevant to financial reporting, and communication</p>	<p>Het informatiesysteem inzake de financiële verslaggeving, met inbegrip van de daarop betrekking hebbende bedrijfsprocessen, en de communicatie.</p>
<p>18. The auditor shall obtain an understanding of the information system, including the related business processes, relevant to financial reporting, including the following areas:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) The classes of transactions in the entity's operations that are significant to the financial statements; (b) The procedures, within both information technology (IT) and manual systems, by which those transactions are initiated, recorded, processed, corrected as necessary, transferred to the general ledger and reported in the financial statements; (c) The related accounting records, supporting information and specific accounts in the financial statements that are used to initiate, record, process and report transactions; this includes the correction of incorrect information and how information is transferred to the general ledger. The records may be in either manual or electronic form; (d) How the information system captures events and conditions, other than transactions, that are significant to the financial statements; 	<p>18. De auditor dient inzicht te verwerven in het voor financiële verslaggeving relevante informatiesysteem, met inbegrip van de daarop betrekking hebbende bedrijfsprocessen, met inbegrip van het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) die transactiestromen in het kader van de activiteiten van de entiteit die significant zijn voor de financiële overzichten; (b) de procedures binnen zowel de geautomatiseerde als de handmatige systemen, waardoor de transacties tot stand worden gebracht, vastgelegd, verwerkt, voor zover nodig gecorrigeerd, overgenomen in het grootboek en waarover in de financiële overzichten wordt gerapporteerd; (c) de hiermee verband houdende administratieve vastleggingen, onderbouwende informatie en specifieke in de financiële overzichten opgenomen posten die worden gebruikt voor het tot stand brengen, het vastleggen, het verwerken en het rapporteren van transacties; hierin is begrepen het corrigeren van onjuiste informatie en de wijze waarop informatie wordt verwerkt in het grootboek. Het vastleggen kan hetzij op handmatige wijze, hetzij in elektronische vorm tot stand komen; (d) de wijze waarop in het informatiesysteem significante gebeurtenissen en omstandigheden, anders dan transactiestromen, worden vastgelegd die voor de financiële overzichten relevant

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(e) The financial reporting process used to prepare the entity's financial statements, including significant accounting estimates and disclosures; and</p> <p>(f) Controls surrounding journal entries, including non-standard journal entries used to record non-recurring, unusual transactions or adjustments. (Ref: Para. A81- A85)</p>	<p>zijn;</p> <p>(e) het proces van financiële verslaggeving dat wordt gebruikt om de financiële overzichten van de entiteit op te stellen, met inbegrip van significante schattingen en toelichtingen; en</p> <p>(f) interne beheersingsmaatregelen rondom journaalposten, met inbegrip van boekingen die niet gestandaardiseerd zijn en die worden gehanteerd voor het vastleggen van éénmalige of ongebruikelijke transacties of van correcties. (Zie: Par. A81-A85)</p>
<p>19. The auditor shall obtain an understanding of how the entity communicates financial reporting roles and responsibilities and significant matters relating to financial reporting, including: (Ref: Para. A86-A87)</p> <p>(a) Communications between management and those charged with governance; and</p> <p>(b) External communications, such as those with regulatory authorities.)</p>	<p>19. De auditor dient inzicht te verwerven in de wijze waarop de entiteit communiceert over haar taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële verslaggeving alsmede over significante aangelegenheden die daarop betrekking hebben, waaronder (Zie: Par. A86-A87):</p> <p>(a) communicatie tussen het management en degenen belast met governance en</p> <p>(b) externe communicatie, zoals die gericht aan de regelgevende of toezichthoudende instanties.</p>
Control activities relevant to the audit	Interne beheersingsactiviteiten relevant voor de controle
<p>20. The auditor shall obtain an understanding of control activities relevant to the audit, being those the auditor judges it necessary to understand in order to assess the risks of material misstatement at the assertion level and design further audit procedures responsive to assessed risks. An audit does not require an understanding of all the control activities related to each significant class of transactions, account balance, and disclosure in the financial statements or to every assertion relevant to them. (Ref: Para. A88-A94)</p>	<p>20. De auditor dient inzicht te verwerven in interne beheersingsactiviteiten welke relevant zijn voor de controle, te weten die waarvan de auditor van oordeel is dat het noodzakelijk is dat hij daarvan kennis verkrijgt om de risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen te kunnen inschatten en om verdere controlemaatregelen te kunnen opzetten en uitvoeren inspelend op de geschatte risico's. Voor de controle is het niet nodig dat de auditor kennis verkrijgt van alle interne beheersingsactiviteiten die betrekking hebben op alle significante transactiestromen, rekeningsaldi en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen of op elke bewering die daarvoor relevant is. (Zie: Par. A88-A94)</p>
<p>21. In understanding the entity's control activities, the auditor shall obtain an understanding of how the entity has responded to risks arising from IT. (Ref: Para. A95-A97)</p>	<p>21. Bij het verwerven van inzicht in de interne beheersingsactiviteiten van de entiteit dient de auditor inzicht te verwerven in de wijze waarop de entiteit heeft ingespeeld op de risico's voortkomend uit het systeem van informatietechnologie. (Zie: Par. A94-A97)</p>
Monitoring of controls	Het monitoren van de interne beheersingsmaatregelen
<p>22. The auditor shall obtain an understanding of the major activities that the entity uses to monitor internal control over financial reporting, including those related to those control activities relevant to the audit, and how the entity initiates remedial actions to deficiencies in its controls. (Ref: Para. A98 - A100)</p>	<p>22. De auditor dient inzicht te verwerven in de belangrijkste maatregelen die de entiteit uitvoert voor het monitoren van het intern beheersen van de financiële verslaggeving, met inbegrip van die werkzaamheden welke betrekking hebben op de interne beheersingsactiviteiten voor zover relevant voor de controle, alsmede van de wijze waarop de entiteit acties onderneemt ter correctie van tekortkomingen in haar interne beheersingsmaatregelen. (Zie: Par. A98-A100)</p>
<p>23. If the entity has an internal audit function,¹ the auditor shall obtain an understanding of the following in order to determine whether the internal audit function is likely to be relevant to the audit:</p>	<p>23. Indien de entiteit een interne auditfunctie² heeft, dient de auditor inzicht te verwerven in de volgende aspecten teneinde te bepalen of de interne auditfunctie waarschijnlijk relevant zal zijn voor de controle :</p>

¹ The term "internal audit function" is defined in ISA 610, "Using the Work of Internal Auditors," paragraph 7(a), as: "An appraisal activity established or provided as a service to the entity. Its functions include, amongst other things, examining, evaluating and monitoring the adequacy and effectiveness of internal control."

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(a) The nature of the internal audit function's responsibilities and how the internal audit function fits in the entity's organizational structure; and</p> <p>(b) The activities performed, or to be performed, by the internal audit function. (Ref: Para. A101-A103)</p>	<p>(a) De aard van de verantwoordelijkheden van de interne auditfunctie en de wijze waarop de interne auditfunctie past binnen de organisatiestructuur van de entiteit; en</p> <p>(b) De door de interne auditfunctie uitgevoerde, of uit te voeren activiteiten (Zie: Par. A101-A103).</p>
24. The auditor shall obtain an understanding of the sources of the information used in the entity's monitoring activities, and the basis upon which management considers the information to be sufficiently reliable for the purpose. (Ref: Para. A104)	24. De auditor dient inzicht te verwerven in de informatiebronnen die gebruikt worden bij de monitoring activiteiten van de entiteit en in de basis waarop het management de informatie voldoende betrouwbaar acht voor het doel. (Zie: Par. A104)
Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement	Het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang
25. The auditor shall identify and assess the risks of material misstatement at: <p>(a) The financial statement level; and (Ref: Para. A105-A108)</p> <p>(b) The assertion level for classes of transactions, account balances, and disclosures, (Ref: Para. A109-A113)</p> to provide a basis for designing and performing further audit procedures.	25. De auditor dient de risico's van een afwijking van materieel belang te onderkennen en in te schatten op: <p>(a) het niveau van het financieel overzicht; (Zie: Par. A105-A108) en</p> <p>(b) het niveau van beweringen voor wat betreft transactiestromen, rekeningssaldi en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen; (Zie: Par. A109-A113)</p> om zich een basis te verschaffen voor het opzetten en uitvoeren van verdere controlemaatregelen.
26. For this purpose, the auditor shall: <p>(a) Identify risks throughout the process of obtaining an understanding of the entity and its environment, including relevant controls that relate to the risks, and by considering the classes of transactions, account balances, and disclosures in the financial statements; (Ref: Para. A114-A115)</p> <p>(b) Assess the identified risks, and evaluate whether they relate more pervasively to the financial statements as a whole and potentially affect many assertions;</p> <p>(c) Relate the identified risks to what can go wrong at the assertion level, taking account of relevant controls that the auditor intends to test; and (Ref: Para. A116-A118)</p> <p>(d) Consider the likelihood of misstatement, including the possibility of multiple misstatements, and whether the potential misstatement is of a magnitude that could result in a material misstatement.</p>	26. Hiertoe dient de auditor: <p>(a) de risico's te onderkennen gedurende het gehele proces van het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van de relevante interne beheersingsmaatregelen die met deze risico's samenhangen, door het in aanmerking nemen van de transactiestromen, de rekeningssaldi en de in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen; (Zie: Par. A114-A115)</p> <p>(b) een inschatting te maken van de onderkende risico's en te evalueren of zij een diepgaande invloed op de financiële overzichten als geheel hebben alsmede of zij mogelijk anderszins van invloed zijn op meerdere beweringen;</p> <p>(c) de onderkende risico's te relateren aan wat verkeerd kan lopen op het niveau van beweringen rekening houdend met de relevante interne beheersingsmaatregelen die de auditor voornemens is te toetsen; en (Zie: Par. A116-A118)</p> <p>(d) de waarschijnlijkheid van een afwijking te overwegen, met inbegrip van de mogelijkheid van meerdere afwijkingen, en te overwegen of de mogelijke afwijking van een orde van grootte is dat deze tot een afwijking van materieel belang zou kunnen leiden.</p>
<i>Risks that Require Special Audit Consideration</i>	<i>Risico's waaraan tijdens de controle speciale aandacht moet worden besteed</i>
27. As part of the risk assessment as described in paragraph 25, the auditor shall determine whether any of the risks identified are, in the auditor's judgment, a significant risk. In exercising this judgment, the auditor shall exclude the effects of identified controls related to the risk.	27. Als onderdeel van de risico-inschatting zoals in paragraaf 25 beschreven, dient de auditor vast te stellen of de onderkende risico's, naar zijn oordeel, een significant risico vormen. Bij het toepassen van oordeelsvorming dient de auditor de effecten van onderkende interne beheersingsmaatregelen die betrekking hebben op de risico's buiten beschouwing te laten.
28. In exercising judgment as to which risks are significant risks, the auditor shall consider at least the following:	28. Bij het toepassen van oordeelsvorming over welke risico's significante risico's zijn dient de auditor ten minste het volgende in aanmerking te nemen:

² De term 'interne auditfunctie' is gedefinieerd in ISA 610, 'Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors,'paragraaf 7(a), als': 'Een beoordelings activiteit, opgezet of verleend als een dienst aan de entiteit.. De taken daarvan omvatten onder andere het onderzoeken, evalueren en monitoren van het adequaat zijn en de effectiviteit van de interne beheersing'.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(a) Whether the risk is a risk of fraud; (b) Whether the risk is related to recent significant economic, accounting or other developments and, therefore, requires specific attention; (c) The complexity of transactions; (d) Whether the risk involves significant transactions with related parties; (e) The degree of subjectivity in the measurement of financial information related to the risk, especially those measurements involving a wide range of measurement uncertainty; and (f) Whether the risk involves significant transactions that are outside the normal course of business for the entity, or that otherwise appear to be unusual. (Ref: Para. A119-A123)</p>	<p>(a) of het risico een frauderisico betreft; (b) of het risico verband houdt met significante recente ontwikkelingen op economisch, boekhoudkundig of ander gebied en daarom specifieke aandacht vereist; (c) de complexiteit van transacties; (d) of het risico voortkomt uit significante transacties met verbonden partijen; (e) de mate van subjectiviteit bij het waarderen van de financiële informatie in relatie tot het risico, vooral voor die waardebeoordelingen met een grote bandbreedte voor wat betreft de risicograad daarvan; en (f) of het risico betrekking heeft op significante transacties die buiten de normale uitoefening van de activiteiten van de entiteit vallen of die anderszins ongebruikelijk lijken. (Zie: Par. A119-A123)</p>
<p>29. If the auditor has determined that a significant risk exists, the auditor shall obtain an understanding of the entity's controls, including control activities, relevant to that risk. (Ref: Para. A124-A126)</p>	<p>29. Indien de auditor heeft bepaald dat een er significant risico bestaat dient hij inzicht te verwerven in de interne beheersingsactiviteiten van de entiteit die op dat risico betrekking hebben. (Zie: Par. A124-A126)</p>
<p><i>Risks for Which Substantive Procedures Alone Do Not Provide Sufficient Appropriate Audit Evidence</i></p>	<p><i>Risico's waarvoor gegevensgerichte werkzaamheden alleen geen voldoende en geschikte controle-informatie verschaffen</i></p>
<p>30. In respect of some risks, the auditor may judge that it is not possible or practicable to obtain sufficient appropriate audit evidence only from substantive procedures. Such risks may relate to the inaccurate or incomplete recording of routine and significant classes of transactions or account balances, the characteristics of which often permit highly automated processing with little or no manual intervention. In such cases, the entity's controls over such risks are relevant to the audit and the auditor shall obtain an understanding of them. (Ref: Para. A127- A129)</p>	<p>30. Met betrekking tot sommige risico's kan de auditor van oordeel zijn dat het niet mogelijk is of niet realiseerbaar is voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen door middel van gegevensgerichte werkzaamheden alleen. Dergelijke risico's kunnen betrekking hebben op de onjuiste of onvolledige vastlegging van routinematige en significante transactiestromen en rekeningsaldi, waarvan de kenmerken dikwijls een hoge mate van geautomatiseerde gegevensverwerking met weinig of geen handmatige tussenkomst mogelijk maken. In dergelijke gevallen zijn de interne beheersingsmaatregelen van de entiteit die op dergelijke risico's betrekking hebben relevant voor de controle en dient de auditor daarin inzicht te verwerven. (Zie: Par. A127-A129)</p>
<p><i>Revision of Risk Assessment</i></p>	<p><i>Bijstelling van de risico-inschatting</i></p>
<p>31. The auditor's assessment of the risks of material misstatement at the assertion level may change during the course of the audit as additional audit evidence is obtained. In circumstances where the auditor obtains audit evidence from performing further audit procedures, or if new information is obtained, either of which is inconsistent with the audit evidence on which the auditor originally based the assessment, the auditor shall revise the assessment and modify the further planned audit procedures accordingly. (Ref: Para. A130)</p>	<p>31. De door de auditor gemaakte inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen kan wijzigen tijdens het uitvoeren van de controle naarmate aanvullende controle-informatie wordt verkregen. In die gevallen waarin de auditor door middel van het uitvoeren van verdere controlewerkzaamheden controle-informatie verkrijgt, of waarin nieuwe controle-informatie wordt verkregen, en deze informatie tegenstrijdig lijkt met de controle-informatie waarop hij zijn eerste inschatting heeft gebaseerd, dient hij de inschatting bij te stellen en de geplande verdere controlewerkzaamheden daarop af te stemmen. (Zie: Par. A130)</p>
<p>Documentation</p>	<p>Documentatie</p>
<p>32. The auditor shall include in the audit documentation:³</p>	<p>32. De auditor dient in de controledocumentatie op te nemen⁴:</p>

³ ISA 230, "Audit Documentation," paragraphs 8-11, and paragraph A6.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(a) The discussion among the engagement team where required by paragraph 10, and the significant decisions reached;</p> <p>(b) Key elements of the understanding obtained regarding each of the aspects of the entity and its environment specified in paragraph 11 and of each of the internal control components specified in paragraphs 14-24; the sources of information from which the understanding was obtained; and the risk assessment procedures performed;</p> <p>(c) The identified and assessed risks of material misstatement at the financial statement level and at the assertion level as required by paragraph 25; and</p> <p>(d) The risks identified, and related controls about which the auditor has obtained an understanding, as a result of the requirements in paragraphs 27-30. (Ref: Para. A131-A134)</p>	<p>(a) de discussie met de leden van het opdrachtteam die vereist is op grond van paragraaf 10, en de significante besluiten die zijn genomen;</p> <p>(b) kernelementen van de kennis die is verworven over elk aspect van de entiteit en haar omgeving gespecificeerd in paragraaf 11 alsmede over alle in de paragrafen 14-24 gespecificeerde componenten van de interne beheersing, de informatiebronnen waaraan dat inzicht is ontleend, en de risico-inschattingswerkzaamheden;</p> <p>(c) de onderkende en ingeschatte risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van het financiële overzicht en op het niveau van beweringen zoals op grond van paragraaf 25 is vereist; en</p> <p>(d) de onderkende risico's en de daarop betrekking hebbende interne beheersingsmaatregelen waarover de auditor kennis heeft verkregen in overeenstemming met de vereisten zijn op grond van de paragrafen 27-30. (Zie: Par. A131-A134)</p>
Application and Other Explanatory Material	Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten
Risk Assessment Procedures and Related Activities (Ref: Para. 5)	Risico-inschattingswerkzaamheden en daarmee verband houdende werkzaamheden (Zie: Par. 5)
<p>A1. Obtaining an understanding of the entity and its environment, including the entity's internal control (referred to hereafter as an "understanding of the entity"), is a continuous, dynamic process of gathering, updating and analyzing information throughout the audit. The understanding establishes a frame of reference within which the auditor plans the audit and exercises professional judgment throughout the audit, for example, when:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assessing risks of material misstatement of the financial statements; • Determining materiality in accordance with ISA 320;⁵ • Considering the appropriateness of the selection and application of accounting policies, and the adequacy of financial statement disclosures; • Identifying areas where special audit consideration may be necessary, for example, related party transactions, the appropriateness of management's use of the going concern assumption, or considering the business purpose of transactions; • Developing expectations for use when performing analytical procedures; • Responding to the assessed risks of material misstatement, including designing and performing further audit procedures to obtain sufficient appropriate audit evidence; and • Evaluating the sufficiency and appropriateness of audit evidence 	<p>A1. Het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, waaronder de interne beheersing van de entiteit (hierna aangeduid als "inzicht in de entiteit") is een continu, dynamisch proces van verzamelen, actualiseren en analyseren van informatie gedurende de controle. Dit inzicht vormt een referentiekader waarbinnen de auditor de planning van de controle opstelt en zijn <i>professional judgment</i> toepast gedurende de controle, bijvoorbeeld bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten; • het vaststellen van de materialiteit overeenkomstig ISA 320⁶; • het onderzoeken of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving passend zijn alsmede de in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen adequaat zijn; • het onderkennen van de gebieden waaraan tijdens de controle speciale aandacht noodzakelijk is, zoals transacties met verbonden partijen, de geschiktheid van de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling of het onderzoeken van de zakelijkheid van transacties in het licht van de activiteit van de entiteit; • het ontwikkelen van verwachtingen die bij het uitvoeren van cijferanalyses zullen worden gebruikt; • het inspelen op de ingeschatte risico's van een afwijking van materieel belang, waaronder het opzetten en uitvoeren van verdere controlemaatregelen gericht op het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie; en • het evalueren of controle informatie voldoende en geschikt is, zoals de geschiktheid van de gehanteerde veronderstellingen en van mondelinge en schriftelijke bevestigingen van het management.

⁴ ISA 230, 'Controledocumentatie,' paragrafen 8-11, en paragraaf A6.

⁵ ISA 320, "Materiality in Planning and Performing an Audit."

⁶ ISA 320, 'Materialiteit bij planning en uitvoering van een controle'.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
obtained, such as the appropriateness of assumptions and of management's oral and written representations.	
A2. Information obtained by performing risk assessment procedures and related activities may be used by the auditor as audit evidence to support assessments of the risks of material misstatement. In addition, the auditor may obtain audit evidence about classes of transactions, account balances, or disclosures and related assertions and about the operating effectiveness of controls, even though such procedures were not specifically planned as substantive procedures or as tests of controls. The auditor also may choose to perform substantive procedures or tests of controls concurrently with risk assessment procedures because it is efficient to do so.	A2. De informatie die is verkregen uit het uitvoeren van risico-inschattingswerkzaamheden en daarmee verband houdende werkzaamheden kunnen door de auditor worden gebruikt als controle-informatie ter onderbouwing van de inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang. Bovendien kan de auditor controle-informatie verkrijgen over transactiestromen, rekeningsaldi of in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen en daaraan ten grondslag liggende beweringen alsmede over de effectiviteit van de werking van interne beheersingsmaatregelen, zelfs wanneer deze werkzaamheden niet specifiek waren opgezet als gegevensgerichte controles of als toetsingen van interne beheersingsmaatregelen. De auditor kan er ook voor opteren gegevensgerichte of toetsingen van interne beheersingsmaatregelen uit te voeren gezamenlijk met de risico-inschattingswerkzaamheden om redenen van efficiëntie.
A3. The auditor uses professional judgment to determine the extent of the understanding required. The auditor's primary consideration is whether the understanding that has been obtained is sufficient to meet the objective stated in this ISA. The depth of the overall understanding that is required by the auditor is less than that possessed by management in managing the entity.	A3. De auditor gebruikt <i>professional judgment</i> om te bepalen in welke mate inzicht voor hem vereist is. Het belangrijkste aandachtspunt van de auditor is of het verworven inzicht voldoende is in het kader van de doelstelling die in deze ISA is vastgesteld. Het algehele inzicht dat de auditor nodig heeft is minder diepgaand dan het inzicht dat het management bezit om de entiteit te besturen.
A4. The risks to be assessed include both those due to error and those due to fraud, and both are covered by this ISA. However, the significance of fraud is such that further requirements and guidance are included in ISA 240 in relation to assessment procedures and related activities to obtain information that is used to identify the risks of material misstatement due to fraud. ⁷	A4. De risico's die moeten worden ingeschat omvatten zowel die als gevolg van fouten, als die het gevolg is van fraude, en beide situaties worden in deze ISA behandeld. De significantie van fraude is echter zodanig dat verdere vereisten en richtlijnen zijn opgenomen in ISA 240, in relatie tot werkzaamheden met betrekking tot risico-inschatting en daarmee verband houdende werkzaamheden voor het verkrijgen van informatie die wordt gebruikt voor het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude ⁸ .
A5. Although the auditor is required to perform all the risk assessment procedures described in paragraph 6 in the course of obtaining the required understanding of the entity (see paragraphs 11-24), the auditor is not required to perform all of them for each aspect of that understanding. Other procedures may be performed where the information to be obtained therefrom may be helpful in identifying risks of material misstatement. Examples of such procedures include: <ul style="list-style-type: none"> • Reviewing information obtained from external sources such as trade and economic journals; reports by analysts, banks, or rating agencies; or regulatory or financial publications. • Making inquiries of the entity's external legal counsel or of valuation experts that the entity has used. 	A5. Hoewel van de auditor wordt vereist dat alle risico-inschattingswerkzaamheden zoals vermeld in paragraaf 6 uit te voeren bij het verwerven van het vereiste inzicht in de entiteit (zie de paragrafen 11-24) hoeft hij niet voor elk aspect van deze kennisverwerving alle werkzaamheden uit te voeren. Er kunnen andere werkzaamheden worden uitgevoerd wanneer de informatie die daaruit kan worden verkregen nuttig kan zijn bij het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang. Voorbeelden van dergelijke werkzaamheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> • het reviewen van informatie verkregen uit externe bronnen, zoals handels- en economische tijdschriften, rapporten van analisten, van banken of van kredietbeoordelaars, of publicaties van regelgevende of toezichhoudende instanties of publicaties van financiële aard; • het verzoeken om inlichtingen bij de externe juridisch adviseur van de entiteit of bij deskundigen op het gebied van waardering waarvan de entiteit gebruik heeft gemaakt.
<i>Inquiries of Management and Others Within the Entity</i> (Ref: Para. 6(a))	<i>Het verzoeken om inlichtingen bij het management en bij anderen binnen de entiteit</i> (Zie: Par. 6(a))

⁷ ISA 240, "The Auditor's Responsibilities Relating to Fraud in an Audit of Financial Statements," paragraphs 12-24.

⁸ ISA 240, 'De verantwoordelijkheden van de auditor met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten', paragrafen 12-24.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>A6. Much of the information obtained by the auditor's inquiries is obtained from management and those responsible for financial reporting. However, the auditor may also obtain information, or a different perspective in identifying risks of material misstatement, through inquiries of others within the entity and other employees with different levels of authority. For example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inquiries directed towards those charged with governance may help the auditor understand the environment in which the financial statements are prepared. • Inquiries directed toward internal audit personnel may provide information about internal audit procedures performed during the year relating to the design and effectiveness of the entity's internal control and whether management has satisfactorily responded to findings from those procedures. • Inquiries of employees involved in initiating, processing or recording complex or unusual transactions may help the auditor to evaluate the appropriateness of the selection and application of certain accounting policies. • Inquiries directed toward in-house legal counsel may provide information about such matters as litigation, compliance with laws and regulations, knowledge of fraud or suspected fraud affecting the entity, warranties, post-sales obligations, arrangements (such as joint ventures) with business partners and the meaning of contract terms. • Inquiries directed towards marketing or sales personnel may provide information about changes in the entity's marketing strategies, sales trends, or contractual arrangements with its customers. 	<p>A6. Veel van de informatie die is verkregen bij het door de auditor verzoeken om inlichtingen is verkregen van de zijde van het management en van degenen die verantwoordelijk zijn voor de financiële verslaggeving. De auditor kan echter ook informatie verkrijgen of tot andere inzichten komen bij het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang door het verzoeken om inlichtingen bij anderen binnen de entiteit of bij andere personeelsleden met verschillende bevoegdheidsniveaus. Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verzoeken om inlichtingen bij degenen belast met governance kan een hulpmiddel zijn voor de auditor om inzicht te verwerven in de omgeving waarin de financiële overzichten worden opgesteld; • het verzoeken om inlichtingen bij interne auditmedewerkers kan informatie verschaffen over de interne auditwerkzaamheden gedurende het boekjaar die betrekking hebben op de opzet en effectieve werking van de interne beheersing van de entiteit alsmede op de vraag of het management naar tevredenheid reageert op bevindingen uit deze werkzaamheden; • het verzoeken om inlichtingen bij werknemers die betrokken zijn bij het totstandbrengen, verwerken of vastleggen van gecompliceerde of ongebruikelijke transacties kan een hulpmiddel zijn voor de auditor bij het evalueren van de passende keuze en toepassing van bepaalde grondslagen voor financiële verslaggeving; • het verzoeken om inlichtingen bij de interne juridisch adviseur kan informatie verschaffen over aangelegenheden als rechtszaken, het naleven van wet- en regelgeving, inzicht in fraude die zich heeft voorgedaan of vermoedens van fraude die van invloed zijn op de entiteit, garanties, verplichtingen na verkoop, afgesloten akkoorden (zoals <i>joint ventures</i>) met zakenpartners en de betekenis van contractuele bepalingen; • het verzoeken om inlichtingen bij verkoop- en marketingmedewerkers kan informatie verschaffen over wijzigingen in de marketingstrategie van de entiteit, verkooptrends of contractvoorwaarden met afnemers.
<p><i>Analytical Procedures</i> (Ref: Para. 6(b))</p>	<p><i>Cijferanalyses</i> (Zie: Par. 6(b))</p>
<p>A7. Analytical procedures performed as risk assessment procedures may identify aspects of the entity of which the auditor was unaware and may assist in assessing the risks of material misstatement in order to provide a basis for designing and implementing responses to the assessed risks. Analytical procedures performed as risk assessment procedures may include both financial and non-financial information, for example, the relationship between sales and square footage of selling space or volume of goods sold.</p>	<p>A7. Cijferanalyses kunnen hulpmiddelen zijn bij het onderkennen van het bestaan van ongebruikelijke transacties of gebeurtenissen, alsmede van bedragen, verhoudingsgetallen en trendmatige ontwikkelingen die een indicatie kunnen zijn voor aangelegenheden die van invloed zijn op de controle. Ongebruikelijke en onverwachte verhoudingen kunnen een hulpmiddel zijn voor de auditor bij het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang, in het bijzonder van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.</p>
<p>A8. Analytical procedures may help identify the existence of unusual transactions or events, and amounts, ratios, and trends that might indicate matters that have audit implications. Unusual or unexpected relationships that are identified may assist the auditor in identifying risks of material misstatement, especially risks of material misstatement due to fraud.</p>	<p>A8. Cijferanalyses uitgevoerd als risico-inschattingwerkzaamheden kunnen aspecten van de entiteit aan het licht brengen waarvan de auditor zich niet bewust was en kunnen een hulpmiddel vormen bij het inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang, teneinde een basis op te leveren voor het opzetten en implementeren van wijzen van inspelen op de ingeschatte risico's. Cijferanalyses uitgevoerd als risico-inschattingwerkzaamheden kunnen zowel financiële als niet-financiële informatie omvatten, bijvoorbeeld het verband tussen verkopen en het aantal vierkante meter verkoopruimte dan wel het volume van de verkochte goederen.</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>A9. However, when such analytical procedures use data aggregated at a high level (which may be the situation with analytical procedures performed as risk assessment procedures), the results of those analytical procedures only provide a broad initial indication about whether a material misstatement may exist. Accordingly, in such cases, consideration of other information that has been gathered when identifying the risks of material misstatement together with the results of such analytical procedures may assist the auditor in understanding and evaluating the results of the analytical procedures.</p>	<p>A9. Wanneer dergelijke cijferanalyses echter gebruik maken van data op een hoog aggregatieniveau (wat het geval kan zijn bij cijferanalyses die worden uitgevoerd in het kader van risico-inschattingswerkzaamheden) geven de uitkomsten van de cijferanalyses slechts een eerste globale indicatie of het gaat om een afwijking van materieel belang. Daarom kan in die gevallen het in aanmerking nemen van andere informatie die is verzameld bij het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang tezamen met de uitkomsten van de cijferanalyses een hulpmiddel zijn voor de auditor bij het interpreteren en evalueren van de uitkomsten van de cijferanalyses.</p>
<p>Considerations Specific to Smaller Entities</p>	<p>Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten</p>
<p>A10. Some smaller entities may not have interim or monthly financial information that can be used for purposes of analytical procedures. In these circumstances, although the auditor may be able to perform limited analytical procedures for purposes of planning the audit or obtain some information through inquiry, the auditor may need to plan to perform analytical procedures to identify and assess the risks of material misstatement when an early draft of the entity's financial statements is available.</p>	<p>A10. Het is mogelijk dat bepaalde kleinere entiteiten geen tussentijdse of maandelijkse financiële informatie hebben die voor de doeleinden van cijferanalyses kan worden gebruikt. In deze omstandigheden is het mogelijk dat, hoewel de auditor in staat kan zijn om beperkte cijferanalyses voor de doeleinden van de planning van de controle uit te voeren dan wel om bepaalde informatie te verkrijgen via verzoeken om inlichtingen, de auditor het uitvoeren van cijferanalyses moet plannen om de risico's van een afwijking van materieel belang te onderkennen en in te schatten wanneer een voorlopige ontwerpversie van de financiële overzichten van de entiteit beschikbaar is.</p>
<p><i>Observation and Inspection</i> (Ref: Para. 6(c))</p>	<p><i>Observatie en inspectie</i> (Zie: Par. 6(c))</p>
<p>A11. Observation and inspection may support inquiries of management and others, and may also provide information about the entity and its environment. Examples of such audit procedures include observation or inspection of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The entity's operations. • Documents (such as business plans and strategies), records, and internal control manuals. • Reports prepared by management (such as quarterly management reports and interim financial statements) and those charged with governance (such as minutes of board of directors' meetings). • The entity's premises and plant facilities. 	<p>A11. Observatie en inspectie kunnen ondersteuning vormen voor informatie die uit verzoeken om inlichtingen bij het management en bij anderen zijn verkregen en kunnen tevens informatie verschaffen over de entiteit en haar omgeving. Voorbeelden van dergelijke controlewerkzaamheden omvatten observatie en inspectie van het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de activiteiten van de entiteit; • documentatie (zoals ondernemingsplannen en strategieën), administratieve vastleggingen en handboeken betreffende interne beheersingsprocedures; • rapportages opgesteld door het management (zoals kwartaalverslagen van het management en tussentijdse financiële overzichten) en door degenen belast met governance (zoals notulen van vergaderingen van het bestuursorgaan); • de panden en fabrieksinstallaties van de entiteit.
<p><i>Information Obtained in Prior Periods</i> (Ref: Para. 9)</p>	<p><i>Informatie verkregen in eerdere verslagperiodes</i> (Zie: Par. 9)</p>
<p>A12. The auditor's previous experience with the entity and audit procedures performed in previous audits may provide the auditor with information about such matters as:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Past misstatements and whether they were corrected on a timely basis. • The nature of the entity and its environment, and the entity's internal control (including deficiencies in internal control). • Significant changes that the entity or its operations may have undergone since the prior financial period, which may assist the 	<p>A12. De eerdere ervaring van de auditor met de entiteit en de controlemaatregelen die bij eerdere controles zijn uitgevoerd kunnen de auditor informatie verschaffen over aangelegenheden als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in het verleden opgetreden fouten en het al dan niet tijdig corrigeren daarvan. • de aard van de entiteit en haar omgeving, en haar interne beheersing (met inbegrip van tekortkomingen in de interne beheersing). • significante wijzigingen die de entiteit dan wel haar activiteiten heeft (hebben) ondergaan sinds het einde van de vorige verslagperiode, die voor de auditor een hulpmiddel kunnen vormen bij het verwerven van voldoende inzicht in de entiteit voor het onderkennen en

Engels	Vertaling Nederlands
auditor in gaining a sufficient understanding of the entity to identify and assess risks of material misstatement.	inschatten van risico's van een afwijking van materieel belang.
A13. The auditor is required to determine whether information obtained in prior periods remains relevant, if the auditor intends to use that information for the purposes of the current audit. This is because changes in the control environment, for example, may affect the relevance of information obtained in the prior year. To determine whether changes have occurred that may affect the relevance of such information, the auditor may make inquiries and perform other appropriate audit procedures, such as walk-throughs of relevant systems.	A13. Van de auditor wordt vereist te bepalen of de in eerdere verslagperiodes verkregen informatie van blijvende relevantie is indien hij voornemens is die informatie te gebruiken ten behoeve van de huidige controle. De reden daarvan is dat wijzigingen in de interne beheersingsomgeving bijvoorbeeld van invloed kunnen zijn op de relevantie van de informatie die in het voorgaand jaar is verkregen. Om te bepalen of zich wijzigingen hebben voorgedaan die van invloed kunnen zijn op de relevantie van dergelijke informatie, kan de auditor om inlichtingen verzoeken en andere geschikte controlemaatregelen uitvoeren, zoals lijncontroles van relevante systemen.
<i>Discussion among the Engagement Team (Ref: Para. 10)</i>	<i>Bespreking met de leden van het opdrachtteam (Zie: Par. 10)</i>
<p>A14. The discussion among the engagement team about the susceptibility of the entity's financial statements to material misstatement:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provides an opportunity for more experienced engagement team members, including the engagement partner, to share their insights based on their knowledge of the entity. • Allows the engagement team members to exchange information about the business risks to which the entity is subject and about how and where the financial statements might be susceptible to material misstatement due to fraud or error. • Assists the engagement team members to gain a better understanding of the potential for material misstatement of the financial statements in the specific areas assigned to them, and to understand how the results of the audit procedures that they perform may affect other aspects of the audit including the decisions about the nature, timing, and extent of further audit procedures. • Provides a basis upon which engagement team members communicate and share new information obtained throughout the audit that may affect the assessment of risks of material misstatement or the audit procedures performed to address these risks. • ISA 240 provides further requirements and guidance in relation to the discussion among the engagement team about the risks of fraud.⁹ 	<p>A14. De bespreking met de leden van het opdrachtteam over de vatbaarheid van de financiële overzichten van de entiteit voor een afwijking van materieel belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biedt meer ervaren teamleden, waaronder de voor de opdracht verantwoordelijke partner, de gelegenheid om de op hun kennis van de entiteit gebaseerde inzichten te delen; • maakt het de teamleden mogelijk informatie uit te wisselen over de <i>business risks</i> waarvoor de entiteit vatbaar is alsmede over de wijze waarop en de gebieden waar binnen de financiële overzichten mogelijk een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten, bevatten; • is een hulpmiddel voor de leden van het opdrachtteam bij het verwerven van een beter inzicht in de mogelijkheid dat een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten kan voorkomen in de specifieke gebieden die aan hen zijn toegewezen, alsmede bij het begrijpelijk maken hoe de uitkomsten van de controlemaatregelen die door hen worden uitgevoerd een effect kunnen hebben op andere aspecten van de controle, met inbegrip van beslissingen over de aard, timing en omvang van verdere controlewerkzaamheden; • verschaft een platform waarop de leden van het opdrachtteam communiceren en nieuwe informatie uitwisselen die gedurende de controle is verkregen en die van invloed kan zijn op de inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang of op controlewerkzaamheden die worden uitgevoerd om op deze risico's in te spelen; • ISA 240 stelt verdere vereisten vast en geeft richtlijnen met betrekking tot de bespreking met de leden van het opdrachtteam over de frauderisico's¹⁰.
A15. It is not always necessary or practical for the discussion to include all members in a single discussion (as, for example, in a multi-location audit), nor is it necessary for all of the members of the engagement team to be informed of all of the decisions reached in the discussion. The engagement partner may discuss matters with key members of the engagement team including, if considered appropriate, specialists and those responsible for the audits of components, while delegating discussion with others, taking	A15. Het is voor de bespreking niet altijd noodzakelijk of niet altijd realiseerbaar dat alle leden tijdens één enkele bespreking aanwezig zijn (zoals bijvoorbeeld bij een controle die meerdere locaties betreft) en het is evenmin noodzakelijk dat alle leden van het opdrachtteam op de hoogte zijn van alle beslissingen die tijdens de bespreking zijn genomen. De voor de opdracht verantwoordelijke partner kan bepaalde aangelegenheden bespreken met kernleden binnen het opdrachtteam waaronder, als dat van toepassing wordt geacht, specialisten en degenen die verantwoordelijk zijn voor de controle van groepsonderdelen, en hij kan verdere bespreking met anderen delegeren,

⁹ ISA 240, paragraph 15.

¹⁰ ISA 240, paragraaf 15.

Engels	Vertaling Nederlands
account of the extent of communication considered necessary throughout the engagement team. A communications plan, agreed by the engagement partner, may be useful.	rekening houdend met de omvang van de communicatie die voor het opdrachtteam als geheel noodzakelijk wordt geacht. Een door de voor de opdracht verantwoordelijke partner goedgekeurd communicatieplan kan nuttig zijn.
Considerations Specific to Smaller Entities	Overwegingen specifiek voor kleine entiteiten
A16. Many small audits are carried out entirely by the engagement partner (who may be a sole practitioner). In such situations, it is the engagement partner who, having personally conducted the planning of the audit, would be responsible for considering the susceptibility of the entity's financial statements to material misstatement due to fraud or error.	A16. Veel controles van kleine entiteiten worden helemaal uitgevoerd door de voor de opdracht verantwoordelijke partner (die een zelfstandig werkende beroepsbeoefenaar kan zijn). In dergelijke omstandigheden is het de opdracht verantwoordelijke partner die aangezien hij persoonlijk de planning van de controle heeft verricht, verantwoordelijk zal zijn om de vatbaarheid van de financiële overzichten van de entiteit voor een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten te evalueren.
The Required Understanding of the Entity and Its Environment, Including the Entity's Internal Control	Het vereiste inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing
The Entity and Its Environment	De entiteit en haar omgeving
<i>Industry, Regulatory and Other External Factors</i> (Ref: Para. 11(a))	<i>Factoren op het gebied van de sector, op het gebied van regelgeving en andere externe factoren</i> (Zie: Par. 11(a))
Industry Factors	Factoren op het gebied van de sector
A17. Relevant industry factors include industry conditions such as the competitive environment, supplier and customer relationships, and technological developments. Examples of matters the auditor may consider include: <ul style="list-style-type: none"> • The market and competition, including demand, capacity, and price competition. • Cyclical or seasonal activity. • Product technology relating to the entity's products. • Energy supply and cost. 	A17. Onder relevante factoren op het gebied van de sector zijn begrepen de omstandigheden waaraan de sector onderworpen is, zoals de mate van concurrentie, de verhoudingen met leveranciers en afnemers, en technologische ontwikkelingen. Voorbeelden van aangelegenheden waarmee de auditor rekening kan houden zijn onder meer: <ul style="list-style-type: none"> • de markt en concurrentie, met inbegrip van de vraag, capaciteit, en prijsconcurrentie; • de cyclische of seizoensgebonden activiteiten; • de technologie met betrekking tot de producten van de entiteit; • de beschikbaarheid en kosten van de benodigde energie.
A18. The industry in which the entity operates may give rise to specific risks of material misstatement arising from the nature of the business or the degree of regulation. For example, long-term contracts may involve significant estimates of revenues and expenses that give rise to risks of material misstatement. In such cases, it is important that the engagement team include members with sufficient relevant knowledge and experience. ¹¹	A18. De sector waarbinnen de entiteit haar activiteiten uitvoert kan specifieke risico's van een afwijking van materieel belang voorkomend als gevolg van de aard van de sector of van de mate van regulering. Zo kunnen bijvoorbeeld langetermijncontracten significante schattingen van opbrengsten en kosten bevatten, die risico's van een afwijking van materieel belang kunnen doen ontstaan. In dergelijke gevallen is het belangrijk dat in het opdrachtteam medewerkers met voldoende relevante kennis en ervaring zijn opgenomen ¹² .
Regulatory Factors	Factoren op het gebied van regelgeving
A19. Relevant regulatory factors include the regulatory environment. The	A19. Relevante factoren op het gebied van regelgeving betreffen onder meer de regelgevende omgeving.

¹¹ ISA 220, "Quality Control for an Audit of Financial Statements," paragraph 14.

¹² ISA 220, 'Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten', paragraaf 14.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
<p>regulatory environment encompasses, among other matters, the applicable financial reporting framework and the legal and political environment. Examples of matters the auditor may consider include:</p> <ul style="list-style-type: none"> Accounting principles and industry specific practices. Regulatory framework for a regulated industry. Legislation and regulation that significantly affect the entity's operations, including direct supervisory activities. Taxation (corporate and other). Government policies currently affecting the conduct of the entity's business, such as monetary, including foreign exchange controls, fiscal, financial incentives (for example, government aid programs), and tariffs or trade restrictions policies. Environmental requirements affecting the industry and the entity's business. 	<p>De regelgevende omgeving omvat onder meer het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving en de wettelijke en politieke omgevingsfactoren. Voorbeelden van aangelegenheden waarmee de auditor rekening kan houden, zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> de principes voor de financiële verslaggeving en de sectorspecifieke administratieve praktijken; het regelgevingskader voor een gereguleerde sector; de wet- en regelgeving die in belangrijke mate van invloed zijn op de uitoefening door de entiteit van haar activiteiten, alsmede de activiteiten van de rechtstreekse toezichhouders; belastingen (vennootschaps-, en andere belastingen); overheidsbeleid dat thans van invloed is op de activiteiten van de entiteit, zoals de monetaire politiek, met inbegrip van de deviezencontrole, de fiscale politiek, financiële incentives (bijvoorbeeld programma's voor overheidssteun) en het beleid met betrekking tot tarieven en handelsbelemmeringen ; milieueisen met invloed op de bedrijfsuitoefening door de sector en door de entiteit.
A20. ISA 250 includes some specific requirements related to the legal and regulatory framework applicable to the entity and the industry or sector in which the entity operates. ¹³	A20. ISA 250 bevat bepaalde specifieke vereisten met betrekking tot het voor de entiteit en voor de branche of sector waarin zij haar activiteiten uitvoert van toepassing zijnde wettelijk en regelgevend kader ¹⁴ .
Considerations specific to public sector entities	Overwegingen specifiek voor entiteiten in de publieke sector
A21. For the audits of public sector entities, law, regulation or other authority may affect the entity's operations. Such elements are essential to consider when obtaining an understanding of the entity and its environment.	A21. Voor controles van entiteiten in de publieke sector is het mogelijk dat wet- of regelgeving, dan wel voorschriften van een andere instantie van invloed zijn op de activiteiten van de entiteit. Dergelijke elementen zijn essentieel om rekening mee te houden bij het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving.
Other External Factors	Andere externe factoren
A22. Examples of other external factors affecting the entity that the auditor may consider include the general economic conditions, interest rates and availability of financing, and inflation or currency revaluation.	A22. Voorbeelden van andere op de activiteiten van de entiteit van invloed zijnde externe factoren waarmee de auditor rekening moet houden, zijn onder meer de algemene economische omstandigheden, de interestvoeten en de beschikbaarheid van financiering, alsmede de inflatie of een herwaardering van valuta.
<i>Nature of the Entity</i> (Ref: Para.11(b))	<i>Aard van de entiteit</i> (Zie: Par.11(b))
A23. An understanding of the nature of an entity enables the auditor to understand such matters as: <ul style="list-style-type: none"> Whether the entity has a complex structure, for example with subsidiaries or other components in multiple locations. Complex structures often introduce issues that may give rise to risks of material misstatement. Such issues may include whether goodwill, 	A23. Een inzicht verwerven in de aard van een entiteit stelt de auditor in staat aangelegenheden te begrijpen, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> of de entiteit een complexe structuur heeft met bijvoorbeeld dochtermaatschappijen of andere componenten met meerdere vestigingen. Complexe structuren brengen dikwijls issues met zich mee die risico's van een afwijking van materieel belang kunnen doen ontstaan. Deze issues hebben onder meer betrekking op de passende administratieve verwerking van

¹³ ISA 250, "Consideration of Laws and Regulations in an Audit of Financial Statements," paragraph 12.

¹⁴ ISA 250, 'Het in overweging nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten,' paragraaf 12.

¹⁵ ISA 550, "Related Parties."

Engels	Vertaling Nederlands
<p>joint ventures, investments, or special-purpose entities are accounted for appropriately.</p> <ul style="list-style-type: none"> • The ownership, and relations between owners and other people or entities. This understanding assists in determining whether related party transactions have been identified and accounted for appropriately. ISA 550¹⁵ establishes requirements and provides guidance on the auditor's considerations relevant to related parties. 	<p><i>goodwill, joint ventures</i>, investeringen of van <i>special-purpose</i> entiteiten;</p> <ul style="list-style-type: none"> • de eigendomsstructuur en de betrekkingen tussen eigenaren en andere personen of entiteiten. Deze kennis kan een hulpmiddel zijn bij het bepalen of transacties met verbonden partijen op passende wijze onderkend en administratief verwerkt zijn. ISA 550¹⁶ stelt vereisten vast en geeft richtlijnen voor hetgeen de auditor in aanmerking moet nemen met betrekking tot verbonden partijen.
<p>A24. Examples of matters that the auditor may consider when obtaining an understanding of the nature of the entity include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Business operations – such as: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nature of revenue sources, products or services, and markets, including involvement in electronic commerce such as Internet sales and marketing activities. ○ Conduct of operations (for example, stages and methods of production, or activities exposed to environmental risks). ○ Alliances, joint ventures, and outsourcing activities. ○ Geographic dispersion and industry segmentation. ○ Location of production facilities, warehouses, and offices, and location and quantities of inventories. ○ Key customers and important suppliers of goods and services, employment arrangements (including the existence of union contracts, pension and other post employment benefits, stock option or incentive bonus arrangements, and government regulation related to employment matters). ○ Research and development activities and expenditures. ○ Transactions with related parties. • Investments and investment activities – such as: <ul style="list-style-type: none"> ○ Planned or recently executed acquisitions or divestitures. ○ Investments and dispositions of securities and loans. ○ Capital investment activities. ○ Investments in non-consolidated entities, including partnerships, joint ventures and special-purpose entities. • Financing and financing activities – such as: <ul style="list-style-type: none"> ○ Major subsidiaries and associated entities, including consolidated and nonconsolidated structures. ○ Debt structure and related terms, including off-balance-sheet financing arrangements and leasing arrangements. ○ Beneficial owners (local, foreign, business reputation and experience) and related parties. ○ Use of derivative financial instruments. • Financial reporting – such as: <ul style="list-style-type: none"> ○ Accounting principles and industry specific practices, including industry-specific significant categories (for example, 	<p>A24. Voorbeelden van aangelegenheden waarmee de auditor rekening kan houden bij het verwerven van inzicht in de aard van de entiteit zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsactiviteiten – zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ aard van de inkomstenbronnen, van producten en diensten en van markten, alsmede betrokkenheid bij elektronische handel zoals verkopen en marketing activiteiten via internet; ○ uitoefening van activiteiten (bijvoorbeeld productiefasen en –wijzen, of activiteiten die zijn blootgesteld aan milieurisico's); ○ samenwerkingsverbanden, <i>joint ventures</i> en uitbesteding van werkzaamheden; ○ geografische spreiding en indeling van de sector in segmenten; ○ vestigingsplaatsen van productie, magazijnen en kantoren alsmede de hoeveelheden voorraden en de plaats waar deze zich bevinden; ○ de belangrijkste afnemers en belangrijke leveranciers van goederen en diensten, arbeidsovereenkomsten (waaronder het bestaan van CAO's, pensioenvoorwaarden en andere uitkeringen aan gewezen werknemers, aandelenoptie- of incentive beloningsregelingen en overheidsregelgeving betreffende personeelsleden); ○ onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten en -kosten; ○ transacties met verbonden partijen. • Investerings- en investeringsactiviteiten – zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ voorgenomen en onlangs uitgevoerde investeringen of desinvesteringen; ○ investeringen in en verkoop van effecten en leningen; ○ investeringen in kapitaalgoederen; ○ investeringen in niet-geconsolideerde deelnemingen, met inbegrip van samenwerkingsverbanden, <i>joint ventures</i> en special-purpose entiteiten. • Financiering en financieringsactiviteiten – zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ de belangrijkste dochtermaatschappijen en verbonden entiteiten, alsmede geconsolideerde en niet geconsolideerde structuren. ○ structuur van de schulden en kredietvoorwaarden, alsmede overeenkomsten van <i>off-balance</i> financiering om en lease-overeenkomsten. ○ werkelijke eigenaren (lokaal, buitenlands, zakelijke reputatie en ervaring) en verbonden partijen. ○ gebruik van afgeleide financiële instrumenten. • Financiële verslaggeving – zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ praktijken inzake administratieve verwerking en sectorspecifieke gebruiken, met inbegrip van rubrieken die specifiek zijn voor een bepaalde sector (bijvoorbeeld leningen en investeringen bij banken of onderzoek en ontwikkeling bij farmaceutische bedrijven);

¹⁶ ISA 550, Verbonden partijen'.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>loans and investments for banks, or research and development for pharmaceuticals).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Revenue recognition practices. ○ Accounting for fair values. ○ Foreign currency assets, liabilities and transactions. ○ Accounting for unusual or complex transactions including those in controversial or emerging areas (for example, accounting for stock-based compensation). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wijze van het opnemen van opbrengsten; ○ waardering tegen reële waarde; ○ activa, passiva en transacties luidende in vreemde valuta; ○ administratieve verwerking van ongebruikelijke of ingewikkelde transacties, met inbegrip van die transacties op controversiële of in opkomst zijnde gebieden (bijvoorbeeld verwerking van op aandelen gebaseerde personeelsbeloningen).
A25. Significant changes in the entity from prior periods may give rise to, or change, risks of material misstatement.	A25. Significante wijzigingen binnen de entiteit ten opzichte van voorgaande verslagperiodes kunnen risico's van een afwijking van materieel belang doen ontstaan of veranderen.
Special-Purpose Entities	Aard van <i>special-purpose</i> entiteiten
A26. A special-purpose entity (sometimes referred to as a special-purpose vehicle) is an entity that is generally established for a narrow and well-defined purpose, such as to effect a lease or a securitization of financial assets, or to carry out research and development activities. It may take the form of a corporation, trust, partnership or unincorporated entity. The entity on behalf of which the special-purpose entity has been created may often transfer assets to the latter (for example, as part of a derecognition transaction involving financial assets), obtain the right to use the latter's assets, or perform services for the latter, while other parties may provide the funding to the latter. As ISA 550 indicates, in some circumstances, a special-purpose entity may be a related party of the entity. ¹⁷	A26. Een <i>special-purpose</i> entiteit (ook wel eens een <i>special purpose vehicle</i> genoemd) is een entiteit die in het algemeen tot stand wordt gebracht voor een zeer beperkt en goed gedefinieerd doel, zoals om gevolg te geven aan een leasing of een effectivering van financiële activa, dan wel om onderzoeken en ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren. Zij kan de vorm aannemen van een vennootschap, een trustmaatschappij, een samenwerkingsverband of een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid. Het is mogelijk dat de entiteit in naam van dewelke de <i>special-purpose</i> entiteit werd gecreëerd vaak activa transfereert naar deze laatstgenoemde (bijvoorbeeld als deel van een transactie waarbij financiële activa zijn betrokken gericht op het niet opnemen daarvan), de rechten verkrijgt om de activa van deze laatstgenoemde te gebruiken, dan wel diensten verleent aan deze laatstgenoemde, terwijl dat andere partijen de financiering daarvan aan deze laatstgenoemde verschaffen. Zoals ISA 550 aangeeft, kan een <i>special-purpose</i> entiteit in bepaalde omstandigheden een verbonden partij van de entiteit zijn ¹⁸ .
A27. Financial reporting frameworks often specify detailed conditions that are deemed to amount to control, or circumstances under which the special-purpose entity should be considered for consolidation. The interpretation of the requirements of such frameworks often demands a detailed knowledge of the relevant agreements involving the special-purpose entity.	A27. Stelsels inzake financiële verslaggeving specificeren vaak gedetailleerde condities die moeten leiden tot de totstandkoming van zeggenschap, of omstandigheden waaronder de <i>special-purpose</i> entiteit in overweging moet worden genomen voor consolidatiedoeleinden. De interpretatie van de door dergelijke stelsels gestelde eisen vereist vaak een gedetailleerde kennis van de relevante afgesloten overeenkomsten waarbij de <i>special-purpose</i> entiteit is betrokken
<i>The Entity's Selection and Application of Accounting Policies</i> (Ref: Para.11(c))	<i>De keuze en toepassing door de entiteit van grondslagen voor financiële verslaggeving</i> (Zie: Par.11(c))
A28. An understanding of the entity's selection and application of accounting policies may encompass such matters as: <ul style="list-style-type: none"> • The methods the entity uses to account for significant and unusual transactions. • The effect of significant accounting policies in controversial or emerging areas for which there is a lack of authoritative guidance or consensus. • Changes in the entity's accounting policies. 	A28. Een inzicht in de keuze en de toepassing door de entiteit van grondslagen voor financiële verslaggeving kunnen aangelegenheden omvatten als: <ul style="list-style-type: none"> • de methodiek die de entiteit hanteert voor het administratief verwerken van significante en ongebruikelijke transacties; • de invloed van significante grondslagen voor financiële verslaggeving op controversiële of in opkomst zijnde gebieden, waarvoor in onvoldoende mate uitgevaardigde regels of consensus bestaan; • wijzigingen in de door de entiteit gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving.

¹⁷ ISA 550, paragraph A7.

¹⁸ ISA 550, paragraaf A7.

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> Financial reporting standards and laws and regulations that are new to the entity and when and how the entity will adopt such requirements. 	<ul style="list-style-type: none"> financiële verslaggevingsstandaarden en wet- en regelgeving die nieuw zijn voor de entiteit alsmede het moment en de wijze waarop de entiteit deze gestelde eisen zal toepassen.
<i>Objectives and Strategies and Related Business Risks</i> (Ref. Para.11(d))	<i>Doelstellingen en strategieën en de daarmee verband houdende business risks</i> (Zie. Par.11(d))
A29. The entity conducts its business in the context of industry, regulatory and other internal and external factors. To respond to these factors, the entity's management or those charged with governance define objectives, which are the overall plans for the entity. Strategies are the approaches by which management intends to achieve its objectives. The entity's objectives and strategies may change over time.	A29. De entiteit oefent haar activiteiten uit in de context van sectorale, regelgevende en andere interne en externe omstandigheden. Om op deze omstandigheden in te spelen formuleert het management of degenen belast met governance doelstellingen die de algehele plannen voor de entiteit vormen. Strategieën vormen de benaderingswijze waarop het management deze doelstellingen tracht te bereiken. De doelstellingen en strategieën van de entiteit kunnen in de tijd wijzigen.
A30. Business risk is broader than the risk of material misstatement of the financial statements, though it includes the latter. Business risk may arise from change or complexity. A failure to recognize the need for change may also give rise to business risk. Business risk may arise, for example, from: <ul style="list-style-type: none"> The development of new products or services that may fail; A market which, even if successfully developed, is inadequate to support a product or service; or Flaws in a product or service that may result in liabilities and reputational risk. 	A30. De term ' <i>business risk</i> ' heeft een ruimere betekenis dan het 'risico dat de financiële overzichten een afwijking van materieel belang bevatten', hoewel dit laatste daar wel deel van uitmaakt. Een <i>business risk</i> kan het gevolg zijn van veranderingen of van complexiteit. Tevens kan een gebrek aan het onderkennen van de noodzaak tot verandering een <i>business risk</i> doen ontstaan. Een <i>business risk</i> kan bijvoorbeeld voortkomen uit: <ul style="list-style-type: none"> het ontwikkelen van nieuwe producten of diensten die kunnen mislukken; een markt die, zelfs wanneer deze met goed gevolg is ontwikkeld, een product of dienst niet op adequate wijze ondersteunt; of gebreken in een product of dienst die kunnen leiden tot aansprakelijkheid en reputatieschade.
A31. An understanding of the business risks facing the entity increases the likelihood of identifying risks of material misstatement, since most business risks will eventually have financial consequences and, therefore, an effect on the financial statements. However, the auditor does not have a responsibility to identify or assess all business risks because not all business risks give rise to risks of material misstatement.	A31. Een inzicht in de <i>business risks</i> voor de entiteit vergroot de kans op het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang, omdat de meeste <i>business risks</i> uiteindelijk financiële gevolgen hebben en daardoor de financiële overzichten beïnvloeden. De auditor is echter niet verantwoordelijk voor het onderkennen of inschatten van alle <i>business risks</i> omdat niet alle <i>business risks</i> risico's van een afwijking van materieel belang doen ontstaan.
A32. Examples of matters that the auditor may consider when obtaining an understanding of the entity's objectives, strategies and related business risks that may result in a risk of material misstatement of the financial statements include: <ul style="list-style-type: none"> Industry developments (a potential related business risk might be, for example, that the entity does not have the personnel or expertise to deal with the changes in the industry). New products and services (a potential related business risk might be, for example, that there is increased product liability). Expansion of the business (a potential related business risk might be, for example, that the demand has not been accurately estimated). New accounting requirements (a potential related business risk might be, for example, incomplete or improper implementation, or increased costs). Regulatory requirements (a potential related business risk might be, for example, that there is increased legal exposure). Current and prospective financing requirements (a potential related 	A32. Voorbeelden van aangelegenheden die de auditor in aanmerking kan nemen bij het verwerven van inzicht in de doelstellingen, strategieën en daarmee verband houdende <i>business risks</i> die kunnen leiden tot een risico van een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten, zijn onder meer: <ul style="list-style-type: none"> ontwikkelingen in de sector (een mogelijk hiermee gepaard gaand <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de entiteit niet het personeel of de kennis heeft om veranderingen in de sector te behandelen); nieuwe producten en diensten (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn het feit dat er een toegenomen productaansprakelijkheid bestaat); uitbreiding van de activiteiten (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de vraag niet op accurate wijze is ingeschat); nieuwe gestelde eisen inzake administratieve verwerking (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn de onvolledige of onjuiste implementatie of de toegenomen kosten); eisen gesteld door de regelgevende instanties (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn het feit dat de juridische risico's zijn toegenomen); lopende en voorzienbare financieringsbehoefte (een mogelijk daarmee verband houdend

Engels	Vertaling Nederlands
<p>business risk might be, for example, the loss of financing due to the entity's inability to meet requirements).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Use of IT (a potential related business risk might be, for example, that systems and processes are incompatible). • The effects of implementing a strategy, particularly any effects that will lead to new accounting requirements (a potential related business risk might be, for example, incomplete or improper implementation). 	<p><i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn het wegvallen van financiering doordat de entiteit niet kan voldoen aan zijn verplichtingen);</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruik van informatietechnologie (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn het feit dat de systemen en processen onverenigbaar zijn); • effecten van het implementeren van een strategie, in het bijzonder effecten die tot nieuwe gestelde eisen inzake administratieve verwerking zullen leiden (een mogelijk daarmee verband houdend <i>business risk</i> zou bijvoorbeeld kunnen zijn de onvolledige of onjuiste implementatie daarvan).
<p>A33. A business risk may have an immediate consequence for the risk of material misstatement for classes of transactions, account balances, and disclosures at the assertion level or the financial statement level. For example, the business risk arising from a contracting customer base may increase the risk of material misstatement associated with the valuation of receivables. However, the same risk, particularly in combination with a contracting economy, may also have a longer-term consequence, which the auditor considers when assessing the appropriateness of the going concern assumption. Whether a business risk may result in a risk of material misstatement is, therefore, considered in light of the entity's circumstances. Examples of conditions and events that may indicate risks of material misstatement are indicated in Appendix 2.</p>	<p>A33. Een <i>business risk</i> kan een direct gevolg hebben voor de risico's van een afwijking van materieel belang in transactiestromen, rekeningsaldi en opgenomen toelichtingen, op het niveau van beweringen of op het niveau van het financieel overzicht. Zo kan het <i>business risk</i> voortkomend uit het inkrimpen van een cliëntenportefeuille, leiden tot een vergroot risico van een afwijking van materieel belang bij de waardering van vorderingen. Hetzelfde risico kan echter, vooral als het samengaat met een economie die zich in een neerwaartse beweging bevindt, ook een langetermijneffect hebben, hetgeen de auditor beschouwd bij het inschatten van de geschiktheid van de continuïteitsveronderstelling. De afweging of een <i>business risk</i> een risico van een afwijking van materieel belang tot gevolg kan hebben vindt bijgevolg plaats in het licht van de omstandigheden waarin de entiteit verkeert. Voorbeelden van omstandigheden en gebeurtenissen die een aanwijzing kunnen vormen voor de risico's van een afwijking van materieel belang zijn opgenomen in bijlage 2.</p>
<p>A34. Usually, management identifies business risks and develops approaches to address them. Such a risk assessment process is part of internal control and is discussed in Para.15 and A79-A80.</p>	<p>A34. Gewoonlijk onderkent het management <i>business risks</i> en bepaalt zij de benaderingen om daarop in te spelen. Een dergelijk risico-inschattingsproces vormt een bestanddeel van de interne beheersing en wordt behandeld in Par.15 en A75-A76.</p>
<p>Considerations Specific to Public Sector Entities</p>	<p>Overwegingen die specifiek zijn voor entiteiten in de publieke sector</p>
<p>A35. For the audits of public sector entities, "management objectives" may be influenced by concerns regarding public accountability and may include objectives which have their source law, regulation or other authority.</p>	<p>A35. Bij controles van entiteiten in de publieke sector kunnen de "doelstellingen van het management" beïnvloed zijn door zorgen betreffende de publieke verantwoordingsplicht en mede doelstellingen bevatten die hun oorsprong vinden in wet- of regelgeving, dan wel in voorschriften van een andere instantie.</p>
<p><i>Measurement and Review of the Entity's Financial Performance</i> (Ref: Para.11(e))</p>	<p><i>De meting en de review van de financiële prestaties van de entiteit</i> (Zie: Par.11(e))</p>
<p>A36. Management and others will measure and review those things they regard as important. Performance measures, whether external or internal, create pressures on the entity. These pressures, in turn, may motivate management to take action to improve the business performance or to misstate the financial statements. Accordingly, an understanding of the entity's performance measures assists the auditor in considering whether pressures to achieve performance targets may result in management actions that increase the risks of material misstatement, including those due to fraud – See ISA 240 for requirements and guidance in relation to the risks of fraud.</p>	<p>A36. Het management en anderen zullen die zaken die zij als belangrijk beschouwen meten en reviewen. Prestatiemetingen, zowel externe als interne, leggen druk op de entiteit. Deze druk kan op zijn beurt weer aanleiding voor het management zijn om actie te ondernemen om de operationele prestaties te verbeteren of om misleidende financiële overzichten op te stellen. Daarom kan het verwerven van inzicht in de prestatiemetingen binnen de entiteit voor de auditor een hulpmiddel zijn bij het in overweging nemen of een dergelijke druk tot gevolg kan hebben dat het management actie onderneemt die de risico's van een afwijking van materieel belang kan vergroten, waaronder die het gevolg is van fraude – Zie ISA 240 voor vereisten en richtlijnen met betrekking tot de frauderisico's.</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>A37. The measurement and review of financial performance is not the same as the monitoring of controls (discussed as a component of internal control in Para. A98-A104), though their purposes may overlap:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The measurement and review of performance is directed at whether business performance is meeting the objectives set by management (or third parties). • Monitoring of controls is specifically concerned with the effective operation of internal control. <p>In some cases, however, performance indicators also provide information that enables management to identify deficiencies in internal control.</p>	<p>A37. De meting en review van de financiële prestaties is niet hetzelfde als het monitoren van interne beheersingsmaatregelen (besproken als bestanddeel van de interne beheersing in de Par. A98-A104) hoewel het doel ervan gedeeltelijk hetzelfde kan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de meting en review van de financiële prestaties is gericht op de vraag of de bedrijfsvoering voldoet aan de door het management (of instanties) vastgestelde doelstellingen; • het monitoren van interne beheersingsmaatregelen is specifiek gericht op de effectieve werking van de interne beheersing. <p>In sommige gevallen kunnen prestatie-indicatoren echter ook informatie verschaffen die het management in staat stellen tekortkomingen in de interne beheersing te onderkennen.</p>
<p>A38. Examples of internally-generated information used by management for measuring and reviewing financial performance, and which the auditor may consider, include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Key performance indicators (financial and non-financial) and key ratios, trends and operating statistics. • Period-on-period financial performance analyses. • Budgets, forecasts, variance analyses, segment information and divisional, departmental or other level performance reports. • Employee performance measures and incentive compensation policies. • Comparisons of an entity's performance with that of competitors. 	<p>A38. Voorbeelden van intern gegenereerde informatie die door het management wordt gebruikt voor het meten en reviewen van de financiële prestaties en waarmee de auditor rekening kan houden zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • belangrijke (financiële en niet-financiële) prestatie-indicatoren en kernratio's, trends en statistieken inzake de activiteiten; • analyses van financiële prestaties van verslagperiode tot verslagperiode; • budgetten, prognoses, analyses van verschillen, gesegmenteerde informatie en prestatierapportages op divisie-, afdelings- of ander niveau; • maatstaven voor personeelsprestaties en beleidslijnen inzake op <i>incentives</i> gebaseerde beloningen; • vergelijking van de prestaties van de entiteit met die van de concurrentie.
<p>A39. External parties may also measure and review the entity's financial performance. For example, external information such as analysts' reports and credit rating agency reports may represent useful information for the auditor. Such reports can often be obtained from the entity being audited.</p>	<p>A39. Externe partijen kunnen ook overgaan tot de meting en review van de financiële prestaties van de entiteit. Zo kan bijvoorbeeld externe informatie, zoals rapporten van analisten en rapporten van kredietbeoordelaars, belangrijke informatie verschaffen aan de auditor. Dergelijke rapporten kunnen dikwijls worden verkregen van de gecontroleerde entiteit zelf.</p>
<p>A40. Internal measures may highlight unexpected results or trends requiring management to determine their cause and take corrective action (including, in some cases, the detection and correction of misstatements on a timely basis). Performance measures may also indicate to the auditor that risks of misstatement of related financial statement information do exist. For example, performance measures may indicate that the entity has unusually rapid growth or profitability when compared to that of other entities in the same industry. Such information, particularly if combined with other factors such as performance-based bonus or incentive remuneration, may indicate the potential risk of management bias in the preparation of the financial statements.</p>	<p>A40. Interne metingen kunnen de aandacht vestigen op onverwachte uitkomsten of trends die onderzoek door het management vergen om de oorzaak daarvan te bepalen alsmede om corrigerende acties te ondernemen (waaronder in sommige gevallen het tijdig opsporen en corrigeren van afwijkingen). Prestatiemetingen kunnen voor de auditor ook een aanwijzing zijn van het feit dat risico's van een afwijking in daarmee verband houdende informatie in de financiële overzichten daadwerkelijk bestaan. Zo kan bijvoorbeeld door prestatiemeting worden vastgesteld dat de entiteit een ongebruikelijk snelle groei doormaakt of een buitensporig hoge winstgevendheid heeft in vergelijking met andere entiteiten in dezelfde sector. Dergelijke informatie kan, vooral als zij samengaat met andere factoren zoals een prestatie-afhankelijke bonus of een incentive-afhankelijk salarissysteem op basis van gerealiseerde doelstellingen, een aanwijzing zijn voor het mogelijke risico van beïnvloeding van de zijde van het management van informatie bij het opstellen van de financiële overzichten.</p>
<p>Considerations Specific to Smaller Entities</p>	<p>Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten</p>
<p>A41. Smaller entities often do not have processes to measure and review financial performance. Inquiry of management may reveal that it relies on certain key indicators for evaluating financial performance and taking appropriate action. If such inquiry indicates an absence of performance</p>	<p>A41. Kleinere entiteiten hebben dikwijls geen procedures om over te gaan tot de meting en review van de financiële prestaties. Het verzoeken om inlichtingen bij het management kan aan het licht brengen dat zij steunt op bepaalde kernindicatoren voor het evalueren van financiële prestaties en voor het ondernemen van passende acties. Indien het verzoeken om dergelijke inlichtingen een aanwijzing</p>

Engels	Vertaling Nederlands
measurement or review, there may be an increased risk of misstatements not being detected and corrected.	geeft voor het ontbreken van meting en review van prestaties kan er een verhoogd risico bestaan van het niet ontdekken en het niet corrigeren van afwijkingen.
The Entity's Internal Control (Ref: Para. 12)	Interne beheersing van de entiteit (Zie: Par. 12)
A42. An understanding of internal control assists the auditor in identifying types of potential misstatements and factors that affect the risks of material misstatement, and in designing the nature, timing, and extent of further audit procedures.	A42. Inzicht in de interne beheersing kan voor de auditor een hulpmiddel zijn bij het onderkennen van soorten mogelijke afwijkingen en van factoren die van invloed zijn op de risico's van een afwijking van materieel belang alsmede bij het bepalen van de aard, timing en omvang van verdere controlemaatregelen.
A43. The following application material on internal control is presented in four sections, as follows: <ul style="list-style-type: none"> • General Nature and Characteristics of Internal Control. • Controls Relevant to the Audit. • Nature and Extent of the Understanding of Relevant Controls. • Components of Internal Control. 	A43. De onderstaande toepassingsgerichte aanwijzingen betreffende de interne beheersing worden als volgt in vier secties weergegeven: <ul style="list-style-type: none"> • algemene aard en kenmerken van interne beheersing; • interne beheersingsmaatregelen relevant voor de controle; • aard en omvang van het verwerven van inzicht in de relevante interne beheersingsmaatregelen; • componenten van de interne beheersing.
<i>General Nature and Characteristics of Internal Control</i>	<i>Algemene aard en kenmerken van interne beheersing</i>
Purpose of Internal Control	Doel van de interne beheersing
A44. Internal control is designed, implemented and maintained to address identified business risks that threaten the achievement of any of the entity's objectives that concern: <ul style="list-style-type: none"> • The reliability of the entity's financial reporting; • The effectiveness and efficiency of its operations; and • Its compliance with applicable laws and regulations. The way in which internal control is designed, implemented and maintained varies with an entity's size and complexity.	A44. Interne beheersing wordt opgezet, geïmplementeerd en onderhouden om in te spelen op onderkende <i>business risks</i> die een bedreiging vormen voor het bereiken van één of meer doelstellingen van de entiteit met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> • de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving van de entiteit; • de effectieve en efficiënte werking van de uitoefening van haar activiteiten; en • het door de entiteit naleven van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De wijze waarop de interne beheersing wordt opgezet, geïmplementeerd en onderhouden verschilt naar omvang en complexiteit van de entiteit.
Considerations specific to smaller entities	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten
A45. Smaller entities may use less structured means and simpler processes and procedures to achieve their objectives.	A45. Kleinere entiteiten kunnen minder gestructureerde middelen en eenvoudiger processen en werkwijzen hanteren om hun doelstellingen te bereiken.
Limitations of Internal Control	Beperkingen van interne beheersing
A46. Internal control, no matter how effective, can provide an entity with only reasonable assurance about achieving the entity's financial reporting objectives. The likelihood of their achievement is affected by the inherent limitations of internal control. These include the realities that human judgment in decision-making can be faulty and that breakdowns in internal control can occur because of human error. For example, there may be an error in the design of, or in the change to, a control. Equally, the operation of a control may not be effective, such as where information produced for the purposes of internal control (for example, an exception report) is not effectively used because the individual responsible for reviewing the	A46. Hoe effectief de interne beheersing ook is, zij kan een entiteit slechts een redelijke mate van zekerheid verschaffen dat de door haar gestelde doelen betreffende de financiële verslaggeving worden bereikt. De kans op het bereiken van haar doelen wordt beïnvloed door inherente beperkingen van de interne beheersing. Deze omvatten het feit dat mensen foutieve beslissingen kunnen nemen alsmede dat verstoringen van de interne beheersing als gevolg van menselijke fouten kunnen voorkomen. Er kan bijvoorbeeld een fout optreden in de opzet van, of een wijziging in, een interne beheersingsmaatregel. Eveneens is het mogelijk dat de werking van een interne beheersingsmaatregel niet effectief is bijvoorbeeld wanneer informatie die wordt vervaardigd ten behoeve van de interne beheersing (zoals een uitzonderingsrapportage) niet op effectieve wijze wordt gehanteerd omdat degene die verantwoordelijk is voor het reviewen van deze informatie het

Engels	Vertaling Nederlands
information does not understand its purpose or fails to take appropriate action.	doel ervan niet begrijpt of nalaat passende acties te ondernemen.
A47. Additionally, controls can be circumvented by the collusion of two or more people or inappropriate management override of internal control. For example, management may enter into side agreements with customers that alter the terms and conditions of the entity's standard sales contracts, which may result in improper revenue recognition. Also, edit checks in a software program that are designed to identify and report transactions that exceed specified credit limits may be overridden or disabled.	A47. Interne beheersingsmaatregelen kunnen daarnaast worden omzeild door samenspanning tussen twee of meer personen dan wel door het ten onrechte doorbreken van de interne beheersing door het management. Zo kan het management aanvullende overeenkomsten sluiten met afnemers die de in de standaardverkoopcontracten van de entiteit opgenomen bepalingen en de voorwaarden wijzigen, hetgeen kan resulteren in een niet correcte opname van opbrengsten. Ook kunnen de in een computerprogramma opgenomen wijzigingscontroles die erop zijn gericht transacties welke een gespecificeerde kredietlimiet te boven gaan te onderkennen en te rapporteren, worden doorbroken of buiten werking worden gesteld.
A48. Further, in designing and implementing controls, management may make judgments on the nature and extent of the controls it chooses to implement, and the nature and extent of the risks it chooses to assume.	A48. Verder kan het management bij het opzetten en implementeren van de interne beheersingsmaatregelen beslissingen nemen over de aard en omvang van de interne beheersingsmaatregelen die zij wil implementeren alsmede over de aard en omvang van de risico's die zij wenst te aanvaarden.
Considerations specific to smaller entities	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten
A49. Smaller entities often have fewer employees which may limit the extent to which segregation of duties is practicable. However, in a small owner-managed entity, the owner-manager may be able to exercise more effective oversight than in a larger entity. This oversight may compensate for the generally more limited opportunities for segregation of duties.	A49. Kleinere entiteiten hebben dikwijls minder werknemers waardoor de mate waarin functiescheiding vanuit praktisch oogpunt haalbaar is, kan worden beperkt. In een kleinere entiteit die door de eigenaar wordt gemanaged kan de eigenaar-bestuurder echter op effectievere wijze toezicht uitoefenen dan in een grotere entiteit. Dit toezicht kan een compensatie vormen voor de doorgaans beperktere mogelijkheden van functiescheiding.
A50. On the other hand, the owner-manager may be more able to override controls because the system of internal control is less structured. This is taken into account by the auditor when identifying the risks of material misstatement due to fraud.	A50. Daartegenover staat dat de eigenaar-bestuurder beter in staat zal zijn om interne beheersingsmaatregelen te doorbreken omdat het systeem van de interne beheersing minder gestructureerd is. Dit wordt door de auditor in aanmerking genomen bij het onderkennen van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.
Division of Internal Control into Components	Onderverdeling van de interne beheersing in componenten
A51. The division of internal control into the following five components, for purposes of the ISAs, provides a useful framework for auditors to consider how different aspects of an entity's internal control may affect the audit: (a) The control environment; (b) The entity's risk assessment process; (c) The information system, including the related business processes, relevant to financial reporting, and communication; (d) Control activities; and (e) Monitoring of controls. The division does not necessarily reflect how an entity designs, implements and maintains internal control, or how it may classify any particular component. Auditors may use different terminology or frameworks to describe the various aspects of internal control, and their	A51. Het onderverdelen van de interne beheersing in de volgende vijf componenten verschaft voor het doel van de ISA's een nuttig kader voor auditors bij het overwegen van de wijze waarop verschillende aspecten van de interne beheersing van een entiteit van invloed kunnen zijn op de controle: (a) de interne beheersingsomgeving; (b) het risico-inschattingsproces van de entiteit; (c) het informatiesysteem, met inbegrip van de daarmee verband houdende voor de financiële verslaggeving relevante bedrijfsprocessen en de communicatie; (d) de interne beheersingsactiviteiten; en (e) het monitoren van de interne beheersingsmaatregelen. Deze onderverdeling geeft niet noodzakelijkerwijs weer op welke wijze een entiteit de interne beheersingsmaatregelen opzet, implementeert en onderhoudt, en evenmin op welke wijze zij een specifiek bestanddeel in categorieën opdeelt. Auditors mogen daarom andere dan de in deze ISA

Engels	Vertaling Nederlands
effect on the audit than those used in this ISA, provided all the components described in this ISA are addressed.	gebruikte terminologie of stelsels hanteren om de verschillende aspecten van de interne beheersing en de invloed daarvan op de controle te beschrijven, zolang bij het uitvoeren van de werkzaamheden aan alle componenten die in deze ISA zijn beschreven, aandacht wordt besteed.
A52. Application material relating to the five components of internal control as they relate to a financial statement audit is set out in paragraphs A69-A104 below. Appendix 1 provides further explanation of these components of internal control.	A52. De toepassingsgerichte aanwijzingen betreffende de vijf componenten van de interne beheersing met betrekking tot de controle van financiële overzichten zijn hierna uiteengezet in de paragrafen A69-A104. Bijlage 1 geeft verdere verklarende informatie over deze componenten van interne beheersing.
Characteristics of Manual and Automated Elements of Internal Control Relevant to the Auditor's Risk Assessment	Kenmerken van handmatige en geautomatiseerde elementen van de interne beheersing die relevant zijn voor de risico-inschatting door de auditor
A53. An entity's system of internal control contains manual elements and often contains automated elements. The characteristics of manual or automated elements are relevant to the auditor's risk assessment and further audit procedures based thereon.	A53. Het interne beheersingssysteem van een entiteit bevat handmatige elementen en bevat dikwijls geautomatiseerde elementen. De kenmerken van handmatige of geautomatiseerde elementen zijn relevant voor de risico-inschatting door de auditor en voor de daarop gebaseerde verdere controlemaatregelen.
A54. The use of manual or automated elements in internal control also affects the manner in which transactions are initiated, recorded, processed, and reported: <ul style="list-style-type: none"> • Controls in a manual system may include such procedures as approvals and reviews of transactions, and reconciliations and follow-up of reconciling items. Alternatively, an entity may use automated procedures to initiate, record, process, and report transactions, in which case records in electronic format replace paper documents. • Controls in IT systems consist of a combination of automated controls (for example, controls embedded in computer programs) and manual controls. Further, manual controls may be independent of IT, may use information produced by IT, or may be limited to monitoring the effective functioning of IT and of automated controls, and to handling exceptions. When IT is used to initiate, record, process or report transactions, or other financial data for inclusion in financial statements, the systems and programs may include controls related to the corresponding assertions for material accounts or may be critical to the effective functioning of manual controls that depend on IT. An entity's mix of manual and automated elements in internal control varies with the nature and complexity of the entity's use of IT. 	A54. Het gebruik van handmatige of geautomatiseerde elementen in de interne beheersing is ook van invloed op de wijze waarop transacties worden geïnitieerd, worden vastgelegd, worden verwerkt en gerapporteerd: <ul style="list-style-type: none"> • interne beheersingsmaatregelen in een handmatig systeem kunnen mede werkzaamheden omvatten zoals het goedkeuren en het beoordelen van transacties en het maken van aansluitingen en het opvolgen van de aan te sluiten posten. In plaats daarvan kan een entiteit geautomatiseerde werkwijzen hanteren voor het totstandbrengen, vastleggen, verwerken en rapporteren van transacties, in welk geval administratieve elektronische vastleggingen in de plaats treden van papieren documenten. • interne beheersingsmaatregelen in geautomatiseerde systemen bestaan uit een combinatie van geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen (bijvoorbeeld geautomatiseerde controles in computerprogramma's) en handmatige interne beheersingsmaatregelen. Daarnaast kunnen handmatige interne beheersingsmaatregelen onafhankelijk zijn van geautomatiseerde gegevensverwerking, kunnen zij informatie gebruiken die door de automatisering is opgeleverd of kunnen zij beperkt blijven tot het monitoren van het op effectieve wijze functioneren van de geautomatiseerde gegevensverwerking en van de geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen en kunnen zij gericht zijn op het afhandelen van uitzonderingen. Indien voor het tot stand brengen, vastleggen, verwerken en rapporteren van transacties of voor andere financiële data die in de financiële overzichten zullen worden opgenomen, gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde gegevensverwerking, kunnen de systemen en programma's interne beheersingsmaatregelen bevatten die betrekking hebben op de overeenkomstige beweringen voor van materieel belang zijnde posten of kunnen zij cruciaal zijn voor het op effectieve wijze functioneren van handmatige interne beheersingsmaatregelen die afhankelijk zijn van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Het samenstel van handmatige en geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen in een entiteit varieert met de aard en complexiteit van het gebruik van automatisering.
A55. Generally, IT benefits an entity's internal control by enabling an entity to:	A55. In het algemeen biedt geautomatiseerde gegevensverwerking potentiële voordelen voor de interne

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> • Consistently apply predefined business rules and perform complex calculations in processing large volumes of transactions or data; • Enhance the timeliness, availability, and accuracy of information; • Facilitate the additional analysis of information; • Enhance the ability to monitor the performance of the entity's activities and its policies and procedures; • Reduce the risk that controls will be circumvented; and • Enhance the ability to achieve effective segregation of duties by implementing security controls in applications, databases, and operating systems. 	<p>beheersing van een entiteit omdat het de entiteit in staat stelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vooraf bepaalde regels voor de uitoefening van activiteiten op consistente wijze toe te passen alsmede ingewikkelde bewerkingen uit te voeren bij het verwerken van grote hoeveelheden transacties of data; • de tijdigheid, beschikbaarheid en accuraatheid van informatie te verbeteren; • aanvullende analyses van gegevens mogelijk te maken; • het verbeteren van de mogelijkheid om de wijze van uitvoeren van haar activiteiten, alsmede van haar beleidslijnen en –procedures te monitoren; • de risico's te verkleinen dat interne beheersingsmaatregelen worden omzeild; en • de mogelijkheden die leiden tot een effectieve functiescheiding te vergroten door interne beveiligingsmaatregelen te implementeren in toepassingsprogramma's, databases en besturingssystemen.
<p>A56. IT also poses specific risks to an entity's internal control, including, for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reliance on systems or programs that are inaccurately processing data, processing inaccurate data, or both. • Unauthorized access to data that may result in destruction of data or improper changes to data, including the recording of unauthorized or non-existent transactions, or inaccurate recording of transactions. Particular risks may arise where multiple users access a common database. • The possibility of IT personnel gaining access privileges beyond those necessary to perform their assigned duties thereby breaking down segregation of duties. • Unauthorized changes to data in master files. • Unauthorized changes to systems or programs. • Failure to make necessary changes to systems or programs. • Inappropriate manual intervention. • Potential loss of data or inability to access data as required. 	<p>A56. Geautomatiseerde gegevensverwerking brengt ook specifieke risico's voor de interne beheersing van een entiteit met zich, waaronder bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het gebruikmaken van systemen of programma's die data op een niet passende wijze verwerken, onjuiste data verwerken, of beide; • ongeautoriseerde toegang tot data die tot gevolg kan hebben dat gegevens worden vernietigd of dat onjuiste wijzigingen in data worden aangebracht, waaronder het vastleggen van ongeautoriseerde of niet-bestaande transacties of de onjuiste vastlegging van transacties. Specifieke risico's kunnen ontstaan bij gebruik van een gemeenschappelijke database door meerdere gebruikers; • de kans dat personeelsleden betrokken bij de geautomatiseerde gegevensverwerking toegangsmogelijkheden verkrijgen die verder gaan dan zij voor het uitvoeren van de aan hen toegewezen taken nodig hebben, waardoor functiescheidingen buiten werking worden gesteld; • ongeautoriseerde wijzigingen van gegevens in basisbestanden; • ongeautoriseerde wijzigingen in systemen of programma's; • het falen om noodzakelijke aanpassingen in systemen of programma's aan te brengen; • ongepast handmatig ingrijpen; • potentieel verlies van gegevens of het niet kunnen benaderen van gegevens indien nodig.
<p>A57. Manual elements in internal control may be more suitable where judgment and discretion are required such as for the following circumstances:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Large, unusual or non-recurring transactions. • Circumstances where errors are difficult to define, anticipate or predict. • In changing circumstances that require a control response outside the scope of an existing automated control. • In monitoring the effectiveness of automated controls. 	<p>A57. Handmatige elementen in interne beheersing kunnen meer geschikt zijn indien oordeelsvorming en discretie vereist zijn, bijvoorbeeld in de volgende omstandigheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grote, ongebruikelijke of eenmalige transacties; • situaties waarin fouten moeilijk te omschrijven, te voorzien of te voorspellen zijn; • in veranderende omstandigheden die een specifieke interne beheersingsmaatregel vereisen die buiten het toepassingsgebied van een bestaande geautomatiseerde interne beheersingsmaatregel valt; • bij het monitoren van de effectiviteit van geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen.
<p>A58. Manual elements in internal control may be less reliable than automated elements because they can be more easily bypassed, ignored, or overridden and they are also more prone to simple errors and mistakes. Consistency of application of a manual control element cannot therefore be assumed. Manual control elements may be less suitable for the following circumstances:</p>	<p>A58. Handmatige elementen in de interne beheersing kunnen minder betrouwbaar zijn dan geautomatiseerde elementen omdat het eenvoudiger is deze te omzeilen, te negeren of terzijde te stellen en zijn ook meer onderhevig aan het maken van eenvoudige fouten of het begaan van vergissingen. Van het consequent uitvoeren van een handmatige interne beheersingsmaatregel kan daarom niet worden uitgegaan. Handmatige elementen in de interne beheersing zijn mogelijk minder geschikt in de volgende gevallen:</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> High volume or recurring transactions, or in situations where errors that can be anticipated or predicted can be prevented, or detected and corrected, by control parameters that are automated. Control activities where the specific ways to perform the control can be adequately designed and automated. 	<ul style="list-style-type: none"> grote aantallen of regelmatig terugkerende transacties, of in situaties waarin fouten die te voorzien of te voorspellen zijn, kunnen worden voorkomen of ontdekt en gecorrigeerd door gebruik te maken van geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen die door de passende parameters worden aangestuurd; interne beheersingsactiviteiten waarvan de specifieke wijze van uitvoeren van de interne beheersingsmaatregel op afdoende wijze kan worden opgezet en geautomatiseerd.
<p>A59. The extent and nature of the risks to internal control vary depending on the nature and characteristics of the entity's information system. The entity responds to the risks arising from the use of IT or from use of manual elements in internal control by establishing effective controls in light of the characteristics of the entity's information system.</p>	<p>A59. De omvang en de aard van de risico's voor de interne beheersing zijn afhankelijk van de aard en de kenmerken van het informatiesysteem van de entiteit. De entiteit speelt in op de risico's voortkomend uit het gebruik van geautomatiseerde gegevensverwerking of uit het gebruik van handmatige elementen in de interne beheersing door effectieve interne beheersingsmaatregelen in te stellen in het licht van de kenmerken van het informatiesysteem van de entiteit.</p>
<p><i>Controls Relevant to the Audit</i></p>	<p><i>Interne beheersingsmaatregelen relevant voor de controle</i></p>
<p>A60. There is a direct relationship between an entity's objectives and the controls it implements to provide reasonable assurance about their achievement. The entity's objectives, and therefore controls, relate to financial reporting, operations and compliance; however, not all of these objectives and controls are relevant to the auditor's risk assessment.</p>	<p>A60. Er is een rechtstreeks verband tussen de door een entiteit gestelde doelen en de interne beheersingsmaatregelen die zij implementeert gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid dat deze doelen worden bereikt. Deze doelstellingen, en daarmee de interne beheersingsmaatregelen, hebben betrekking op de financiële verslaggeving, de activiteiten en het naleven van wet- en regelgeving; niet al deze doelstellingen en interne beheersingsmaatregelen zijn echter relevant voor de risico-inschatting door de auditor.</p>
<p>A61. Factors relevant to the auditor's judgment about whether a control, individually or in combination with others, is relevant to the audit may include such matters as the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> Materiality. The significance of the related risk. The size of the entity. The nature of the entity's business, including its organization and ownership characteristics. The diversity and complexity of the entity's operations. Applicable legal and regulatory requirements. The circumstances and the applicable component of internal control. The nature and complexity of the systems that are part of the entity's internal control, including the use of service organizations. Whether, and how, a specific control, individually or in combination with others, prevents, or detects and corrects, material misstatement. 	<p>A61. Factoren die relevant zijn voor de door de auditor toegepaste oordeelsvorming om vast te stellen of een interne beheersingsmaatregel afzonderlijk of in combinatie met andere interne beheersingsmaatregelen relevant is voor de controle kunnen onder meer de volgende aspecten inhouden:</p> <ul style="list-style-type: none"> de materialiteit; de significantie van het desbetreffende risico; de omvang van de entiteit; de aard van de activiteiten van de entiteit, met inbegrip van haar organisatiestructuur en de eigendomskenmerken; de diversiteit en complexiteit van de activiteiten van de entiteit; de eisen die door de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zijn gesteld; de omstandigheden en het van toepassing zijnde bestanddeel van interne beheersing. de aard en complexiteit van de systemen die deel uitmaken van de interne beheersing van de entiteit, met inbegrip van het gebruikmaken van service-organisaties; de vraag of en de wijze waarop een specifieke interne beheersingsmaatregel afzonderlijk of in combinatie met andere interne beheersingsmaatregelen een afwijking van materieel belang voorkomt of ontdekt en corrigeert.
<p>A62. Controls over the completeness and of information produced by the entity may be relevant to the audit if the auditor intends to make use of the information in designing and performing further procedures. Controls relating to operations and compliance objectives may also be relevant to an audit if they relate to data the auditor evaluates or uses in applying audit procedures.</p>	<p>A62. Interne beheersingsmaatregelen betreffende de volledigheid en het accuraat zijn van informatie die door de entiteit wordt opgeleverd kunnen ook relevant zijn voor de controle indien de auditor deze informatie wil gebruiken bij het opzetten en uitvoeren van verdere controlewerkzaamheden. Het is mogelijk dat interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot doelstellingen met betrekking tot de activiteiten en het naleven van wet- en regelgeving tevens relevant zijn voor een controle indien zij betrekking hebben op data die de auditor evalueert of gebruikt bij het toepassen van controlewerkzaamheden.</p>

Engels	Vertaling Nederlands
A63. Internal control over safeguarding of assets against unauthorized acquisition, use, or disposition may include controls relating to both financial reporting and operations objectives. The auditor's consideration of such controls is generally limited to those relevant to the reliability of financial reporting.	A63. De interne beheersing betreffende de bewaking van activa gericht op het voorkomen van het ongeautoriseerd aanschaffen, gebruiken of afstoten kan interne beheersingsmaatregelen omvatten betreffende doelstellingen inzake zowel de financiële verslaggeving als de activiteiten. De aandacht van de auditor voor dergelijke interne beheersingsmaatregelen is gewoonlijk beperkt tot die welke relevant zijn voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving.
A64. An entity generally has controls relating to objectives that are not relevant to an audit and therefore need not be considered. For example, an entity may rely on a sophisticated system of automated controls to provide efficient and effective operations (such as an airline's system of automated controls to maintain flight schedules), but these controls ordinarily would not be relevant to the audit. Further, although internal control applies to the entire entity or to any of its operating units or business processes, an understanding of internal control relating to each of the entity's operating units and business processes may not be relevant to the audit.	A64. Een entiteit kent gewoonlijk interne beheersingsmaatregelen betreffende doelstellingen die niet relevant zijn voor de controle en die daarom niet in overweging hoeven te worden genomen. Een entiteit kan bijvoorbeeld steunen op een geavanceerd systeem van geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen voor een doelmatige en effectieve uitoefening van activiteiten (zoals het systeem van geautomatiseerde interne beheersingsmaatregelen bij een luchtvaartmaatschappij om de vooropgestelde vluchtschema's te onderhouden), maar deze interne beheersingsmaatregelen zijn gewoonlijk niet relevant voor de controle. Hoewel interne beheersing betrekking heeft op de entiteit als geheel of op één of meer van haar operationele onderdelen of bedrijfsprocessen is het verder mogelijk dat de inzicht in de interne beheersing die betrekking heeft op alle operationele onderdelen en bedrijfsprocessen van de entiteit toch niet relevant is voor de controle.
Considerations Specific to Public Sector Entities	Overwegingen specifiek voor entiteiten in de publieke sector
A65. Public sector auditors often have additional responsibilities with respect to internal control, for example to report on compliance with an established Code of Practice. Public sector auditors can also have responsibilities to report on the compliance with law, regulation or other authority. As a result, their review of internal control may be broader and more detailed.	A65. Auditors in de publieke sector hebben veel aanvullende verplichtingen met betrekking tot interne beheersing, bijvoorbeeld het rapporteren over het naleven van een vastgestelde wijze van handelen. Tevens kunnen auditors in de publieke sector verplicht zijn over het naleven van wet- of regelgeving, dan wel van voorschriften van andere instanties te rapporteren. Daarom kan hun review van de interne beheersing uitgebreider en meer gedetailleerd zijn.
<i>Nature and Extent of the Understanding of Relevant Controls (Ref: Para. 13)</i>	<i>Aard en omvang van het verwerven van inzicht in de relevante interne beheersingsmaatregelen (Zie: Par. 13)</i>
A66. Evaluating the design of a control involves considering whether the control, individually or in combination with other controls, is capable of effectively preventing, or detecting and correcting, material misstatements. Implementation of a control means that the control exists and that the entity is using it. There is little point in assessing the implementation of a control that is not effective, and so the design of a control is considered first. An improperly designed control may represent a significant deficiency in internal control.	A66. Het evalueren van de opzet van een interne beheersingsmaatregel omvat het nagaan of deze maatregel, afzonderlijk of in combinatie met andere interne beheersingsmaatregelen, afwijkingen van materieel belang op effectieve wijze kan voorkomen, of kan ontdekken en corrigeren. Het implementeren van een interne beheersingsmaatregel houdt in dat deze bestaat en dat de entiteit deze ook toepast. Het heeft weinig zin de implementatie van een interne beheersingsmaatregel die niet effectief is vast te stellen, daarom wordt eerst de opzet van een interne beheersingsmaatregel in overweging genomen. Een ondeugdelijk opgezette interne beheersingsmaatregel kan een significante tekortkoming in de interne beheersing van de entiteit vormen.
A67. Risk assessment procedures to obtain audit evidence about the design and implementation of relevant controls may include: <ul style="list-style-type: none"> • Inquiring of entity personnel. • Observing the application of specific controls. • Inspecting documents and reports. • Tracing transactions through the information system relevant to financial reporting. Inquiry alone, however, is not sufficient for such purposes. 	A67. Risico-inschattingswerkzaamheden gericht op het verkrijgen van controle-informatie betreffende de opzet en implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen kunnen mede omvatten: <ul style="list-style-type: none"> • het verzoeken om inlichtingen bij personeelsleden van de entiteit; • het waarnemen van het toepassen van specifieke interne beheersingsmaatregelen; • het inspecteren van documenten en rapportages; • het volgen van transacties door het informatiesysteem heen voor zover relevant voor de financiële verslaggeving. Het verzoeken om inlichtingen alleen is voor deze doeleinden niet voldoende.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>A68. Obtaining an understanding of an entity's controls is not sufficient to test their operating effectiveness, unless there is some automation that provides for the consistent operation of the controls. For example, obtaining audit evidence about the implementation of a manual control at a point in time does not provide audit evidence about the operating effectiveness of the control at other times during the period under audit. However, because of the inherent consistency of IT processing (see paragraph A55), performing audit procedures to determine whether an automated control has been implemented may serve as a test of that control's operating effectiveness, depending on the auditor's assessment and testing of controls such as those over program changes. Tests of the operating effectiveness of controls are further described in ISA 330.¹⁹</p>	<p>A68. Het verwerven van inzicht in de interne beheersingsmaatregelen van de entiteit is niet voldoende voor het onderzoek naar de effectiviteit van de werking van de interne beheersingsmaatregelen, tenzij er een bepaalde automatisatie bestaat dat in de consistente toepassing van de interne beheersingsmaatregel voorziet. Het verkrijgen van controle-informatie over de implementatie van een handmatige interne beheersingsmaatregel op een bepaald tijdstip vormt bijvoorbeeld geen controle-informatie betreffende de doeltreffende werking van de interne beheersingsmaatregel op andere tijdstippen gedurende de verslagperiode. Vanwege de intrinsieke consistentie van geautomatiseerde gegevensverwerking (zie paragraaf A55) kan echter het uitvoeren van controlewerkzaamheden om vast te stellen dat een geautomatiseerde interne beheersingsmaatregel is geïmplementeerd wel dienen als een toetsing betreffende de effectieve werking van die interne beheersingsmaatregel, mits ondersteund door de inschatting van en het toetsen door de auditor en van de interne beheersingsmaatregelen zoals die betreffende de wijzigingen in de programmatuur. Het onderzoek naar de effectiviteit van de werking van interne beheersingsmaatregelen wordt verder in detail behandeld in ISA 330²⁰.</p>
<p><i>Components of Internal Control—Control Environment</i> (Ref: Para. 14)</p>	<p>Componenten van de interne beheersing - Interne beheersingsomgeving (Zie: Par. 14)</p>
<p>A69. The control environment includes the governance and management functions and the attitudes, awareness, and actions of those charged with governance and management concerning the entity's internal control and its importance in the entity. The control environment sets the tone of an organization, influencing the control consciousness of its people.</p>	<p>A69. De interne beheersingsomgeving omvat ook de functies van governance en leidinggeven alsmede de houding, de mate van bewustwording en de handelingen van degenen belast met governance en van het management voor wat betreft de interne beheersing van de entiteit en het belang daarvan voor de entiteit. De interne beheersingsomgeving is toonzettend binnen een organisatie en beïnvloedt daarmee het bewust zijn door medewerkers van de interne beheersing.</p>
<p>A70. Elements of the control environment that may be relevant when obtaining an understanding of the control environment include the following:</p> <p>(a) <i>Communication and enforcement of integrity and ethical values</i> – These are essential elements that influence the effectiveness of the design, administration and monitoring of controls.</p> <p>(b) <i>Commitment to competence</i> – Matters such as management's consideration of the competence levels for particular jobs and how those levels translate into requisite skills and knowledge.</p> <p>(c) <i>Participation by those charged with governance</i> – Attributes of those charged with governance such as:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Their independence from management. ○ Their experience and stature. ○ The extent of their involvement and the information they receive, and the scrutiny of activities. ○ The appropriateness of their actions, including the degree to which difficult questions are raised and pursued with management, and their interaction with internal and external auditors. <p>(d) <i>Management's philosophy and operating style</i> – Characteristics such as management's:</p>	<p>A70. Elementen van de interne beheersingsomgeving die relevant kunnen zijn bij het verwerven van inzicht in de interne beheersingsomgeving omvatten hetgeen volgt:</p> <p>(a) <i>het communiceren over en het handhaven van integriteit en ethische waarden</i> – dit zijn essentiële elementen die de effectiviteit van de opzet, het beheer en het monitoren van de interne beheersingsmaatregelen beïnvloeden;</p> <p>(b) <i>commitment aan competentie</i>– aangelegenheden als het door het management overwogen van het niveau van competentie voor de specifieke taken en de wijze waarop die niveaus worden vertaald naar de benodigde vaardigheden en kennis;</p> <p>(c) <i>participatie van degenen belast met governance</i> – eigenschappen van degenen belast met governance, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ hun onafhankelijkheid ten opzichte van het management; ○ hun ervaring en gezag; ○ de mate van hun betrokkenheid en de informatie die zij ontvangen, alsmede het nauwgezet onderzoeken van de werkzaamheden; ○ het passend zijn van hun acties, waaronder de mate waarin moeilijke vragen worden gesteld en samen met het management worden opgevolgd, alsmede hun interactie met interne en externe auditors; <p>(d) <i>de opvattingen en werkwijze van het management</i> – kenmerken van het management zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ haar houding ten opzichte van het nemen en beheersen van <i>business risks</i>; ○ haar houding en handelingen ten aanzien van de financiële verslaggeving;

¹⁹ ISA 330, "The Auditor's Responses to Assessed Risks."

²⁰ ISA 330, 'De wijzen van inspelen door de auditor op ingeschatte risico's'.

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> ○ Approach to taking and managing business risks. ○ Attitudes and actions toward financial reporting. ○ Attitudes toward information processing and accounting functions and personnel. <p>(e) <i>Organizational structure</i> – The framework within which an entity’s activities for achieving its objectives are planned, executed, controlled, and reviewed.</p> <p>(f) <i>Assignment of authority and responsibility</i> – Matters such as how authority and responsibility for operating activities are assigned and how reporting relationships and authorization hierarchies are established.</p> <p>(g) <i>Human resource policies and practices</i> – Policies and practices that relate to, for example, recruitment, orientation, training, evaluation, counseling, promotion, compensation, and remedial actions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ haar houding ten opzichte van de informatieverwerking en de administratieve functie en van het daarbij betrokken personeel; <p>(e) <i>structuur van de organisatie</i> – het kader waarbinnen de werkzaamheden van een entiteit die gericht zijn op het bereiken van haar doelstellingen, worden gepland, uitgevoerd, beheerst en gereviewed;</p> <p>(f) <i>toewijzing van bevoegdheden en verantwoordelijkheden</i> – aangelegenheden zoals de wijze waarop bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor activiteiten worden toegekend alsmede de wijze waarop rapporteringsstructuren en autorisatieschema’s worden vastgesteld;</p> <p>(g) <i>beleidslijnen en toepassing inzake personeelszaken</i> – beleidslijnen en toepassingen die bijvoorbeeld betrekking hebben op het werven van personeel, oriëntatie, training, evaluatie, begeleiden, promoties, beloningen en acties gericht op verbeteringen.</p>
Audit Evidence for Elements of the Control Environment	Controle-informatie over elementen van de interne beheersingsomgeving
<p>A71. Relevant audit evidence may be obtained through a combination of inquiries and other risk assessment procedures such as corroborating inquiries through observation or inspection of documents. For example, through inquiries of management and employees, the auditor may obtain an understanding of how management communicates to employees its views on business practices and ethical behavior. The auditor may then determine whether relevant controls have been implemented by considering, for example, whether management has a written code of conduct and whether it acts in a manner that supports the code</p>	<p>A71. Relevante controle-informatie kan worden verkregen door een combinatie van het verzoeken om inlichtingen en andere risico-inschattingswerkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het bevestigen van inlichtingen door observatie of door inspectie van documenten. Zo kan de auditor bijvoorbeeld door het verzoeken om inlichtingen bij het management en bij werknemers, inzicht verwerven in de wijze waarop het management aan haar werknemers communiceert over haar opvattingen over de gebruikelijke wijze van zaken doen en ethisch handelen. De auditor kan dan vaststellen of de relevante interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd door bijvoorbeeld na te gaan of het management een schriftelijke gedragscode heeft vastgesteld en of zij zelf in lijn met de gedragscode handelt.</p>
Effect of the Control Environment on the Assessment of the Risks of Material Misstatement	Invloed van de interne beheersingsomgeving op de inschatting van de risico’s van een afwijking van materieel belang
<p>A72. Some elements of an entity’s control environment have a pervasive effect on assessing the risks of material misstatement. For example, an entity’s control consciousness is influenced significantly by those charged with governance, because one of their roles is to counterbalance pressures on management in relation to financial reporting that may arise from market demands or remuneration schemes. The effectiveness of the design of the control environment in relation to participation by those charged with governance is therefore influenced by such matters as:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Their independence from management and their ability to evaluate the actions of management. ○ Whether they understand the entity’s business transactions. ○ The extent to which they evaluate whether the financial statements are prepared in accordance with the applicable financial reporting framework. 	<p>A72. Sommige elementen van de interne beheersingsomgeving van een entiteit hebben een niet af te bakenen effect op het inschatten van de risico’s van een afwijking van materieel belang. Het bewust worden van de interne beheersing binnen een entiteit wordt bijvoorbeeld in belangrijke mate beïnvloed door degenen belast met governance omdat één van zijn taken bestaat uit het bieden van een tegenwicht aan de druk inzake de financiële verslaggeving die op het management wordt gelegd door de markt of door beloningsstructuren. De effectiviteit van de opzet van de interne beheersingsomgeving in relatie tot de participatie van degenen belast met governance wordt daarom beïnvloed door aangelegenheden als:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ de onafhankelijkheid ten opzichte van het management en de mate waarin zij in staat zijn de handelingen van het management te evalueren; ○ de vraag of zij inzicht hebben in de transacties van de entiteit uitgevoerd in het kader van haar activiteiten; ○ de mate waarin zij evalueren of de financiële overzichten zijn opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving.
<p>A73. An active and independent board of directors may influence the philosophy and operating style of senior management. However, other elements may</p>	<p>A73. Een actief en onafhankelijk bestuursorgaan kan invloed uitoefenen op de filosofie en werkwijze van het management op het hoogste verantwoordelijkheidsniveau. Andere elementen kunnen echter een</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>be more limited in their effect. For example, although human resource policies and practices directed toward hiring competent financial, accounting, and IT personnel may reduce the risk of errors in processing financial information, they may not mitigate a strong bias by top management to overstate earnings.</p>	<p>beperkttere invloed hebben. Hoewel bijvoorbeeld beleidslijnen en toepassingen ten aanzien van personeelszaken gericht op het inhuren van vakbekwaam financieel, administratief en automatiseringspersoneel de risico's van fouten in de verwerking van financiële informatie mogelijk verkleinen, is het mogelijk dat zij onvoldoende tegenwicht bieden voor een sterke beïnvloeding van de zijde van het management op het hoogste verantwoordelijkheidsniveau om de resultaten te gunstig voor te stellen.</p>
<p>A74. The existence of a satisfactory control environment can be a positive factor when the auditor assesses the risks of material misstatement. However, although it may help reduce the risk of fraud, a satisfactory control environment is not an absolute deterrent to fraud. Conversely, deficiencies in the control environment may undermine the effectiveness of controls, in particular in relation to fraud. For example, management's failure to commit sufficient resources to address IT security risks may adversely affect internal control by allowing improper changes to be made to computer programs or to data, or unauthorized transactions to be processed. As explained in ISA 330, the control environment also influences the nature, timing, and extent of the auditor's further procedures.²¹</p>	<p>A74. Het bestaan van een aanvaardbare interne beheersingsomgeving kan een positieve factor zijn bij het inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang. Hoewel zij kan bijdragen aan het terugbrengen van het risico van fraude is een aanvaardbare interne beheersingsomgeving geen absolute waarborg tegen fraude. Van de andere zijde kunnen tekortkomingen in de interne beheersingsomgeving de effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen ondermijnen, specifiek met betrekking tot fraude. Het door het management achterwege laten van het inzetten van voldoende middelen om in te spelen op de veiligheidsrisico's in de geautomatiseerde gegevensverwerking kan bijvoorbeeld een negatieve invloed hebben op de interne beheersing doordat wordt toegelaten dat onjuiste wijzigingen worden aangebracht in computerprogramma's of in data, of dat ongeautoriseerde transacties worden verwerkt. Zoals uiteengezet in ISA 330 is de interne beheersingsomgeving ook van invloed op de aard, timing en omvang van de verdere controlewerkzaamheden van de auditor²².</p>
<p>A75. The control environment in itself does not prevent, or detect and correct, a material misstatement. It may, however, influence the auditor's evaluation of the effectiveness of other controls (for example, the monitoring of controls and the operation of specific control activities) and thereby, the auditor's assessment of the risks of material misstatement.</p>	<p>A75. De interne beheersingsomgeving op zich kan een afwijking van materieel belang niet voorkomen of ontdekken en corrigeren. Zij kan echter wel van invloed zijn op de evaluatie door de auditor van de effectiviteit van andere interne beheersingsmaatregelen (bijvoorbeeld het monitoren van de interne beheersingsmaatregelen en de werking van specifieke interne beheersingsactiviteiten) en bijgevolg op de inschatting door de auditor van de risico's van een afwijking van materieel belang.</p>
<p>Considerations Specific to Smaller Entities</p>	<p>Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten</p>
<p>A76. The control environment within small entities is likely to differ from larger entities. For example, those charged with governance in small entities may not include an independent or outside member, and the role of governance may be undertaken directly by the ownermanager where there are no other owners. The nature of the control environment may also influence the significance of other controls, or their absence. For example, the active involvement of an owner-manager may mitigate certain of the risks arising from a lack of segregation of duties in a small business; it may, however, increase other risks, for example, the risk of override of controls.</p>	<p>A76. De interne beheersingsomgeving binnen kleinere entiteiten verschilt waarschijnlijk van die van grotere entiteiten. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat degenen belast met governance in kleine entiteiten geen onafhankelijk of extern lid heeft alsmede dat de taak van governance door de eigenaar-bestuurder op zich wordt genomen als er geen andere eigenaren zijn. De aard van de interne beheersingsomgeving kan ook van invloed zijn op de significantie van andere interne beheersingsmaatregelen of op het ontbreken daarvan. De actieve betrokkenheid van een eigenaar-bestuurder kan bijvoorbeeld bepaalde risico's als gevolg van een gebrek aan functiescheiding binnen een kleine entiteit verkleinen; zij kan evenwel andere risico's doen toenemen, zoals de risico's dat interne beheersingsmaatregelen worden omzeild.</p>
<p>A77. In addition, audit evidence for elements of the control environment in smaller entities may not be available in documentary form, in particular where communication between management and other personnel may be informal, yet effective. For example, small entities might not have a written code of conduct but, instead, develop a culture that emphasizes the</p>	<p>A77. Bovendien is het mogelijk dat interne controle-informatie betreffende elementen van de interne beheersingsomgeving in kleinere entiteiten niet altijd in de vorm van documenten beschikbaar is, specifiek wanneer communicatie tussen het management en het overige personeel informeel doch effectief is. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat kleine entiteiten niet over een schriftelijke gedragscode beschikken maar in plaats daarvan een cultuur ontwikkelen die de nadruk legt op</p>

²¹ ISA 330, paragraphs A2-A3.

²² ISA 330, paragraphen A2-A3.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
importance of integrity and ethical behavior through oral communication and by management example.	integriteit en ethisch gedrag via mondelinge communicatie en door het voorbeeld dat door het management wordt gegeven.
A78. Consequently, the attitudes, awareness and actions of management or the owner-manager are of particular importance to the auditor's understanding of a smaller entity's control environment.	A78. Bijgevolg zijn de houding, de bewustwording en de handelingen van het management of van de eigenaar-bestuurder van bijzonder belang voor de inzicht van de auditor in de interne beheersingsomgeving van een kleinere entiteit.
<i>Components of Internal Control—The Entity's Risk Assessment Process</i> (Ref: Para. 15)	<i>Componenten van de interne beheersing – Het risico-inschattingsproces van de entiteit</i> (Zie: Par. 15)
A79. The entity's risk assessment process forms the basis for how management determines the risks to be managed. If that process is appropriate to the circumstances, including the nature, size and complexity of the entity, it assists the auditor in identifying risks of material misstatement. Whether the entity's risk assessment process is appropriate to the circumstances is a matter of judgment.	A79. Het risico-inschattingsproces van de entiteit vormt de basis voor de wijze waarop het management bepaalt dat de risico's moeten worden gemanaged. Indien dat proces passend is in de gegeven omstandigheden, met inbegrip van de aard, omvang en complexiteit van de entiteit, kan het voor de auditor een hulpmiddel zijn bij het onderkennen van risico's van een afwijking van materieel belang. Of het risico-inschattingsproces van de entiteit passend is in de gegeven omstandigheden is een kwestie van oordeelsvorming.
Considerations Specific to Smaller Entities (Ref: Para. 17)	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten (Zie: Par. 17)
A80. There is unlikely to be an established risk assessment process in a small entity. In such cases, it is likely that management will identify risks through direct personal involvement in the business. Irrespective of the circumstances, however, inquiry about identified risks and how they are addressed by management is still necessary.	A80. Het is onwaarschijnlijk dat binnen een kleine entiteit een vastgesteld risico-inschattingsproces bestaat. In die gevallen zal het management waarschijnlijk risico's onderkennen door directe persoonlijke betrokkenheid bij de gang van zaken. Ongeacht de omstandigheden zal het toch noodzakelijk zijn te verzoeken om inlichtingen omtrent de onderkende risico's en de wijze waarop er door het management op wordt ingespeeld.
<i>Components of Internal Control—The Information System, Including the Related Business Processes, Relevant to Financial Reporting, and Communication</i>	<i>Componenten van interne beheersing – Het informatiesysteem met inbegrip van de gerelateerde bedrijfsprocessen relevant voor financiële verslaggeving en communicatie</i>
The Information System, Including Related Business Processes, Relevant to Financial Reporting (Ref: Para. 18)	Het informatiesysteem, met inbegrip van de gerelateerde bedrijfsprocessen, relevant voor financiële verslaggeving (Zie: Par.18)
A81. The information system relevant to financial reporting objectives, which includes the accounting system, consists of the procedures and records designed and established to: <ul style="list-style-type: none"> • Initiate, record, process, and report entity transactions (as well as events and conditions) and to maintain accountability for the related assets, liabilities, and equity; • Resolve incorrect processing of transactions, for example, automated suspense files and procedures followed to clear suspense items out on a timely basis; • Process and account for system overrides or bypasses to controls; • Transfer information from transaction processing systems to the general ledger; • Capture information relevant to financial reporting for events and conditions other than transactions, such as the depreciation and amortization of assets and changes in the recoverability of accounts receivables; and 	A81. Het informatiesysteem relevant voor doelstellingen van financiële verslaggeving, met inbegrip van de administratieve systemen, bestaat uit de procedures en administratie die zijn opgezet en ingericht teneinde: <ul style="list-style-type: none"> • transacties (alsook gebeurtenissen en omstandigheden) van de entiteit te initiëren, vast te leggen, te verwerken en hierover te rapporteren alsmede om over de daarmee verband houdende activa, verplichtingen en eigen vermogenscomponenten verantwoording af te leggen; • onjuiste verwerking van transacties op te lossen, bijvoorbeeld geautomatiseerde tussenrekeningen en procedures die moeten worden opgevolgd om de op deze rekeningen geboekte posten tijdig te corrigeren; • het proces op te volgen en verantwoording af te leggen voor de gevallen waarbij het systeem wordt omzeild of de interne beheersingsmaatregelen worden terzijde gesteld; • informatie van systemen die transacties verwerken over te brengen naar het grootboek; • informatie te verkrijgen die relevant is voor de financiële verslaggeving en die betrekking heeft op gebeurtenissen en omstandigheden die geen transacties vormen, zoals het afschrijven en afwaarderen van activa en de wijzigingen in de invorderbaarheid van vorderingen; en

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> Ensure information required to be disclosed by the applicable financial reporting framework is accumulated, recorded, processed, summarized and appropriately reported in the financial statements. 	<ul style="list-style-type: none"> zeker te stellen dat de informatie die in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving in de financiële overzichten moet worden opgenomen, wordt verzameld, vastgelegd, verwerkt en samengevat alsmede op passende wijze in de financiële overzichten wordt gerapporteerd.
Journal entries	Journaalposten
A82. An entity's information system typically includes the use of standard journal entries that are required on a recurring basis to record transactions. Examples might be journal entries to record sales, purchases, and cash disbursements in the general ledger, or to record accounting estimates that are periodically made by management, such as changes in the estimate of uncollectible accounts receivable.	A82. Het informatiesysteem van een entiteit omvat gewoonlijk ook het gebruik van gestandaardiseerde journaalposten die herhaaldelijk worden gebruikt om transacties vast te leggen. Voorbeelden daarvan zijn journaalposten voor het vastleggen van verkopen, inkopen en betalingen in het grootboek, of om periodiek door het management gemaakte schattingen vast te leggen, zoals wijzigingen in de waardering van oninbare vorderingen.
A83. An entity's financial reporting process also includes the use of non-standard journal entries to record non-recurring, unusual transactions or adjustments. Examples of such entries include consolidating adjustments and entries for a business combination or disposal or nonrecurring estimates such as the impairment of an asset. In manual general ledger systems, non-standard journal entries may be identified through inspection of ledgers, journals, and supporting documentation. When automated procedures are used to maintain the general ledger and prepare financial statements, such entries may exist only in electronic form and may therefore be more easily identified through the use of computer-assisted audit techniques.	A83. Het proces van financiële verslaggeving van een entiteit maakt tevens gebruik van journaalposten die niet gestandaardiseerd zijn om eenmalige en ongebruikelijke transacties en correcties vast te leggen. Voorbeelden van dergelijke posten zijn consolidatiecorrecties en boekingen inzake een bedrijfscombinatie, een splitsing of eenmalige schattingen zoals in het kader van een bijzondere waardevermindering van een actiefpost. In het geval dat de administratieve systemen bestaan uit het handmatig bijhouden van het grootboek, kunnen de journaalposten die gestandaardiseerd zijn worden onderkend door de inspectie van de grootboekrekeningen, journaalposten en onderliggende documentatie. Indien bij het bijhouden van het grootboek en het opstellen van de financiële overzichten echter gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde procedures, bestaan deze boekingsposten mogelijk wel alleen in elektronische vorm en kunnen deze daardoor eenvoudiger worden opgespoord door gebruik te maken van auditsoftwaretoepassingen.
Related business processes	Gerelateerde bedrijfsprocessen
A84. An entity's business processes are the activities designed to: <ul style="list-style-type: none"> Develop, purchase, produce, sell and distribute an entity's products and services; Ensure compliance with laws and regulations; and Record information, including accounting and financial reporting information. Business processes result in the transactions that are recorded, processed and reported by the information system. Obtaining an understanding of the entity's business processes, which include how transactions are originated, assists the auditor obtain an understanding of the entity's information system relevant to financial reporting in a manner that is appropriate to the entity's circumstances. 	A84. De bedrijfsprocessen van een entiteit zijn de activiteiten die erop zijn gericht: <ul style="list-style-type: none"> producten en diensten van de entiteit te ontwikkelen, te kopen, te verkopen en te verspreiden; het naleven van wet- en regelgeving te waarborgen; en informatie vast te leggen, met inbegrip van boekhoudkundige en financiële verslaggevingsinformatie. Bedrijfsprocessen resulteren in de transacties die worden vastgelegd en verwerkt en waarover wordt gerapporteerd door het informatiesysteem. Het verwerven van inzicht in de bedrijfsprocessen van de entiteit die mede betrekking heeft op de wijze waarop transacties ontstaan is een hulpmiddel ten behoeve van de auditor voor het verwerven van inzicht in het informatiesysteem van de entiteit voor zover relevant voor de financiële verslaggeving, door dit systeem in het kader van de omstandigheden van de entiteit te plaatsen
Considerations specific to smaller entities	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten
A85. Information systems and related business processes relevant to financial reporting in small entities are likely to be less sophisticated than in larger entities, but their role is just as significant. Small entities with active management involvement may not need extensive descriptions of	A85. Informatiesystemen en daarmee verband houdende bedrijfsprocessen die van belang zijn voor de financiële verslaggeving in kleine entiteiten zijn waarschijnlijk minder ingewikkeld dan bij grotere entiteiten, maar het belang ervan is even groot. Kleine entiteiten met een actieve betrokkenheid van het management hebben mogelijk geen behoefte aan uitgebreide

Engels	Vertaling Nederlands
accounting procedures, sophisticated accounting records, or written policies. Understanding the entity's systems and processes may therefore be easier in an audit of smaller entities, and may be more dependent on inquiry than on review of documentation. The need to obtain an understanding, however, remains important.	beschrijvingen van administratieve procedures, ingewikkelde administratieve vastleggingen of op papier gezette beleidslijnen. Bijgevolg is het mogelijk dat het kennismaken van systemen en processen van de entiteit bij de controle van kleine entiteiten gemakkelijker is en in sterkere mate afhankelijk is van het verzoeken om inlichtingen dan van het reviewen van documentatie. De noodzaak om dit inzicht te verwerven blijft echter van belang.
Communication (Ref: Para. 19)	Communicatie (Zie: Par. 19)
A86. Communication by the entity of the financial reporting roles and responsibilities and of significant matters relating to financial reporting involves providing an understanding of individual roles and responsibilities pertaining to internal control over financial reporting. It includes such matters as the extent to which personnel understand how their activities in the financial reporting information system relate to the work of others and the means of reporting exceptions to an appropriate higher level within the entity. Communication may take such forms as policy manuals and financial reporting manuals. Open communication channels help ensure that exceptions are reported and acted on.	A86. Communicatie door de entiteit over de taken en verantwoordelijkheden binnen de financiële verslaggeving en over significante aangelegenheden met betrekking tot financiële verslaggeving brengt met zich mee dat inzicht wordt verschaft in individuele taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot interne beheersingsmaatregelen inzake de financiële verslaggeving. Dit betreft mede aangelegenheden als de vraag in hoeverre personeelsleden begrijpen op welke wijze hun activiteiten binnen het systeem van financiële verslaggeving zich verhouden tot de werkzaamheden van anderen en de mogelijkheden om uitzonderingen te rapporteren aan een hoger verantwoordelijkheidsniveau binnen de entiteit. Deze communicatie kan bijvoorbeeld de vorm aannemen van handboeken over beleidsprocedures en van handboeken ten behoeve van de financiële verslaggeving. Open communicatiekanalen dragen ertoe bij dat zeker wordt gesteld dat de uitzonderingen worden gerapporteerd en het voorwerp uitmaken van een passende actie.
Considerations specific to smaller entities	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten
A87. Communication may be less structured and easier to achieve in a small entity than in a larger entity due to fewer levels of responsibility and management's greater visibility and availability.	A87. Communicatie kan binnen een kleine entiteit minder gestructureerd en makkelijker te bereiken zijn dan binnen een grotere entiteit ten gevolge van minder verantwoordelijkheidsniveaus en van een grotere zichtbaarheid en beschikbaarheid van het management.
<i>Components of Internal Control—Control Activities</i> (Ref: Para. 20)	<i>Componenten van de interne beheersing - Interne beheersingsactiviteiten</i> (Zie: Par. 20)
A88. Control activities are the policies and procedures that help ensure that management directives are carried out. Control activities, whether within IT or manual systems, have various objectives and are applied at various organizational and functional levels. Examples of specific control activities include those relating to the following: <ul style="list-style-type: none"> • Authorization. • Performance reviews. • Information processing. • Physical controls. • Segregation of duties. 	A88. Interne beheersingsactiviteiten zijn de beleidslijnen en –procedures die ertoe bijdragen dat de zekerheid wordt verkregen dat de instructies van het management worden uitgevoerd. Interne beheersingsactiviteiten, zowel die welke deel uitmaken van geautomatiseerde systemen en die in handmatige systemen, hebben verschillende doelstellingen en worden op verschillende niveaus binnen de organisatie en door verschillende functies uitgevoerd. Voorbeelden van specifieke interne beheersingsactiviteiten zijn onder meer die met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> • autorisatie; • prestatiereviews; • informatieverwerking; • fysieke interne beheersingsmaatregelen; • functiescheiding.
A89. Control activities that are relevant to the audit are: <ul style="list-style-type: none"> • Those that are required to be treated as such, being control activities that relate to significant risks and those that relate to risks for which substantive procedures alone do not provide sufficient appropriate audit evidence, as required by paragraphs 29 and 30, respectively; or • Those that are considered to be relevant in the judgment of the auditor. 	A89. Interne beheersingsactiviteiten die relevant zijn voor de controle zijn: <ul style="list-style-type: none"> • die interne beheersingsactiviteiten die als zodanig moeten worden behandeld, te weten de interne beheersingsactiviteiten die betrekking hebben op significante risico's en die interne beheersingsactiviteiten die betrekking hebben op risico's waarvoor gegevensgerichte werkzaamheden alleen niet voldoende en geschikte controle-informatie verschaffen, zoals vereist is op grond van respectievelijk de paragrafen 28 en 29; of • die interne beheersingsactiviteiten die naar het oordeel van de auditor worden beschouwd als

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
	zijnde relevant.
A90. The auditor's judgment about whether a control activity is relevant to the audit is influenced by the risk that the auditor has identified that may give rise to a material misstatement and whether the auditor thinks it is likely to be appropriate to test the operating effectiveness of the control in determining the extent of substantive testing.	A90. De door de auditor toegepaste oordeelsvorming over het relevant zijn voor de controle van een interne beheersingsactiviteit wordt beïnvloed door het door het risico dat de auditor heeft onderkend dat deze interne beheersingsactiviteit zou kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang en door dat de auditor van mening is dat het waarschijnlijk passend is de doeltreffendheid van deze interne beheersingsactiviteit te toetsen teneinde de omvang van de gegevensgerichte werkzaamheden te bepalen.
A91. The auditor's emphasis may be on identifying and obtaining an understanding of control activities that address the areas where the auditor considers that risks of material misstatement are likely to be higher. When multiple control activities each achieve the same objective, it is unnecessary to obtain an understanding of each of the control activities related to such objective.	A91. De auditor kan de nadruk leggen op het onderkennen van alsmede het verwerven van inzicht in die interne beheersingsactiviteiten die betrekking hebben op de gebieden waar volgens zijn inschatting de risico's van een afwijking van materieel belang mogelijk groter zijn. Wanneer meerdere interne beheersingsactiviteiten allemaal gericht zijn op hetzelfde doel is het niet noodzakelijk inzicht te verwerven in elk van deze interne beheersingsactiviteiten die op dat doel betrekking hebben.
A92. The auditor's knowledge about the presence or absence of control activities obtained from the understanding of the other components of internal control assists the auditor in determining whether it is necessary to devote additional attention to obtaining an understanding of control activities.	A92. De kennis van de auditor over het al dan niet aanwezig zijn van interne beheersingsactiviteiten die is verkregen uit het inzicht verwerven in andere componenten van interne beheersing is voor hem een hulpmiddel bij het vaststellen of het noodzakelijk is extra aandacht te besteden aan het verwerven van inzicht in de interne beheersingsactiviteiten.
Considerations Specific to Smaller Entities	Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten
A93. The concepts underlying control activities in small entities are likely to be similar to those in larger entities, but the formality with which they operate may vary. Further, small entities may find that certain types of control activities are not relevant because of controls applied by management. For example, management's sole authority for granting credit to customers and approving significant purchases can provide strong control over important account balances and transactions, lessening or removing the need for more detailed control activities.	A93. De concepten die aan interne beheersingsactiviteiten bij kleine entiteiten ten grondslag liggen zijn waarschijnlijk vergelijkbaar met die bij grotere entiteiten, maar de mate waarin zij op formele wijze worden toegepast kan verschillen. Voorts is het mogelijk dat kleine entiteiten sommige interne beheersingsactiviteiten niet van belang achten omwille van de door het management uitgevoerde interne beheersingsmaatregelen. Zo kan bijvoorbeeld het feit dat slechts het management bevoegd is tot het verlenen van krediet aan afnemers en tot het geven van toestemming voor significante inkopen een sterke beheersing tot stand brengen met betrekking tot belangrijke rekeningsaldi en transacties waardoor de noodzaak voor meer gedetailleerde interne beheersingsactiviteiten wordt verminderd of weggenomen.
A94. Control activities relevant to the audit of a smaller entity are likely to relate to the main transaction cycles such as revenues, purchases and employment expenses.	A94. Interne beheersingsactiviteiten die relevant zijn voor de controle van een kleinere entiteit hebben waarschijnlijk betrekking op de belangrijke transactiecycli zoals de verkopen, inkopen en personeelskosten.
Risks Arising From IT (Ref: Para. 21)	Risico's voortkomend uit het systeem van informatietechnologie (Zie: Par. 21)
A95. The use of IT affects the way that control activities are implemented. From the auditor's perspective, controls over IT systems are effective when they maintain the integrity of information and the security of the data such systems process, and include effective general IT-controls and application controls.	A95. Het gebruik van informatietechnologie is van invloed op de wijze waarop interne beheersingsactiviteiten worden geïmplementeerd. Vanuit het gezichtspunt van de auditor zijn interne beheersingsmaatregelen betreffende geautomatiseerde systemen effectief als zij de integriteit van de informatie en de beveiliging van de door dergelijke systemen verwerkte data bewerkstelligen en zij effectieve <i>general IT controls</i> en <i>application controls</i> omvatten.
A96. General IT-controls are policies and procedures that relate to many applications and support the effective functioning of application controls.	A96. <i>General IT controls</i> omvatten de beleidslijnen en -procedures die een groot aantal toepassingen betreffen en die het effectief functioneren van <i>application controls</i> ondersteunen. Zij zijn van

Engels	Vertaling Nederlands
<p>They apply to mainframe, miniframe, and end-user environments. General IT-controls that maintain the integrity of information and security of data commonly include controls over the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data center and network operations. • System software acquisition, change and maintenance. • Program change. • Access security. • Application system acquisition, development, and maintenance. <p>They are generally implemented to deal with the risks referred to in paragraph A56 above.</p>	<p>toepassing op de omgevingen mainframes en miniframes en eindgebruikers omgevingen. Tot de <i>general IT controls</i> die de integriteit van de informatie systemen en op de en de beveiliging van de door dergelijke systemen verwerkte data bewerkstelligen behoren gewoonlijk de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de werking van het computercentrum en het netwerk; • aanschaf, wijzigingen in en onderhoud van systeemsoftware; • programmawijzigingen; • toegangsbeveiliging; • aanschaf, ontwikkeling en onderhoud van toepassingsprogramma's. <p>Zij zijn over het algemeen geïmplementeerd om de hierboven in paragraaf A56 genoemde risico's te behandelen.</p>
<p>A97. Application controls are manual or automated procedures that typically operate at a business process level and apply to the processing of transactions by individual applications. Application controls can be preventive or detective in nature and are designed to ensure the integrity of the accounting records. Accordingly, application controls relate to procedures used to initiate, record, process and report transactions or other financial data. These controls help ensure that transactions occurred, are authorized, and are completely and accurately recorded and processed. Examples include edit checks of input data, and numerical sequence checks with manual follow-up of exception reports or correction at the point of data entry.</p>	<p>A97. <i>Application controls</i> zijn handmatige of geautomatiseerde procedures waarvan kenmerkend is dat de werking daarvan plaatsvindt op het niveau van het bedrijfsproces en dat zij van toepassing zijn op de verwerking van transacties door individuele applicaties. <i>Application controls</i> kunnen preventief of detecterend van aard zijn en zijn opgezet met als doel de integriteit van de administratieve vastleggingen zeker te stellen. <i>Application controls</i> betreffen derhalve de procedures gericht op het totstandbrengen, het vastleggen en het verwerken van alsmede het rapporteren over transacties of andere financiële data. Deze interne beheersingsmaatregelen dragen ertoe bij dat zeker wordt gesteld dat transacties die zich hebben voorgedaan, worden geautoriseerd alsmede volledig en op accurate wijze worden vastgelegd en verwerkt. Voorbeelden zijn de wijzigingscontroles op invoergegevens, de controles op nummervolgorde met handmatige afwerking van uitzonderingsrapportages, of de correctie van de data op het moment waarop ze worden uitgevoerd.</p>
<p><i>Components of Internal Control—Monitoring of Controls</i> (Ref: Para. 22)</p>	<p><i>Componenten van de interne beheersing –het monitoren van interne beheersingsmaatregelen</i> (Zie: Par. 22)</p>
<p>A98. Monitoring of controls is a process to assess the effectiveness of internal control performance over time. It involves assessing the effectiveness of controls on a timely basis and taking necessary remedial actions. Management accomplishes monitoring of controls through ongoing activities, separate evaluations, or a combination of the two. Ongoing monitoring activities are often built into the normal recurring activities of an entity and include regular management and supervisory activities.</p>	<p>A98. Het monitoren van interne beheersingsmaatregelen is een proces waarin de effectiviteit van de werking van de interne beheersing in de loop van de tijd wordt geëvalueerd. Het houdt onder meer in het tijdig evalueren van de effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen en het verrichten van noodzakelijke corrigerende handelingen. Het management brengt het monitoren van interne beheersingsmaatregelen tot stand door middel van doorlopende acties, afzonderlijke evaluaties, of van een combinatie van beide. Het doorlopend monitoren maakt vaak deel uit van de herhaaldelijke werkzaamheden van een entiteit en omvatten mede de lopende activiteiten van het leidinggeven en toezichthouden..</p>
<p>A99. Management's monitoring activities may include using information from communications from external parties such as customer complaints and regulator comments that may indicate problems or highlight areas in need of improvement.</p>	<p>A99. Tot activiteiten van het management kan behoren het gebruikmaken van informatie die uit communicatie met derden is verkregen, zoals klachten van afnemers en opmerkingen van regelgevende instanties die een aanwijzing kunnen vormen voor problemen of die de aandacht vestigen op gebieden waarop verbeteringen nodig zijn.</p>
<p>Considerations Specific to Smaller Entities</p>	<p>Overwegingen specifiek voor kleinere entiteiten</p>
<p>A100. Management's monitoring of control is often accomplished by management's or the ownermanager's close involvement in operations. This involvement often will identify significant variances from expectations and inaccuracies in financial data leading to remedial action to the control.</p>	<p>A100. Het monitoren door het management komt dikwijls tot stand door de nauwe betrokkenheid van het management of van de eigenaar-bestuurder bij de uitoefening van de activiteiten. Deze betrokkenheid zal vaak significante afwijkingen van verwachtingen en onjuistheden in financiële data onderkennen die leiden tot een actie om de interne beheersingsmaatregel te corrigeren.</p>

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
Internal Audit Functions (Ref: Para. 23)	Interne auditfuncties (Zie: Par. 23)
A101. The entity's internal audit function is likely to be relevant to the audit if the nature of the internal audit function's responsibilities and activities are related to the entity's financial reporting, and the auditor expects to use the work of the internal auditors to modify the nature or timing, or reduce the extent, of audit procedures to be performed. If the auditor determines that the internal audit function is likely to be relevant to the audit, ISA 610 applies.	A101. De interne auditfunctie van de entiteit is waarschijnlijk relevant voor de controle indien de aard van de verantwoordelijkheden en activiteiten van de interne auditfunctie verband houden met de financiële verslaggeving van de entiteit, en de auditor de verwachting heeft gebruik te maken van het werk van de interne auditors om de aard en timing van de uit te voeren controlewerkzaamheden aan te passen, dan wel om de omvang daarvan te beperken. Indien de auditor bepaalt dat de interne auditfunctie waarschijnlijk relevant is voor de controle, is ISA 610 van toepassing.
A102. The objectives of an internal audit function, and therefore the nature of its responsibilities and its status within the organization, vary widely and depend on the size and structure of the entity and the requirements of management and, where applicable, those charged with governance. The responsibilities of an internal audit function may include, for example, monitoring of internal control, risk management, and review of compliance with laws and regulations. On the other hand, the responsibilities of the internal audit function may be limited to the review of the economy, efficiency and effectiveness of operations, for example, and accordingly, may not relate to the entity's financial reporting.	A102. De doelstellingen van een interne auditfunctie, en derhalve de aard van de verantwoordelijkheden en de status daarvan binnen de organisatie, variëren sterk en zijn afhankelijk van de aard en structuur van de entiteit, alsmede van de door het management en, waar van toepassing, door degenen belast met governance gestelde eisen. De verantwoordelijkheden van een interne auditfunctie kunnen bijvoorbeeld omvatten : het monitoren van de interne beheersing, het <i>risk management</i> en de review van het naleven van wet- en regelgeving. Aan de andere kant is het mogelijk dat de verantwoordelijkheden van de interne auditfunctie beperkt zijn tot bijvoorbeeld de review van de kostenefficiëntie, doelmatigheid en effectiviteit van de activiteiten, en dat zij derhalve geen verband houden met de financiële verslaggeving van de entiteit.
A103. If the nature of the internal audit function's responsibilities are related to the entity's financial reporting, the external auditor's consideration of the activities performed, or to be performed by, the internal audit function may include review of the internal audit function's audit plan for the period, if any, and discussion of that plan with the internal auditors.	A103. Indien de aard van de verantwoordelijkheden van de interne auditfunctie verband houden met de financiële verslaggeving van de entiteit, is het mogelijk dat het door de externe auditor in overweging nemen van de uitgevoerde of uit te voeren activiteiten, de review van het voor de interne auditfunctie voor de verslagperiode vastgestelde interne auditprogramma, indien dit bestaat, en een bespreking van dat programma met de interne auditors bevat.
Sources of Information (Ref: Para. 24)	Informatiebronnen (Zie: Par. 24)
A104. Much of the information used in monitoring may be produced by the entity's information system. If management assumes that data used for monitoring are accurate without having a basis for that assumption, errors that may exist in the information could potentially lead management to incorrect conclusions from its monitoring activities. Accordingly, an understanding of: <ul style="list-style-type: none"> • The sources of the information related to the entity's monitoring activities; and • The basis upon which management considers the information to be sufficiently reliable for the purpose is required as part of the auditor's understanding of the entity's monitoring activities as a component of internal control. 	A104. Veel informatie die bij het monitoren wordt gebruikt, kan door het informatiesysteem van de entiteit worden opgeleverd. Indien het management ervan uit gaat dat voor de monitoring gebruikte data accuraat is zonder dat voor deze veronderstelling voldoende onderbouwing aanwezig is, zouden fouten die in de informatie kunnen voorkomen misschien kunnen leiden tot het trekken door het management van onjuiste conclusies op grond van haar werkzaamheden van opvolging. Daarom is het vereist dat de auditor, als onderdeel van het verwerven van inzicht in de door de entiteit uitgevoerde activiteiten van opvolging die een bestanddeel vormen van de interne beheersing, kennis heeft van: <ul style="list-style-type: none"> • de informatiebronnen betreffende de door de entiteit uitgevoerde activiteiten van opvolging; en • de reden waarom het management beschouwt dat de informatie voldoende betrouwbaar is voor dit doel.
Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement	Het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang

Engels	Vertaling Nederlands
<i>Assessment of Risks of Material Misstatement at the Financial Statement Level</i> (Ref: Para. 25 (a))	<i>Het inschatten van risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van het financiële overzicht</i> (Zie: Par. 25 (a))
A105. Risks of material misstatement at the financial statement level refer to risks that relate pervasively to the financial statements as a whole and potentially affect many assertions. Risks of this nature are not necessarily risks identifiable with specific assertions at the class of transactions, account balance, or disclosure level. Rather, they represent circumstances that may increase the risks of material misstatement at the assertion level, for example, through management override of internal control. Financial statement level risks may be especially relevant to the auditor's consideration of the risks of material misstatement arising from fraud.	A105. Risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van het financiële overzicht betreft de risico's die een diepgaande invloed hebben op de financiële overzichten als geheel en dat mogelijk van invloed is op meerdere beweringen. Dergelijke risico's zijn niet noodzakelijkerwijs risico's die in verband kunnen worden gebracht met specifieke beweringen op het niveau van transactiestromen, rekeningsaldi of in het financieel overzicht opgenomen toelichtingen. Zij zijn eerder het gevolg van een situatie die de risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen kan vergroten, bijvoorbeeld om redenen van het doorbreken door het management van de interne beheersing. Risico's op het niveau van het financieel overzicht kunnen met name relevant zijn voor de inschatting door de auditor van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.
A106. Risks at the financial statement level may derive in particular from a deficient control environment (although these risks may also relate to other factors, such as declining economic conditions). For example, deficiencies such as management's lack of competence may have a more pervasive effect on the financial statements and may require an overall response by the auditor.	A106. Risico's op het niveau van het financieel overzicht kunnen in het bijzonder het gevolg zijn van een tekortschietende interne beheersingsomgeving (hoewel deze risico's ook betrekking kunnen hebben op andere factoren zoals verslechterende economische omstandigheden.) Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat tekortkomingen zoals een gebrek aan competentie bij het management een invloed uitoefenen op de financiële overzichten dat meer diepgaand is en een meer globale response van de auditor vereisen.
A107. The auditor's understanding of internal control may raise doubts about the auditability of an entity's financial statements. For example: <ul style="list-style-type: none"> Concerns about the integrity of the entity's management may be so serious as to cause the auditor to conclude that the risk of management misrepresentation in the financial statements is such that an audit cannot be conducted. Concerns about the condition and reliability of an entity's records may cause the auditor to conclude that it is unlikely that sufficient appropriate audit evidence will be available to support an unmodified opinion on the financial statements. 	A107. De kennis die de auditor heeft betreffende de interne beheersing kan twijfel doen ontstaan over het daadwerkelijk controleerbaar zijn van de financiële overzichten van een entiteit. Zo kunnen bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> Zorgen omtrent de integriteit van het management zo ernstig zijn, dat de auditor tot de conclusie komt dat de risico's dat door het management misleidende financiële overzichten worden gepresenteerd zodanig groot zijn dat de controle niet kan worden uitgevoerd; Zorgen omtrent de staat en betrouwbaarheid van de administratieve documenten van de entiteit ertoe leiden dat de auditor tot de conclusie komt dat het onwaarschijnlijk is dat er voldoende geschikte controle-informatie beschikbaar zal komen om als onderbouwing te dienen van een niet aangepast oordeel over de financiële overzichten.
A108. ISA 705 ²³ , establishes requirements and provides guidance in determining whether there is a need for the auditor to express a qualified opinion or disclaim an opinion or, as may be required in some cases, to withdraw from the engagement where withdrawal is possible under applicable law or regulation	A108. ISA 705 ²⁴ stelt vereisten vast en geeft richtlijnen voor het bepalen of er een noodzaak bestaat voor de auditor om een oordeel met beperking tot uitdrukking te brengen dan wel om een oordeelonthouding te formuleren of, zoals in sommige situaties is vereist, de opdracht terug te geven wanneer het teruggeven mogelijk is op grond van de van toepassing zijnde wet- of regelgeving.
<i>Assessment of Risks of Material Misstatement at the Assertion Level</i> (Ref: Para. 25(b))	<i>Het inschatten van risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen</i> (Zie: Par. 25(b))
A109. Risks of material misstatement at the assertion level for classes of transactions, account balances, and disclosures need to be considered	A109. De risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen voor transactiestromen, rekeningsaldi en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen moeten

²³ ISA 705, "Modifications to the Opinion in the Independent Auditor's Report."

²⁴ ISA 705, 'Aanpassingen van het oordeel in de verklaring van de onafhankelijke auditor'.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>because such consideration directly assists in determining the nature, timing, and extent of further audit procedures at the assertion level necessary to obtain sufficient appropriate audit evidence. In identifying and assessing risks of material misstatement at the assertion level, the auditor may conclude that the identified risks relate more pervasively to the financial statements as a whole and potentially affect many assertions.</p>	<p>worden ingeschat omdat een dergelijke inschatting een directe ondersteuning biedt bij het bepalen van de aard, timing en omvang van de verdere controlemaatregelen op het niveau van beweringen die nodig zijn voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie. Bij het onderkennen en inschatten van risico's van een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen kan de auditor tot de conclusie komen dat de onderkende risico's een diepgaande invloed kunnen uitoefenen op de financiële overzichten als geheel en mogelijk van invloed zijn op meerdere beweringen.</p>
The Use of Assertions	Het gebruik van beweringen
<p>A110. In representing that the financial statements are in accordance with the applicable financial reporting framework, management implicitly or explicitly makes assertions regarding the recognition, measurement, presentation and disclosure of the various elements of financial statements and related disclosures.</p>	<p>A110. Met het bevestigen dat de financiële overzichten zijn opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, doet het management op impliciete of expliciete wijze beweringen met betrekking tot de verwerking, de waardering, de presentatie en toelichting op de verschillende elementen van de financiële overzichten alsmede op de toelichtingen daarop.</p>
<p>A111. Assertions used by the auditor to consider the different types of potential misstatements that may occur fall into the following three categories and may take the following forms:</p> <p>(a) Assertions about classes of transactions and events for the period under audit:</p> <p>(i) Occurrence—transactions and events that have been recorded have occurred and pertain to the entity.</p> <p>(ii) Completeness—all transactions and events that should have been recorded have been recorded.</p> <p>(iii) Accuracy—amounts and other data relating to recorded transactions and events have been recorded appropriately.</p> <p>(iv) Cutoff—transactions and events have been recorded in the correct accounting period.</p> <p>(v) Classification—transactions and events have been recorded in the proper accounts.</p> <p>(b) Assertions about account balances at the period end:</p> <p>(i) Existence—assets, liabilities, and equity interests exist.</p> <p>(ii) Rights and obligations—the entity holds or controls the rights to assets, and liabilities are the obligations of the entity.</p> <p>(iii) Completeness—all assets, liabilities and equity interests that should have been recorded have been recorded.</p> <p>(iv) Valuation and allocation—assets, liabilities, and equity interests are included in the financial statements at appropriate amounts and any resulting valuation or allocation adjustments are appropriately recorded.</p> <p>(c) Assertions about presentation and disclosure:</p> <p>(i) Occurrence and rights and obligations—disclosed events, transactions, and other matters have occurred and pertain to the entity.</p> <p>(ii) Completeness—all disclosures that should have been included in the financial statements have been included.</p>	<p>A111. Beweringen die door de auditor worden gebruikt bij het in overweging nemen van de verschillende soorten mogelijke afwijkingen die kunnen voorkomen, vallen binnen de volgende drie categorieën en kunnen de volgende vormen aannemen:</p> <p>(a) beweringen over de transactiestromen en gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan gedurende de verslagperiode die wordt gecontroleerd:</p> <p>(i) 'het plaats hebben' – de transacties en gebeurtenissen die zijn geboekt hebben inderdaad plaats gehad en hebben betrekking op de entiteit;</p> <p>(ii) 'volledigheid' – alle transacties en gebeurtenissen die dienen te worden geboekt zijn ook geboekt;</p> <p>(iii) 'het accuraat zijn' – de bedragen en andere data die betrekking hebben op geboekte transacties en gebeurtenissen zijn op passende wijze geboekt;</p> <p>(iv) 'afgrenzing van de verslagperiode' – transacties en gebeurtenissen zijn in de passende verslagperiode geboekt;</p> <p>(v) 'rubricering' – transacties en gebeurtenissen zijn op de passende rekeningen geboekt;</p> <p>(b) beweringen over de rekeningsaldi per einddatum van de verslagperiode:</p> <p>(i) 'bestaan' – de activa, vreemd-vermogenscomponenten en eigenvermogenscomponenten bestaan;</p> <p>(ii) 'rechten en verplichtingen' – de entiteit heeft of beheerst de rechten over de activa en de vreemd-vermogenscomponenten vormen verplichtingen voor de entiteit;</p> <p>(iii) 'volledigheid' – alle activa, vreemd-vermogenscomponenten en eigenvermogenscomponenten die dienen te worden geboekt zijn ook geboekt;</p> <p>(iv) 'waardering en toerekening' – de activa, vreemd-vermogenscomponenten en eigenvermogenscomponenten zijn in de financiële overzichten opgenomen voor de passende bedragen en de daaruit voortvloeiende aanpassingen betreffende waardering of toerekening zijn op passende wijze geboekt;</p> <p>(c) beweringen over de presentatie van de financiële overzichten en over de daarin opgenomen toelichtingen:</p> <p>(i) 'bestaan, rechten en verplichtingen' – de toegelichte gebeurtenissen, transacties en overige aangelegenheden hebben inderdaad plaatsgevonden en hebben betrekking op de entiteit;</p> <p>(ii) 'volledigheid' – alle toelichtingen die in de financiële overzichten dienen te worden opgenomen zijn ook opgenomen;</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(iii) Classification and understandability—financial information is appropriately presented and described, and disclosures are clearly expressed.</p> <p>(iv) Accuracy and valuation—financial and other information are disclosed fairly and at appropriate amounts.</p>	<p>(iii) 'rubricering en begrijpelijkheid' – de financiële informatie is op passende wijze gepresenteerd en omschreven, en de in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen zijn duidelijk geformuleerd;</p> <p>(iv) 'het accuraat zijn en waardering' – de financiële en overige informatie is op getrouwe wijze en voor de passende bedragen toegelicht.</p>
A112. The auditor may use the assertions as described above or may express them differently provided all aspects described above have been covered. For example, the auditor may choose to combine the assertions about transactions and events with the assertions about account balances.	A112. De auditor kan gebruik maken van de beweringen zoals ze hierboven zijn beschreven of kan ze op een andere wijze tot uitdrukking brengen onder de voorwaarde dat alle bovengenoemde aspecten zijn afgedekt. Zo kan de auditor er bijvoorbeeld voor kiezen de beweringen over de transacties en gebeurtenissen te combineren met de beweringen over de rekeningsaldi.
Considerations specific to public sector entities	Overwegingen specifiek voor entiteiten in de publieke sector
A113. When making assertions about the financial statements of public sector entities, in addition to those assertions set out in paragraph A111, management may often assert that transactions and events have been carried out in accordance with law, regulation or other authority. Such assertions may fall within the scope of the financial statement audit.	A113. Wanneer het management beweringen doet betreffende de financiële overzichten in de publieke sector in aanvulling op de beweringen die genoemd zijn in paragraaf A104 kan het dikwijls voorkomen dat zij beweert dat transacties tot stand zijn gekomen en gebeurtenissen zich hebben voorgedaan in overeenstemming met wet- of regelgeving, dan wel met de voorschriften van een andere instantie. Het is mogelijk dat dergelijke beweringen binnen de reikwijdte van de controle van de financiële overzichten vallen.
<i>Process of Identifying Risks of Material Misstatement (Ref: Para. 26(a))</i>	<i>Het proces van het onderkennen van risico's van een afwijking van materieel belang (Zie: Par. 26(a))</i>
A114. Information gathered by performing risk assessment procedures, including the audit evidence obtained in evaluating the design of controls and determining whether they have been implemented, is used as audit evidence to support the risk assessment. The risk assessment determines the nature, timing, and extent of further audit procedures to be performed.	A114. Informatie die de auditor heeft verzameld tijdens het uitvoeren van de risico-inschattingswerkzaamheden, met inbegrip van de controle-informatie die is verkregen bij het evalueren van de opzet van interne beheersingsmaatregelen en tijdens het vaststellen of deze zijn geïmplementeerd, wordt gebruikt als controle-informatie om de risico-inschatting te onderbouwen. De risico-inschatting bepaalt de aard, timing en omvang van de uit te voeren verdere controlewerkzaamheden.
A115. Appendix 2 provides examples of conditions and events that may indicate the existence of risks of material misstatement.	A115. Bijlage 2 geeft voorbeelden van omstandigheden en gebeurtenissen die kunnen duiden op het bestaan van risico's van een afwijking van materieel belang.
<i>Relating Controls to Assertions (Ref: Para. 26(c))</i>	<i>Interne beheersingsmaatregelen die verband houden met beweringen (Zie: Par. 26(c))</i>
A116. In making risk assessments, the auditor may identify the controls that are likely to prevent, or detect and correct, material misstatement in specific assertions. Generally, it is useful to obtain an understanding of controls and relate them to assertions in the context of processes and systems in which they exist because individual control activities often do not in themselves address a risk. Often, only multiple control activities, together with other components of internal control, will be sufficient to address a risk.	A116. Tijdens het uitvoeren van risico-inschattingen is het mogelijk dat de auditor interne beheersingsmaatregelen onderkent die waarschijnlijk een afwijking van materieel belang in specifieke beweringen doen voorkomen, of doen ontdekken en corrigeren. In het algemeen is het nuttig inzicht te verwerven in deze interne beheersingsmaatregelen en ze in verband te brengen met beweringen in de context van de processen en systemen waarin deze vóórkomen omdat afzonderlijke interne beheersingsactiviteiten op zich vaak niet op één bepaald risico inspelen. Vaak zal slechts een samenstel van interne beheersingsactiviteiten, in combinatie met andere componenten van de interne beheersing, voldoende zijn om in te spelen op een risico.
A117. Conversely, some control activities may have a specific effect on an individual assertion embodied in a particular class of transactions or account balance. For example, the control activities that an entity	A117. Daartegenover staat dat bepaalde interne beheersingsactiviteiten een direct effect kunnen hebben op een specifieke bewering die opgenomen is in een specifieke transactiestroom of rekeningsaldi is opgenomen. Zo hebben de interne beheersingsactiviteiten die een entiteit heeft ingesteld om zeker te

Engels	Vertaling Nederlands
established to ensure that its personnel are properly counting and recording the annual physical inventory relate directly to the existence and completeness assertions for the inventory account balance.	stellen dat haar werknemers de jaarlijkse voorraad goed opnemen en vastleggen, een rechtstreekse relatie met de beweringen 'bestaan' en 'volledigheid' inzake de rekeningsaldi van de voorraadpost.
A118. Controls can be either directly or indirectly related to an assertion. The more indirect the relationship, the less effective that control may be in preventing, or detecting and correcting, misstatements in that assertion. For example, a sales manager's review of a summary of sales activity for specific stores by region ordinarily is only indirectly related to the completeness assertion for sales revenue. Accordingly, it may be less effective in reducing risk for that assertion than controls more directly related to that assertion, such as matching shipping documents with billing documents.	A118. Interne beheersingsmaatregelen kunnen op rechtstreekse of indirecte wijze verband houden met een bewering. Naarmate het verband meer indirect is, kan die interne beheersingsmaatregel mogelijk minder effectief zijn bij het voorkomen, of ontdekken en corrigeren van afwijkingen in die bewering. Zo houdt het reviewen door een verkoopleider van een overzicht van de verkoopactiviteiten voor specifieke verkooppunten per regio gewoonlijk slechts indirect verband met de bewering 'volledigheid' van de verkoopopbrengsten. Bijgevolg kan deze maatregel wellicht minder effectief zijn voor het terugbrengen van de risico's voor die bewering dan die interne beheersingsmaatregelen die een meer rechtstreeks verband houden met die bewering zoals het aansluiten van vervoersdocumenten met verkoopfacturen.
<i>Significant Risks</i>	<i>Significante risico's</i>
Identifying Significant Risks (Ref: Para. 28)	Het onderkennen van significante risico's (Zie: Par. 28)
A119. Significant risks often relate to significant non-routine transactions or judgmental matters. Non-routine transactions are transactions that are unusual, due to either size or nature, and that therefore occur infrequently. Judgmental matters may include the development of accounting estimates for which there is significant measurement uncertainty. Routine, noncomplex transactions that are subject to systematic processing are less likely to give rise to significant risks.	A119. Significante risico's hebben vaak betrekking op significante niet-routinematige transacties of op aangelegenheden die het toepassen van oordeelsvorming vereisen. Niet routinematige transacties zijn transacties die, door hun aard dan wel hun omvang, ongebruikelijk zijn en daardoor onregelmatig voorkomen. Tot aangelegenheden die het toepassen van oordeelsvorming vereisen kan onder meer worden gerekend de ontwikkeling van schattingen waarvoor een significante mate van onzekerheid bestaat inzake het bepalen van de waarde. Voor routinematige, niet gecompliceerde transacties die onderworpen zijn aan systematische verwerking is het minder waarschijnlijk dat deze leiden tot significant risico's.
A120. Risks of material misstatement may be greater for significant non-routine transactions arising from matters such as the following: <ul style="list-style-type: none"> • Greater management intervention to specify the accounting treatment. • Greater manual intervention for data collection and processing. • Complex calculations or accounting principles. • The nature of non-routine transactions, which may make it difficult for the entity to implement effective controls over the risks. 	A120. De risico's van een afwijking van materieel belang kan groter zijn voor niet routinematige transacties die voortkomen uit aangelegenheden als: <ul style="list-style-type: none"> • een grotere mate van directe betrokkenheid van het management bij het specificeren van de administratieve verwerking; • een grotere mate van handmatig ingrijpen bij het verzamelen en verwerken van data; • ingewikkelde berekeningen of grondbeginselen inzake de financiële verslaggeving; • de aard van niet-routinematige transacties, waardoor het voor de entiteit moeilijk is om effectieve interne beheersingsmaatregelen te implementeren met betrekking tot de risico's die met deze transacties worden geassocieerd.
A121. Risks of material misstatement may be greater for significant judgmental matters that require the development of accounting estimates, arising from matters such as the following: <ul style="list-style-type: none"> • Accounting principles for accounting estimates or revenue recognition may be subject to differing interpretation. • Required judgment may be subjective or complex, or require assumptions about the effects of future events, for example, judgment about fair value. 	A121. De risico's van een afwijking van materieel belang kunnen groter zijn voor significante aangelegenheden die het toepassen van oordeelsvorming vereisen waarvoor schattingen moeten worden bepaald, die voortkomen uit het feit dat bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • de grondslagen voor financiële verslaggeving ten aanzien van bepaalde schattingen of van de opname van opbrengsten verschillend kunnen worden geïnterpreteerd; • de toe te passen oordeelsvorming subjectief of ingewikkeld kan zijn, dan wel veronderstellingen kan vergen betreffende de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, zoals de oordeelsvorming betreffende de reële waarde.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
A122. ISA 330 describes the consequences for further audit procedures of identifying a risk as significant. ²⁵	A122. ISA 330 beschrijft de gevolgen voor verdere controlewerkzaamheden van het onderkennen van een risico als zijnde significant ²⁶ .
Significant risks relating to the risks of material misstatement due to fraud	Significante risico's met betrekking tot de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude
A123. ISA 240 provides further requirements and guidance in relation to the identification and assessment of the risks of material misstatement due to fraud. ²⁷	A123. ISA 240 stelt verdere vereisten vast en geeft richtlijnen met betrekking tot het onderkennen en inschatten van de risico's van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude ²⁸ .
Understanding Controls Related to Significant Risks (Ref: Para. 29)	Inzicht in interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot significante risico's (Zie: Par. 29)
A124. Although risks relating to significant non-routine or judgmental matters are often less likely to be subject to routine controls, management may have other responses intended to deal with such risks. Accordingly, the auditor's understanding of whether the entity has designed and implemented controls for significant risks arising from non-routine or judgmental matters includes whether and how management responds to the risks. Such responses might include: <ul style="list-style-type: none"> Control activities such as a review of assumptions by senior management or experts. Documented processes for estimations. Approval by those charged with governance. 	A124. Hoewel de risico's betreffende significante niet-routinematige aangelegenheden of aangelegenheden die het toepassen van oordeelsvorming vereisen, waarschijnlijk in mindere mate onderworpen zijn aan routinematige interne beheersingsmaatregelen is het mogelijk dat het management op een andere wijze reageert met de bedoeling op deze risico's in te spelen. Bijgevolg heeft de inzicht in de auditor omtrent de vraag of de entiteit interne beheersingsmaatregelen heeft opgezet en geïmplementeerd voor significante risico's betreffende niet-routinematige aangelegenheden of aangelegenheden die het toepassen oordeelsvorming vereisen ook betrekking op de wijze waarop het management al dan niet op deze risico's inspeelt. Deze wijzen van inspelen kunnen het volgende omvatten: <ul style="list-style-type: none"> interne beheersingsactiviteiten zoals een review door het management op het hoogste verantwoordelijkheidsniveau of door deskundigen van de gehanteerde veronderstellingen; formeel vastgelegde procedures voor het maken van schattingen. goedkeuring door degenen belast met governance.
A125. For example, where there are one-off events such as the receipt of notice of a significant lawsuit, consideration of the entity's response may include such matters as whether it has been referred to appropriate experts (such as internal or external legal counsel), whether an assessment has been made of the potential effect, and how it is proposed that the circumstances are to be disclosed in the financial statements.	A125. Zo zal bijvoorbeeld bij het zich voordoen van eenmalige gebeurtenissen, zoals het ontvangen van een oproep voor een significante rechtszaak, het beoordelen van de reactie van het management zich mede uitstrekken tot aangelegenheden zoals het al dan niet inschakelen van de geschikte deskundigen (zoals de interne of externe juridische adviseurs of externe advocaten), de vraag of er een inschatting is gemaakt van het mogelijke effect, alsmede de vraag op welke wijze het management de situatie denkt uiteen te zetten in de financiële overzichten.
A126. In some cases, management may not have appropriately responded to significant risks of material misstatement by implementing controls over these significant risks. Failure by management to implement such controls is an indicator of a significant deficiency in internal control. ²⁹	A126. In sommige gevallen heeft het management wellicht niet op passende wijze ingespeeld op significante risico's van een afwijking van materieel belang door het implementeren van interne beheersingsmaatregelen voor deze significante risico's. Het falen door het management om dergelijke interne beheersingsmaatregelen te implementeren is een indicator van een significante

²⁵ ISA 330, paragraphs 15 and 21.

²⁶ ISA 330, paragrafen 15 en 21.

²⁷ ISA 240, paragraphs 25-27.

²⁸ ISA 240, paragrafen 25-27.

²⁹ ISA 265, "Communicating Deficiencies in Internal Control to Those Charged with Governance and Management." paragraph A7.

Engels	Vertaling Nederlands
	tekortkoming in de interne beheersing van de entiteit ³⁰ .
<i>Risks for Which Substantive Procedures Alone Do Not Provide Sufficient Appropriate Audit Evidence</i> (Ref: Para. 30)	<i>Risico's waarvoor gegevensgerichte werkzaamheden alleen geen voldoende geschikte controle-informatie verschaffen</i> (Zie: Par. 30)
A127. Risks of material misstatement may relate directly to the recording of routine classes of transactions or account balances, and the preparation of reliable financial statements. Such risks may include risks of inaccurate or incomplete processing for routine and significant classes of transactions such as an entity's revenue, purchases, and cash receipts or cash payments.	A127. Risico's van een afwijking van materieel belang kunnen rechtstreeks verband houden met het vastleggen van routinematige transactiestromen of rekeningsaldi en met het opstellen van betrouwbare financiële overzichten. Onder deze risico's kunnen begrepen zijn de risico's van een niet accurate of een onvolledige verwerking van routinematige en significante transactiestromen zoals de verkopen, de inkopen en de kasontvangsten of -betalingen van de entiteit.
A128. Where such routine business transactions are subject to highly automated processing with little or no manual intervention, it may not be possible to perform only substantive Procedures in relation to the risk. For example, the auditor may consider this to be the case in circumstances where a significant amount of an entity's information is initiated, recorded, processed, or reported only in electronic form such as in an integrated system. In such cases: <ul style="list-style-type: none"> • Audit evidence may be available only in electronic form, and its sufficiency and appropriateness usually depend on the effectiveness of controls over its accuracy and completeness. • The potential for improper initiation or alteration of information to occur and not be detected may be greater if appropriate controls are not operating effectively. 	A128. Wanneer dergelijke routinematige zakelijke transacties onderworpen zijn aan een vergaand geautomatiseerde verwerking met weinig of geen handmatig ingrijpen is het wellicht niet mogelijk om alleen gegevensgerichte controles die verband houden met de risico's, uit te voeren. De auditor kan dit bijvoorbeeld van toepassing achten in situaties waar een significant gedeelte van de informatie van de entiteit slechts in elektronische vorm tot stand wordt gebracht, vastgelegd, verwerkt en gerapporteerd zoals in een geïntegreerd systeem. In een dergelijk geval: <ul style="list-style-type: none"> • is de controle-informatie wellicht alleen in elektronische vorm beschikbaar, waarbij de vraag of deze voldoende en geschikt is gewoonlijk afhangt van de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen betreffende het accuraat zijn en de volledigheid daarvan; • is de kans dat informatie op onbehoorlijke wijze totstandkomt of wordt gewijzigd en dat dit niet wordt ontdekt, groter als passende interne beheersingsmaatregelen niet op effectieve wijze werken.
A129. The consequences for further audit procedures of identifying such risks are described in ISA 330. ³¹	A129. De gevolgen van het onderkennen van dergelijke risico's voor het uitvoeren van verdere controlemaatregelen zijn beschreven in ISA 330 ³² .
<i>Revision of Risk Assessment</i> (Ref: Para. 31)	<i>Bijstelling van de risico-inschatting</i> (Zie: Par. 31)
A130. During the audit, information may come to the auditor's attention that differs significantly from the information on which the risk assessment was based. For example, the risk assessment may be based on an expectation that certain controls are operating effectively. In performing tests of those controls, the auditor may obtain audit evidence that they were not operating effectively at relevant times during the audit. Similarly, in performing substantive procedures the auditor may detect misstatements in amounts or frequency greater than is consistent with the auditor's risk assessments. In such circumstances, the risk assessment may not appropriately reflect the true circumstances of the entity and the further planned audit procedures may not be effective in detecting material	A130. Tijdens de controle kan informatie onder de aandacht van de auditor komen die op significante wijze afwijkt van de informatie waarop de risico-inschatting was gebaseerd. De risico-inschatting kan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op de verwachting dat bepaalde interne beheersingsmaatregelen op effectieve wijze werken. Bij het toetsen van deze interne beheersingsmaatregelen kan de auditor controle-informatie verkrijgen dat deze interne beheersingsmaatregelen op relevante momenten tijdens de controle niet op effectieve wijze hebben gewerkt. Op vergelijkbare wijze kan de auditor door het uitvoeren van gegevensgerichte controles ontdekken dat afwijkingen in aantallen of frequentie groter zijn dan de afwijkingen die hij op basis van zijn risico-inschatting kon verwachten. In dergelijke situaties is de risico-inschatting wellicht geen passende afspiegeling van de werkelijke omstandigheden van de entiteit en zijn de geplande verdere controlewerkzaamheden mogelijk niet effectief om afwijkingen van materieel belang te ontdekken. Zie ISA 330 voor verdere richtlijnen.

³⁰ ISA 265, 'Communicatie van tekortkomingen in de interne beheersing aan degenen belast met governance en management,' paragraaf A7.

³¹ ISA 330, paragraaf 8.

³² ISA 330, paragraaf 8.

ISA 315

Engels	Vertaling Nederlands
misstatements. See ISA 330 for further guidance.	
Documentation (Ref: Para. 32)	Documentatie (Zie: Par. 32)
A131. The manner in which the requirements of paragraph 32 are documented is for the auditor to determine using professional judgment. For example, in audits of small entities the documentation may be incorporated in the auditor's documentation of the overall strategy and audit plan. ³³ Similarly, for example, the results of the risk assessment may be documented separately, or may be documented as part of the auditor's documentation of further procedures ³⁴ . The form and extent of the documentation is influenced by the nature, size and complexity of the entity and its internal control, availability of information from the entity and the audit methodology and technology used in the course of the audit.	A131. De auditor gebruikt <i>professional judgement</i> om de wijze waarop de vereisten van paragraaf 32 worden gedocumenteerd te bepalen. Zo kan bijvoorbeeld bij de controle van kleine entiteiten deze documentatie een onderdeel vormen van de documentatie van de auditor inzake de algehele controleaanpak en het controleprogramma ³⁵ . Op gelijksoortige wijze kunnen de resultaten van de risico-inschatting afzonderlijk worden gedocumenteerd of deel uitmaken van de documentatie van verdere werkzaamheden ³⁶ . De vorm en omvang van deze documentatie wordt mede bepaald door de aard, omvang en complexiteit van de entiteit en haar interne beheersing, de beschikbaarheid van informatie bij de entiteit en de controlemethodologieën en -technieken die bij de controle zijn gehanteerd.
A132. For entities that have uncomplicated businesses and processes relevant to financial reporting, the documentation may be simple in form and relatively brief. It is not necessary to document the entirety of the auditor's understanding of the entity and matters related to it. Key elements of understanding documented by the auditor include those on which the auditor based the assessment of the risks of material misstatement.	A132. Voor entiteiten die niet gecompliceerde activiteiten en processen hebben met betrekking tot financiële verslaggeving kan de documentatie qua vorm eenvoudig en betrekkelijk kort zijn. Het is niet noodzakelijk een vastlegging te maken van het gehele traject van het verwerven van kennis door de auditor van de entiteit en van aangelegenheden die daarmee verband houden. Kern elementen van kennis die door de auditor worden gedocumenteerd omvatten die waarop hij de inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang heeft gebaseerd.
A133. The extent of documentation may also reflect the experience and capabilities of the members of the audit engagement team. Provided the requirements of ISA 230 are always met, an audit undertaken by an engagement team comprising less experienced individuals may require more detailed documentation to assist them to obtain an appropriate understanding of the entity than one that includes experienced individuals.	A133. De omvang van de documentatie kan ook een afspiegeling zijn van de ervaring en bekwaamheden van de leden van het controleteam. Onder voorwaarde dat wordt voldaan aan de vereisten van ISA 230 kan een controle uitgevoerd door een opdrachtteam dat bestaat uit minder ervaren personen, een gedetailleerdere documentatie vereisen die ertoe bijdraagt dat zij een passend inzicht in de entiteit verwerven dan wanneer er in het team ervaren personen zijn opgenomen.
A134. For recurring audits, certain documentation may be carried forward, updated as necessary to reflect changes in the entity's business or processes.	A134. Voor doorlopende controles kunnen bepaalde delen van de documentatie worden overgenomen uit de voorgaande periode en, voor zover dit noodzakelijk is, geactualiseerd teneinde de veranderingen in de activiteiten of in de processen van de entiteit weer te geven.
Appendix 1	Bijlage 1

³³ ISA 300, "Planning an Audit of Financial Statements," paragraphs 7 and 9.

³⁴ ISA 330, paragraph 28.

³⁵ ISA 300, 'De planning van een controle van financiële overzichten,' paragrafen 7 en 9.

³⁶ ISA 330, paragraaf 28.

Engels	Vertaling Nederlands
<p>(Ref: Para. 4(c), 14-24 and A69-A104)</p> <p>Internal Control Components</p> <p>1. This appendix further explains the components of internal control, as set out in paragraphs 4(c), 14-24 and A69-A104, as they relate to a financial statement audit.</p> <p>Control Environment</p> <p>2. The control environment encompasses the following elements:</p> <p>(a) <i>Communication and enforcement of integrity and ethical values.</i> The effectiveness of controls cannot rise above the integrity and ethical values of the people who create, administer, and monitor them. Integrity and ethical behavior are the product of the entity's ethical and behavioral standards, how they are communicated, and how they are reinforced in practice. The enforcement of integrity and ethical values includes, for example, management actions to eliminate or mitigate incentives or temptations that might prompt personnel to engage in dishonest, illegal, or unethical acts. The communication of entity policies on integrity and ethical values may include the communication of behavioral standards to personnel through policy statements and codes of conduct and by example.</p> <p>(b) <i>Commitment to competence.</i> Competence is the knowledge and skills necessary to accomplish tasks that define the individual's job.</p> <p>(c) <i>Participation by those charged with governance.</i> An entity's control consciousness is influenced significantly by those charged with governance. The importance of the responsibilities of those charged with governance is recognized in codes of practice and other laws and regulations or guidance produced for the benefit of those charged with governance. Other responsibilities of those charged with governance include oversight of the design and effective operation of whistle blower procedures and the process for reviewing the effectiveness of the entity's internal control.</p> <p>(d) <i>Management's philosophy and operating style.</i> Management's philosophy and operating style encompass a broad range of characteristics. For example, management's attitudes and actions toward financial reporting may manifest themselves through conservative or aggressive selection from available alternative accounting principles, or conscientiousness and conservatism with which accounting estimates are developed.</p> <p>(e) <i>Organizational structure.</i> Establishing a relevant organizational structure includes considering key areas of authority and responsibility and appropriate lines of reporting. The appropriateness of an entity's organizational structure depends, in part, on its size and the nature of its activities.</p> <p>(f) <i>Assignment of authority and responsibility.</i> The assignment of authority and responsibility may include policies relating to appropriate business practices, knowledge and experience of key personnel, and resources provided for carrying out duties. In addition, it may include policies and communications directed at ensuring that all personnel understand</p>	<p>(Zie: Par. 4(c), 14-24 en A69-A104)</p> <p>Componenten van de interne beheersing</p> <p>1. Deze bijlage geeft verdere uitleg van de componenten van de interne beheersing die in de paragrafen 4(c), 14-24 en A69-A104 werden beschreven, in relatie tot de controle van financiële overzichten.</p> <p>Interne beheersingsomgeving</p> <p>2. De interne beheersingsomgeving bevat de volgende elementen:</p> <p>(a) <i>communiceren over en het handhaven van integriteit en ethische waarden.</i> De effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen kan niet uitstijgen boven het niveau van de integriteit en de ethische waarden van de personen die deze maatregelen creëren, uitvoeren en monitoren. Integriteit en ethisch gedrag zijn het product van de ethische en gedragsnormen van de entiteit, de wijze waarop deze worden gecommuniceerd en de wijze waarop deze in de praktijk worden gebracht. Het in de praktijk brengen van integriteit en ethische waarden houdt bijvoorbeeld in dat het management acties onderneemt om incentives of verleidingen weg te nemen of te verkleinen die personeelsleden zouden kunnen aanzetten tot oneerlijke, onwettige of onethische handelingen. De communicatie over de beleidslijnen van de entiteit inzake integriteit en de ethische waarden kan onder meer inhouden de communicatie over gedragsnormen aan de personeelsleden door middel van uiteenzettingen over deze beleidslijnen en van gedragsregels alsmede door het stellen van het goede voorbeeld;</p> <p>(b) <i>commitment aan competentie.</i> Competentie bestaat uit de kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de werkzaamheden die behoren tot de taak van een bepaald persoon te kunnen uitvoeren;</p> <p>(c) <i>betrokkenheid van degenen belast met governance.</i> Het bewust worden van de interne beheersing van een entiteit wordt in belangrijke mate beïnvloed door degenen belast met governance. Het belang van de verantwoordelijkheden van degenen belast met governance wordt benadrukt in regels van <i>best practice</i> en andere vormen van wet- en regelgeving of richtlijnen die zijn opgesteld ten behoeve van degenen belast met governance. De andere verantwoordelijkheden van dit orgaan betreffen onder meer het toezicht op de opzet en effectieve werking van klokkenluiderprocedures en op de procedures voor het reviewen van de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;</p> <p>(d) <i>de opvattingen en werkwijze van het management.</i> De opvattingen en werkwijze van het management omvatten een breed scala aan kenmerken. Zo kunnen bijvoorbeeld de houding en acties van het management aangaande financiële verslaggeving zich manifesteren door een conservatieve of eerder agressieve keuze uit de beschikbare alternatieve opties inzake administratieve verwerking dan wel door de zorgvuldigheid en voorzichtigheid waarmee schattingen worden bepaald;</p> <p>(e) <i>structuur van de organisatie.</i> Het tot stand brengen van een relevante organisatorische structuur omvat het in aanmerking nemen van de kern gebieden van bevoegdheid en verantwoordelijkheid alsmede het identificeren van de personen aan wie moet worden gerapporteerd. De geschiktheid van de organisatorische structuur van een entiteit hangt mede af van haar omvang en de aard van haar activiteiten;</p> <p>(f) <i>toewijzing van bevoegdheden en verantwoordelijkheden.</i> Het toewijzen van bevoegdheden en verantwoordelijkheden kan tevens beleidslijnen omvatten ten aanzien van de meest geschikte professionele toepassingen, de kennis en ervaring van personeel op sleutelposities en de middelen die voor het uitvoeren van de diverse taken beschikbaar worden gesteld. Daarnaast kan het de beleidslijnen en communicaties omvatten die erop zijn gericht zeker te stellen dat alle personeelsleden de doelstellingen van de entiteit begrijpen, weten hoe de interacties tussen de</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>the entity’s objectives, know how their individual actions interrelate and contribute to those objectives, and recognize how and for what they will be held accountable.</p> <p>(g) <i>Human resource policies and practices.</i> Human resource policies and practices often demonstrate important matters in relation to the control consciousness of an entity. For example, standards for recruiting the most qualified individuals – with emphasis on educational background, prior work experience, past accomplishments, and evidence of integrity and ethical behavior – demonstrate an entity’s commitment to competent and trustworthy people. Training policies that communicate prospective roles and responsibilities and include practices such as training schools and seminars illustrate expected levels of performance and behavior. Promotions driven by periodic performance appraisals demonstrate the entity’s commitment to the advancement of qualified personnel to higher levels of responsibility.</p> <p>Entity’s Risk Assessment Process</p> <p>3. For financial reporting purposes, the entity’s risk assessment process includes how management identifies business risks relevant to the preparation of financial statements in accordance with the entity’s applicable financial reporting framework, estimates their significance, assesses the likelihood of their occurrence, and decides upon actions to respond to and manage them and the results thereof. For example, the entity’s risk assessment process may address how the entity considers the possibility of unrecorded transactions or identifies and analyzes significant estimates recorded in the financial statements.</p> <p>4. Risks relevant to reliable financial reporting include external and internal events, transactions or circumstances that may occur and adversely affect an entity’s ability to initiate, record, process, and report financial data consistent with the assertions of management in the financial statements. Management may initiate plans, programs, or actions to address specific risks or it may decide to accept a risk because of cost or other considerations. Risks can arise or change due to circumstances such as the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Changes in operating environment.</i> Changes in the regulatory or operating environment can result in changes in competitive pressures and significantly different risks. • <i>New personnel.</i> New personnel may have a different focus on or understanding of internal control. • <i>New or revamped information systems.</i> Significant and rapid changes in information systems can change the risk relating to internal control. • <i>Rapid growth.</i> Significant and rapid expansion of operations can strain controls and increase the risk of a breakdown in controls. • <i>New technology.</i> Incorporating new technologies into production processes or information systems may change the risk associated with internal control. • <i>New business models, products, or activities.</i> Entering into business areas or transactions with which an entity has little experience may introduce new risks associated with internal control. 	<p>eigen werkzaamheden verlopen en bijdragen aan het bereiken van de gestelde doelen alsmede voor ogen hebben op welke wijze en waarvoor zij verantwoording verschuldigd zijn.</p> <p>(g) <i>beleidslijnen en toepassingen inzake personeelszaken.</i> Beleidslijnen en toepassingen inzake personeelszaken geven vaak belangrijke aangelegenheden aan met betrekking tot het bewust worden van interne beheersing van een entiteit. Zo vormen de normen voor het inhuren van de best gekwalificeerde personen – waarbij de nadruk wordt gelegd op opleiding, eerdere werkervaring, eerdere prestaties, en bewijs van integriteit en ethisch gedrag – een bewijs van de commitment aan competentie door de entiteit en van betrouwbaar personeel. De beleidslijnen inzake training die de toekomstige rollen en verantwoordelijkheden uitdragen, en trainingsactiviteiten en vormingscursussen omvatten, geven aan welk prestatie- en gedragsniveau worden verwacht. Promoties die plaatsvinden op basis van periodieke prestatiereviews geven het belang aan dat de entiteit hecht aan het bevorderen van bekwaam personeel naar een hoger niveau van verantwoordelijkheid.</p> <p>Risico-inschattingsproces van de entiteit</p> <p>3. In het kader van de doelstellingen inzake financiële verslaggeving omvat het risico-inschattingsproces van de entiteit onder meer de wijze waarop het management bepaalt welke <i>business risks</i> van belang zijn voor het opstellen van een financiële overzichten in overeenstemming met het door de entiteit toegepaste stelsel inzake financiële verslaggeving, de wijze waarop zij de significantie ervan inschat, de wijze waarop zij de waarschijnlijkheid ervan inschat, en de wijze waarop zij beslissingen neemt over de verder te ondernemen stappen om hierop in te spelen en deze te beheren en verder op te volgen. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat het risico-inschattingsproces van de entiteit in aanmerking neemt hoe de entiteit de mogelijkheid overweegt dat transacties niet worden vastgelegd dan wel hoe zij belangrijke schattingen in de financiële overzichten onderkent en analyseert.</p> <p>4. De risico’s die relevant zijn voor een betrouwbare financiële verslaggeving ontstaan uit externe of interne gebeurtenissen, transacties of omstandigheden die mogelijk voorkomen en die een ongunstig effect hebben op het vermogen van de entiteit om het tot stand brengen, het vastleggen en het verwerken van alsmede het rapporteren over financiële data te doen plaatsvinden in overeenstemming met de beweringen van het management die aan de financiële overzichten ten grondslag liggen. Het management kan een aanzet maken voor plannen, programma’s of acties om op specifieke risico’s in te spelen of zij kan besluiten dat zij de risico’s uit kostenoverwegingen of om andere redenen aanvaardt. Risico’s en de wijzigingen die daarin aan het licht komen kunnen ontstaan als gevolg van de hierna genoemde omstandigheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>veranderingen in de operationele omgeving.</i> Wijzigingen in de regelgevende of werkomgeving kunnen leiden tot veranderingen in de concurrentiedruk en tot belangrijke veranderingen in de risico’s; • <i>nieuw personeel.</i> Nieuw personeel kan tegen interne beheersing anders aankijken of een andere kennis hiervan hebben; • <i>nieuwe informatiesystemen of een reorganisatie van de bestaande systemen.</i> • Significante snelle veranderingen in informatiesystemen kunnen het internebeheersingsrisico wijzigen; • <i>snelle groei.</i> De belangrijke en snelle uitbreiding van de activiteiten kan de interne beheersingsmaatregelen onder druk zetten en de risico’s van het ingebreke blijven van de toepassing daarvan doen toenemen; • <i>nieuwe technologie.</i> Het incorporeren van nieuwe technologieën in productieprocessen of informatiesystemen kan het interne-beheersingsrisico wijzigen; • <i>nieuwe bedrijfsmodellen, producten of activiteiten.</i> Het ondernemen van nieuwe activiteiten of transacties op gebieden waar de entiteit weinig ervaring heeft kan leiden tot nieuwe interne-

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Corporate restructurings.</i> Restructurings may be accompanied by staff reductions and changes in supervision and segregation of duties that may change the risk associated with internal control. • <i>Expanded foreign operations.</i> The expansion or acquisition of foreign operations carries new and often unique risks that may affect internal control, for example, additional or changed risks from foreign currency transactions. • <i>New accounting pronouncements.</i> Adoption of new accounting principles or changing accounting principles may affect risks in preparing financial statements. <p>Information System, Including the Related Business Processes, Relevant To Financial Reporting, And Communication</p> <p>5. An information system consists of infrastructure (physical and hardware components), software, people, procedures, and data. Many information systems make extensive use of information technology (IT).</p> <p>6. The information system relevant to financial reporting objectives, which includes the financial reporting system, encompasses methods and records that:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identify and record all valid transactions. • Describe on a timely basis the transactions in sufficient detail to permit proper classification of transactions for financial reporting. • Measure the value of transactions in a manner that permits recording their proper monetary value in the financial statements. • Determine the time period in which transactions occurred to permit recording of transactions in the proper accounting period. • Present properly the transactions and related disclosures in the financial statements. <p>7. The quality of system-generated information affects management's ability to make appropriate decisions in managing and controlling the entity's activities and to prepare reliable financial reports.</p> <p>8. Communication, which involves providing an understanding of individual roles and responsibilities pertaining to internal control over financial reporting, may take such forms as policy manuals, accounting and financial reporting manuals, and memoranda. Communication also can be made electronically, orally, and through the actions of management.</p> <p>Control Activities</p> <p>9. Generally, control activities that may be relevant to an audit may be categorized as policies and procedures that pertain to the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Performance reviews.</i> These control activities include reviews and analyses of actual performance versus budgets, forecasts, and prior period performance; relating different sets of data – operating or financial – to one another, together with analyses of the relationships and investigative and corrective actions; comparing internal data with external sources of information; and review of functional or activity performance. • <i>Information processing.</i> The two broad groupings of information systems control activities are application controls, which apply to the processing of individual applications, and general IT-controls, which 	<ul style="list-style-type: none"> • beheersingsrisico's; • <i>herstructurering van de entiteit.</i> Herstructureringen kunnen gepaard gaan met een inkrimping van het personeel en met veranderingen in toezicht en functiescheiding die het interne-beheersingsrisico kunnen wijzigen; • <i>toename van activiteiten in het buitenland.</i> Toegenomen buitenlandse activiteiten brengen nieuwe en vaak unieke risico's met zich die van invloed kunnen zijn op de interne beheersing, bijvoorbeeld bijkomende of gewijzigde risico's uit transacties in vreemde valuta; • <i>nieuwe verslaggevingsregels.</i> Het toepassen van nieuwe grondslagen voor financiële verslaggeving of het wijzigen van de bestaande grondslagen kan van invloed zijn op de risico's bij het opstellen van de financiële overzichten. <p>Het informatiesysteem, met inbegrip van de daarmee verband houdende bedrijfsprocessen, inzake de financiële verslaggeving en de communicatie</p> <p>5. Een informatiesysteem bestaat uit infrastructuur (fysieke componenten en uitrusting), programmatuur, mensen, procedures en gegevens. Veel informatiesystemen maken op uitgebreide schaal gebruik van informatietechnologie.</p> <p>6. Het informatiesysteem voor zover relevant voor de financiële verslaggeving, dat het systeem van financiële verslaggeving omvat, omvat methoden en administratieve vastleggingen die:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geldige transacties onderkennen en vastleggen; • de transacties tijdig en op voldoende gedetailleerde wijze beschrijven om deze voor verslaggevingsdoeleinden goed te kunnen rubriceren; • de waarde van transacties zodanig meten dat de correcte geldwaarde daarvan in de financiële overzichten kan worden verwerkt; • de verslagperiode bepalen waarin de transacties hebben plaatsgevonden om de vastlegging van transacties in de passende verslagperiode te doen plaatsvinden; • de transacties alsmede de toelichtingen daarop op passende wijze in de financiële overzichten presenteren. <p>7. De kwaliteit van de door het geautomatiseerde systeem gegenereerde informatie is van invloed op de mogelijkheid van het management om passende beslissingen te nemen bij het leiden en beheersen van de werkzaamheden van de entiteit alsmede om betrouwbare financiële rapportages op te stellen.</p> <p>8. Communicatie, die mede omvat het doen inzicht verkrijgen in de aan eenieder toegekende taken en verantwoordelijkheden betreffende de interne beheersing met betrekking tot de financiële verslaggeving, kan zich voordoen in de vorm van handboeken over beleidslijnen en -procedures, handboeken ten behoeve van de boekhoudkundige verwerking en de financiële rapportering, en memoranda. Communicatie kan ook elektronisch, mondeling of door middel van door het management uitgevoerde acties plaatsvinden.</p> <p>Interne beheersingsactiviteiten</p> <p>9. In het algemeen kunnen interne beheersingsactiviteiten die voor de controle relevant kunnen zijn, worden onderverdeeld in beleidslijnen en -procedures die betrekking hebben op het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>prestatiereviews.</i> Deze interne beheersingsactiviteiten bestaan onder meer uit het reviewen en analyseren van de gerealiseerde prestaties in vergelijking met prognoses, verwachtingen en de prestaties in vorige verslagperiodes. Tevens bestaan zij uit verbandlegging tussen verschillende gegevensreeksen – operationeel of financieel – alsmede uit analyses van de verbanden en uit te voeren onderzoeks- of corrigerende handelingen, uit het vergelijken van interne gegevens met externe informatiebronnen, en uit het beoordelen van functionele of activiteitenprestaties; • <i>informatieverwerking.</i> De twee grote groepen van interne beheersingsactiviteiten betreffende informatiesystemen bestaan uit <i>application controls</i>, die van toepassing zijn op de verwerking

Engels	Vertaling Nederlands
<p>are policies and procedures that relate to many applications and support the effective functioning of application controls by helping to ensure the continued proper operation of information systems. Examples of application controls include checking the arithmetical accuracy of records, maintaining and reviewing accounts and trial balances, automated controls such as edit checks of input data and numerical sequence checks, and manual follow-up of exception reports. Examples of general IT-controls are program change controls, controls that restrict access to programs or data, controls over the implementation of new releases of packaged software applications, and controls over system software that restrict access to or monitor the use of system utilities that could change financial data or records without leaving an audit trail.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Physical controls.</i> Controls that encompass: <ul style="list-style-type: none"> ○ The physical security of assets, including adequate safeguards such as secured facilities over access to assets and records. ○ The authorization for access to computer programs and data files. ○ The periodic counting and comparison with amounts shown on control records (for example comparing the results of cash, security and inventory counts with accounting records). <p>The extent to which physical controls intended to prevent theft of assets are relevant to the reliability of financial statement preparation, and therefore the audit, depends on circumstances such as when assets are highly susceptible to misappropriation.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Segregation of duties.</i> Assigning different people the responsibilities of authorizing transactions, recording transactions, and maintaining custody of assets. Segregation of duties is intended to reduce the opportunities to allow any person to be in a position to both perpetrate and conceal errors or fraud in the normal course of the person's duties. <p>10. Certain control activities may depend on the existence of appropriate higher level policies established by management or those charged with governance. For example, authorization controls may be delegated under established guidelines, such as investment criteria set by those charged with governance; alternatively, non-routine transactions such as major acquisitions or divestments may require specific high level approval, including in some cases that of shareholders.</p> <p>Monitoring of Controls</p> <p>11. An important management responsibility is to establish and maintain internal control on an ongoing basis. Management's monitoring of controls includes considering whether they are operating as intended and that they are modified as appropriate for changes in conditions. Monitoring of controls may include activities such as management's review of whether bank reconciliations are being prepared on a timely basis, internal auditors' evaluation of sales personnel's compliance with the entity's policies on terms of sales contracts, and a legal department's oversight of compliance with</p>	<p>van individuele applicaties, en <i>general IT controls</i>, die de beleidslijnen en -procedures vormen die een groot aantal toepassingen betreffen en die de doeltreffende werking van <i>application controls</i> ondersteunen door een bijdrage te leveren aan het waarborgen van een concrete werking van informatiesystemen. Voorbeelden van <i>application controls</i> zijn het controleren van de rekenkundige juistheid van vastgelegde gegevens, het handhaven en controleren van de aansluiting tussen verschillende grootboekrekeningen en het evenwicht in saldbalansen, geautomatiseerde controles zoals opmaakcontroles op invoergegevens en controles op doorlopende volgorde en het handmatig afwerken van uitzonderingsrapportages. Voorbeelden van <i>general IT controls</i> zijn interne beheersingsmaatregelen voor programmawijzigingen, interne beheersingsmaatregelen die de toegang tot programma's of gegevens beperken, interne beheersingsmaatregelen voor de implementatie van nieuwe versies van standaardprogrammatuur, en interne beheersingsmaatregelen voor systeemprogrammatuur die de toegang beperken tot systeemfaciliteiten die financiële gegevens of vastleggingen zouden kunnen wijzigen, of die in de opvolging daarvan voorzien, zonder een spoor achter te laten voor de controle;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fysieke interne beheersingsmaatregelen.</i> Deze interne beheersingsmaatregelen omvatten: <ul style="list-style-type: none"> ○ de fysieke beveiliging van activa, waaronder begrepen passende voorzorgsmaatregelen zoals beveiligingsvoorzieningen voor de toegang tot de lokalen en de uitrusting om de activa en de registraties veilig te stellen; ○ de autorisatie voor de toegang tot computerprogramma's en gegevensbestanden; ○ het periodiek tellen en het vergelijken van de uitkomsten met de bedragen in de controlebestanden (bijvoorbeeld het vergelijken van de uitkomsten van kastellingen, het overzicht van de effectenportefeuille en de voorraadopnames met de administratie); <p>De mate waarin fysieke interne beheersingsmaatregelen die erop zijn gericht diefstal van activa te voorkomen, van belang zijn voor de betrouwbaarheid van het opstellen van de financiële overzichten en dus voor de controle, is afhankelijk van de omstandigheden, zoals de situatie waarin activa in sterke mate vatbaar zijn voor oneigenlijk toe-eigenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>functiescheiding.</i> Het toewijzen aan verschillende personen van de verantwoordelijkheden voor autorisatie van transacties, het vastleggen van transacties en het bewaren van activa. Functiescheiding heeft ten doel beperkingen aan te brengen in de mogelijkheden voor wie dan ook om bij zijn normale taken zowel fouten te maken of fraude te plegen als deze verborgen te houden. <p>10. Sommige interne beheersingsactiviteiten kunnen afhankelijk zijn van het bestaan van passende procedures op een hoger niveau, welke zijn ingesteld door het management of door degenen belast met governance. Zo kunnen bijvoorbeeld autorisatiecontroles gedelegeerd zijn met hantering van specifieke richtlijnen, zoals investeringscriteria die door degenen belast met governance zijn vastgesteld. Van de andere kant kan het voorkomen dat niet-routine transacties, zoals belangrijke overnames of desinvesteringen, de specifieke toestemming van een hoog niveau in de organisatie vereisen waaronder, in sommige gevallen, die van de aandeelhouders.</p> <p>Monitoring van de interne beheersingsmaatregelen</p> <p>11. Het opzetten en handhaven van een doorlopende interne beheersing is een belangrijke verantwoordelijkheid van het management. Het monitoren door het management van de interne beheersingsmaatregelen omvat mede het nagaan of deze op de beoogde wijze werken en het vaststellen dat deze op passende wijze worden aangepast om rekening te houden de wijzigingen die kunnen voorkomen in de omstandigheden waarbinnen deze worden toegepast. Het monitoren van de interne beheersingsmaatregelen kan onder meer bestaan uit werkzaamheden zoals het evalueren door het management van de vraag of het afstemmen van het</p>

Engels	Vertaling Nederlands
<p>the entity's ethical or business practice policies. Monitoring is done also to ensure that controls continue to operate effectively over time. For example, if the timeliness and accuracy of bank reconciliations are not monitored, personnel are likely to stop preparing them.</p> <p>12. Internal auditors or personnel performing similar functions may contribute to the monitoring of an entity's controls through separate evaluations. Ordinarily, they regularly provide information about the functioning of internal control, focusing considerable attention on evaluating the effectiveness of internal control, and communicate information about strengths and deficiencies in internal control and recommendations for improving internal control.</p> <p>13. Monitoring activities may include using information from communications from external parties that may indicate problems or highlight areas in need of improvement. Customers implicitly corroborate billing data by paying their invoices or complaining about their charges.</p> <p>In addition, regulators may communicate with the entity concerning matters that affect the functioning of internal control, for example, communications concerning examinations by bank regulatory agencies. Also, management may consider communications relating to internal control from external auditors in performing monitoring activities.</p>	<p>banksaldo tijdig wordt uitgevoerd, het evalueren door de interne auditors van het naleven door de verkoopstaf van de interne beleidslijnen van de entiteit voor wat betreft verkoopcontracten, en het toezicht houden door een juridische afdeling op het naleven van de ethische en bedrijfspolitieke beleidslijnen van de entiteit. Het monitoren wordt tevens gedaan om te waarborgen dat interne beheersingsmaatregelen blijvend op effectieve wijze worden uitgevoerd. Wanneer bijvoorbeeld de tijdigheid en accuraatheid van de overzichten betreffende het afstemmen van de banksaldi niet worden opgevolgd kan het personeel waarschijnlijk stoppen met het opstellen daarvan.</p> <p>12. Interne auditors of personeelsleden die vergelijkbare functies bekleeden kunnen een bijdrage leveren aan het opvolgen van interne beheersingsmaatregelen van de entiteit door middel van afzonderlijke evaluaties. Zij verschaffen gewoonlijk op regelmatige wijze informatie over het functioneren van de interne beheersing, waarbij zij uitvoerig aandacht schenken aan het beoordelen van de effectieve werking van de interne beheersing en zij communiceren informatie over de sterke punten en tekortkomingen in de interne beheersing en geven aanbevelingen ter verbetering van de interne beheersing.</p> <p>13. Het monitoren van interne beheersingsmaatregelen kan mede het gebruiken omvatten van informatie afkomstig van derden die een aanwijzig kan vormen dat er problemen bestaan of die de aandacht vestigen op gebieden die voor verbetering vatbaar zijn. Cliënten bevestigen vaak op impliciete wijze de factureringsgegevens door hun facturen te betalen of door klachten te formuleren over de in rekening gebrachte bedragen. Ook kunnen regelgevende instanties aan de entiteit een communicatie oprichten over aangelegenheden die de werking van de interne beheersing betreffen, zoals de communicatie betreffende onderzoek verricht door de op banken regelgevende en toezichhoudende instanties. Tevens kan het management bij haar opvolging van de interne beheersingsmaatregelen de communicatie van externe auditors betreffende de interne beheersing in overweging nemen.</p>
<p style="text-align: right;">Appendix 2 (Ref: Para. A23 and A115)</p> <p>Conditions and Events That May Indicate Risks of Material Misstatement</p> <p>The following are examples of conditions and events that may indicate the existence of risks of material misstatement. The examples provided cover a broad range of conditions and events; however, not all conditions and events are relevant to every audit engagement and the list of examples is not necessarily complete.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operations in regions that are economically unstable, for example, countries with significant currency devaluation or highly inflationary economies. • Operations exposed to volatile markets, for example, futures trading. • Operations that are subject to a high degree of complex regulation. • Going concern and liquidity issues including loss of significant customers. • Constraints on the availability of capital and credit. • Changes in the industry in which the entity operates. • Changes in the supply chain. • Developing or offering new products or services, or moving into new lines of business. 	<p style="text-align: right;">Bijlage 2 (Zie: Par. A23 en A115)</p> <p>Omstandigheden en gebeurtenissen die kunnen duiden op risico's van een afwijking van materieel belang</p> <p>Hieronder volgen voorbeelden van omstandigheden en gebeurtenissen die een aanwijzing kunnen vormen voor het bestaan van risico's van een afwijking van materieel belang. De lijst beslaat een breed scala van omstandigheden en gebeurtenissen die niet noodzakelijk relevant zijn voor iedere controleopdracht en die derhalve niet noodzakelijk volledig is.</p> <ul style="list-style-type: none"> • activiteiten in gebieden die op economisch vlak instabiel zijn, bijvoorbeeld landen met significante devaluatie van hun valuta of met een hoge inflatie; • activiteiten die plaatsvinden in zeer veranderlijke markten, zoals de handel in <i>futures</i> contracten; • activiteiten die zijn onderworpen aan een zeer ingewikkelde regulering; • continuïteits- en liquiditeitsproblematiek, waaronder het verlies van belangrijke afnemers; • beperkingen opgelegd aan de beschikbaarheid van vermogen en kredietfaciliteiten; • veranderingen in de sector waarin de entiteit werkzaam is; • veranderingen in de aanbodketen; • het ontwikkelen of aanbieden van nieuwe producten of diensten, of het starten van nieuwe productlijnen; • uitbreiding naar nieuwe locaties;

Engels	Vertaling Nederlands
<ul style="list-style-type: none"> • Expanding into new locations. • Changes in the entity such as large acquisitions or reorganizations or other unusual events. • Entities or business segments likely to be sold. • The existence of complex alliances and joint ventures. • Use of off-balance-sheet finance, special-purpose entities, and other complex financing arrangements. • Significant transactions with related parties. • Lack of personnel with appropriate accounting and financial reporting skills. • Changes in key personnel including departure of key executives. • Deficiencies in internal control, especially those not addressed by management. • Inconsistencies between the entity's IT strategy and its business strategies. • Changes in the IT environment. • Installation of significant new IT systems related to financial reporting. • Inquiries into the entity's operations or financial results by regulatory or government bodies. • Past misstatements, history of errors or a significant amount of adjustments at period end. • Significant amount of non-routine or non-systematic transactions including intercompany transactions and large revenue transactions at period end. • Transactions that are recorded based on management's intent, for example, debt refinancing, assets to be sold and classification of marketable securities. • Application of new accounting pronouncements. • Accounting measurements that involve complex processes. • Events or transactions that involve significant measurement uncertainty, including accounting estimates. • Pending litigation and contingent liabilities, for example, sales warranties, financial guarantees and environmental remediation. 	<ul style="list-style-type: none"> • veranderingen in de entiteit, zoals grote overnames of reorganisaties of ongebruikelijke gebeurtenissen; • entiteiten of bedrijfssegmenten die waarschijnlijk verkocht gaan worden; • het bestaan van ingewikkelde samenwerkingsverbanden of van <i>joint ventures</i>; • het gebruik van financieringsovereenkomsten buiten de balans om, van <i>special-purpose</i> entiteiten met een bijzonder doel en van andere ingewikkelde financieringsarrangementen; • significante transacties met verbonden partijen; • een tekort aan personeel met passende bekwaamheden op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving; • tekortkomingen in de interne beheersing, in het bijzonder die welke door het management niet zijn aangepakt; • inconsistenties van de automatiseringsstrategie van de entiteit en haar strategieën inzake haar activiteiten; • veranderingen in de automatiseringsomgeving; • het installeren van nieuwe belangrijke geautomatiseerde systemen die op de financiële verslaggeving betrekking hebben; • navraag door regelgevende of overheidsorganen naar de uitoefening van activiteiten of de financiële resultaten van de entiteit; • afwijkingen in het verleden, een historie van fouten of een belangrijk aantal correcties aan het einde van de verslagperiode; • een belangrijk aantal niet-routinematige of niet-systematische transacties met inbegrip van <i>intercompany</i> transacties en transacties gekoppeld aan omvangrijke opbrengsten aan het einde van de verslagperiode; • transacties die worden vastgelegd op aandringen van het management, zoals de herfinanciering van schulden, de verkoop van activa en de classificatie van courante effecten; • toepassing van nieuwe verslaggevingsstandaarden; • het bepalen van de boekhoudkundige waarde van posten waarbij ingewikkelde methodieken worden gebruikt; • gebeurtenissen of transacties die een grote mate van onzekerheid met zich mee brengen bij het bepalen van de waarde, met inbegrip van schattingen; • lopende <i>claims</i> uit rechtszaken en voorwaardelijke verplichtingen, zoals garanties op verkopen, financiële garanties en kosten met betrekking tot het verminderen van de milieusanering.